

«Буковина» виходить
1. (13.) и 16. (28.) кожного
мѣсяця.

ПРЕДПЛАТА
съ пересылкою выносить:
на цѣлый рокъ 3 зол. — кр.
» півъ року 1 » 50 »
» третину » 1 » — »

Поодинокі числа 15 кр.

БУКОВИНА.

Часопись политична и наукова
для народа руского.

РЕДАКЦІЯ и АДМИНИ-
СТРАЦІЯ «Буковины» зна-
ходить ся въ Чернівцяхъ
(улиця Лилійна ч. 29), куда
всѣ дописи адресовати на-
лежитъ.

ОБЯВЛЕНІЯ и ПРИЛОГИ
обчисляютъ ся якъ найде-
шевше.

Въ своѣй хатѣ своя правда и сила и воля.

«Негѣднѣй народъ, що не дбає всѣми силами о свою честь», каже Нѣмецъ и правду каже. Та онъ не толькѣ такъ говорить, але такъ и дѣлає. Отъ, засновали они собѣ товариство, котре нынѣ отримує много шкѣль мѣжъ Славянами, ба навѣть у насъ, де ще все майже нѣмецке, въ Станѣвцяхъ нижнихъ, такожь, щобы рѣдъ ихъ не звѣвъ ся, не затративъ ся. — Та Нѣмцѣ щось иншого, а мы щось иншого, скаже може хтось. Отже пригляньмо ся иншимъ братьямъ нашимъ, другимъ Славянамъ. Чехи н. пр. збудовали собѣ свой величезный театръ, мають свою «Школьную Матицю», що содержує много шкѣль власнымъ коштомъ. Они то мимо гнету нѣмецкого двинули ся, запановали нынѣ надъ своими колишними панами; бо въ нихъ сила, тому и ихъ правда и воля. — Та бо Чехи мають своихъ богатѣвъ, а мы бѣднѣй, закине зновъ хтось. Добре оставьможь ихъ, та гляньмо на Полякѣвъ! На Буковинѣ ихъ горетѣчка, та майже самѣй незаможнѣй урядники и ремѣсники, та хотъ и пѣзнѣйше зачали, мають нынѣ свой народный дѣмъ; а у насъ? Якужь теперъ ключку найдете? — Скажете хибѣ: У нихъ народне почутѣе наибѣльше зо всѣхъ народѣвъ. Правда! У нихъ патріотизмъ то обовязокъ. И се правда! Але и то правда, що наша байдужность наибѣльша зо всѣхъ народѣвъ! То оставьмо и Полякѣвъ, а пригляньмо ся таки нашимъ найрѣднѣйшимъ братьямъ, галицкимъ Русинамъ! Они такѣ бѣднѣй якъ и мы. Ихъ шляхта пѣшла въ чужѣй найми якъ и у насъ. Ихъ народъ бувъ такъ само оспалѣй, неученѣй якъ и у насъ, тогды, коли збудовали они собѣ Народный Дѣмъ, що нынѣ мае миліоны маєтку, де сегодня помѣщено много товариствъ и бѣдныхъ ученикѣвъ. На

се вже и наибѣльшѣй крутаръ, лѣнивѣцъ и недбалѣй не найде вымовки, а кождѣй признасть, що всѣ обставины тогдышнѣй въ Галичинѣ були тѣжъ самѣ, що нынѣ у насъ. А протѣ стоить у Львовѣ народна святѣня, притулокъ для галицкихъ Русинѣвъ, стоить своя хата пышна та велична, якъ рѣдко у кого зъ прочихъ народѣвъ австрѣйскихъ.

Хтожь збудовавъ сей дѣмъ и для кого? Одповѣдь коротка: Народъ собѣ. Кромѣ щедрого дару найяснѣйшого нашего Монарха, якого и намъ певно не ѣдкаже, взрѣсь сей будынокъ изъ самыхъ «вдовиныхъ лептѣ» галицкихъ Русинѣвъ. Они не заспали сеи справы, а кождѣй тогдышнѣй живѣй Русинъ, а було ихъ не бѣльше, якъ у насъ теперъ, збиравъ все и всюды зерно до зерна, а стала изъ нихъ мѣра повна, велика. Кождѣй Русинъ уважає собѣ ще нынѣ за честь бути членомъ «Народного Дѣму» у Львовѣ. А у насъ? — Та лѣйше не згадовати про нашу недолю! Нѣ, не недоля сему винна, а наша байдужность, оспалѣсть, бракъ почутѣа до народного обовязку. До сегодня мимо того, що вкладка членѣска выносить 6 зол. на рокъ, ба навѣть знижена для кождого, хто сего зажелає, на одинъ однѣѣньскѣй зол., не вписалось доси и скѣлькадесятъ членѣвъ, не платить изъ записанныхъ и пять членѣвъ своихъ вкладокъ. Стыдъ и ганьба! Де мали бы числитись члены тысячами або хотъ сотками. мы не можемо назбирати десятѣкъ членѣвъ. Замѣсть сотѣкъ зол. неможна зѣбрати кѣлька жебрачихъ лѣвѣвъ. Чижь гѣднѣй мы имени народа, колимы такъ недбалѣй о нашу честь?!

Замѣсть розѣслати тысячѣй списѣвъ жертѣвъ выславъ выдѣлъ толькѣ сто, а зъ тѣхъ звернуло лѣдво двацѣть зѣбравши всего на всего лѣдво 450 зол.

За 12 рокѣвъ, ѣдъ коли зродилась гадка

основана «Народного Дому» зібрано ледво 3633 зол. 70½ кр., до сей суми причинились однак не тільки мы, но и другі жичливі люди. — И чиж не грѣхъ се передъ Богомъ, не стыдъ намъ передъ свѣтомъ? На 240 тысячъ буковинськихъ душъ русскихъ зібрано стільки, що на одинъ жебрачій крейцаръ зложилося ажъ десять душъ. Ажъ серце краесъ пишучи таку горку, таку страшну правду. Чей здогнесь и Ваше серце читаючи се! Чей опамятається и Вы, та впишетесь заразъ въ члены «Народного Дому» въ Черновцахъ жертвуючи що сила и воля Ваша! Чей послибуютъ собѣ свято и твердо свѣдомі себе Русины збирати при кождой способности въ кождый часъ у свого и чужого хотѣбы жебрачій одинъ грѣхъ на «Народный Домъ» въ Черновцахъ! О кобы-бъ намъ дана була красномовность и сила слова св. Златоуста, щобъ змогли мы Васъ загрѣти до сего дѣла! Подумайте, що «Народный Домъ» має головню задачу тулити въ собѣ сыновъ русскихъ, щобъ выучились, виховались на пріятельствъ, опѣкунѣвъ, заступникѣвъ, помѣчникѣвъ бѣдного нашего народу! Розважте, що нинѣ на Буковинѣ сотки чужихъ людей управляютъ, судять, учать рускій народъ, а мѣжъ ними ледво кілька рѣдкихъ щирыхъ своихъ! Припомнѣть собѣ, що нема для насъ больше школъ вышихъ якъ въ Черновцахъ! Згадайте, що нѣ одинъ майже селянинъ нашъ не въ силѣ удержати нинѣ свою дитину о власныхъ силахъ въ Черновцахъ! Зганѣть, що подорожѣли и наука и житѣе и все больше дорожѣти ме! Обдумайте, що буде зъ нашего народа безъ своихъ рѣдкихъ ученыхъ людей! Представьте, що теперъ уже дѣсѣ у насъ тому, що такъ мало у насъ своей интеллигенціѣ, а що буде, якъ и тои не стане! Майте все на оцѣ и на думцѣ, що молодѣжь наша то будущность наша! Зважте, що помѣстивши въ Народномъ Домѣ товариство «Руску Бесѣду», она зможе употребити увесь грѣхъ, що нинѣ выдає на чужу хату, на просвѣту народну. Не забувайте, що жнива минули; що Богъ милосердный давъ урожай не только на то, чтобы нагодувати тѣло но и душу, та дбати не только про нынѣшний день але и на будущность, котра, хто знає, яка буде. Розберѣть все те, про милость Бога, та вписуйтесь въ «Народный Домъ» громадно, та приходѣть громадно на головный збѣръ, що одбуде ся дня 20. с. м. (1. лат. Новембрія) въ Понедѣлокъ по св. Парасковей о 3. годинѣ пополудни въ «Руской Бесѣдѣ» въ Черновцахъ (Улиця липиѣна ч. 29.)

Еще разъ закликаемо Васъ, глядѣть на

Нѣмцѣвъ и на Румунѣвъ, на Чехѣвъ и Полякѣвъ, на галицкихъ братѣвъ, ба навѣтъ на незаможне брацтво церковне у Черновцахъ; всѣ они мають вже свою хату, а въ нѣй и свою правду и силу и волю; на нихъ глядѣть, та не спѣтъ; бо сонъ то смерть!

Вѣче окружне въ Коломыѣ.

Подасмо нашимъ пов. читателямъ описанье коломыйского вѣча посли «Дѣла» звертаючи ихъ увагу на дуже важный ухвалы сего збору, котрі и намъ конче завсѣгды на думцѣ мати и выконати треба. Все, що на коломыйскомъ вѣчу раджено, обходитъ и насъ, дотыкає и насъ такъ само. Читайтежъ и ще разъ читайте, чтобы вбило ся всѣмъ въ память!

Вѣче одбуло ся въ среду 17. (29.) вересня. Народу зібрало ся поважне число, всѣхъ около 600 душъ. П. Михайль Бѣлоусъ, яко председатель комитета вѣчевого, повитавъ численно зібранихъ зъ подѣ Черногоры, зъ надѣ Днѣстра, Черемоша и Прута. Вказавши ѳдакъ, що зъ конституціѣ маємо права, котрі намъ давъ Найяснѣйшій нашъ Монархъ, виѣсь Его Величеству «Многая лѣта», котре зібраніи голосно трикратно повторили. Потѣмъ п. Бѣлоусъ представивъ зборови д-ра Шумлянського, яко правительств. комисаря, а на конецъ виѣсь выбѣръ председателя збору и предложивъ о. І. Кобыляньского, пароха зъ Коломыѣ и вице-маршалка Рады повѣтовои. Збѣръ радо згодивъ ся на се предложенье. О. Кобыляньскій, поеликавши на секретарѣвъ збору пп. Дудика и Трильовского подѣсь многолѣтство Его Величеству Цѣсарени, давшему намъ право — самимъ радити надѣ тымъ, що намъ долягає. Збѣръ подѣсь зновъ грѣмке «многая лѣта!» Потѣмъ д-ръ Кл. Ганкевичъ зъ Черновецъ сказавъ кілька словъ привѣту ѳдъ Русинѣвъ зъ Буковины и предложивъ, чтобы ще передъ тымъ, закимъ одбудуть ся рефераты, выбрати комисію ексекутивну. Збѣръ згодивъ ся на то и выбрано: п. адъюнкта Танчаковского, о. Кир. Гаморака и (коли зрѣкъ ся о. Лѣсевичъ) п. Мих. Бѣлоуса. — Слѣдували рефераты. — Д-ръ Теофиль Окуневскій пояснивъ народови, що то есть конституція; розѣбравъ за порядкомъ артикулы закона основного зъ 21 грудня 1867 р.; довше задержавъ ся надѣ значеньемъ рады державнои та сойму краєвого и выборами до нихъ; а потому перейшовъ до пытаня, на сколько мы Русины користасмо зъ конституціѣ. Тутъ бесѣдникъ розѣбравши нашъ дѣла за порядкомъ прійшовъ до такого результату, що мы Русины въ дуже многомъ або не можемо або не хочемо користати зъ правъ признанныхъ намъ конституцією. Рефератъ д-ра Окуневского всѣ зібраніи выслушали съ великою увагою ѳдъ початку до конца, самы селяне що хвили кликали: «правда!» — «наша кривда!» — «надѣ нами збиткують ся!» — «то не повинно бути!» и т. п., а коли референтъ скѣнчивъ, всѣ зібраніи нагородили его грѣмкими оплесками и пріяли всѣ поставленіи нимъ

резолуціѣ, а именно: — 1) Взымає ся нашій просвітній товариства, щобы на ново выдали въ рускомъ переводѣ основній законы державній и законы громадскій съ докладными объясненіями и щобы постарали ся, щобы въ кождой руской школѣ находивъ ся хочъ одинъ примѣрникъ сихъ книжокъ. 2) Взымає ся Русинѣвъ всѣхъ сословіи и занятій (господарѣвъ, мѣщанъ, дѣдичѣвъ, священникѣвъ и прочихъ), щобы неустрашимо съ пожертвованьемъ самыхъ себе при кождыхъ выборахъ до радѣ громадскихъ, до сойму, до рады державной, до Радѣ школьныхъ мѣстевыхъ и окружныхъ выбирали и старали са о выборѣ самыхъ щирыхъ русскихъ патріотѣвъ. 3) Вѣче народне въ Коломыи взымає всѣхъ Русинѣвъ: щобы дальше закладали читальнѣ народній; щобы читальнѣ народній увойшли съ собою и съ нашими патріотами въ пристольнѣмъ нашѣмъ городѣ Львовѣ въ лучшу звязъ посредствомъ одного головного товариства у Львовѣ,¹⁾ котре бы поставило собѣ за цѣль: упорядковати и усистемизовати дотеперѣшну нашу працю по читальныхъ; дальше щобы всѣ Русины старали ся засновувати якъ наибѣльше товариствъ тверезости, касъ позичковихъ, ссыловъ збѣжя, якъ въ Карловѣ и Пѣстыни, крамницъ народныхъ и народныхъ радѣ, якъ въ Долинѣ и Турці. 4) Вѣче народне въ Коломыи взымає правительство, щобы въ найкоротшѣмъ часѣ предложило Его Величеству Цѣсареві и радѣ державной одвѣтній предложенія до знесенія права патронату, котре мають властителѣ бѣльшихъ посѣлостей въ Галичинѣ. 5) Вѣче народне взымає всѣхъ Русинѣвъ, щобы по селахъ русскихъ выключили языкъ польскій²⁾ зъ помѣжъ предметѣвъ обовязковыхъ, де польскихъ³⁾ дѣтей въ школѣ нема. 6) Вѣче народне взымає всѣхъ Русинѣвъ, щобы всюды, де лишъ наступитъ нарушеніе права выборчого а въ загалѣ законѣвъ основныхъ и громадскихъ, удавали ся неустрашимо до высшихъ инстанцій ажъ до трибуналу державного и администраціонного у Вѣднѣ. 7) Вѣче взымає всѣхъ Русинѣвъ, щобы устно и письменно до всѣхъ властей и урядѣвъ уживали лишъ русского языка. — Потѣмъ предсѣдатель вѣзавъ зѣбранныхъ щобы въ предметѣ першой точки программы забирали голосъ. — Зъ порядку слѣдувавъ другій рефератъ: «Якъ бы розвинути промыселъ у нашего народу и якъ бы зробити, щобы зъ него бувъ якъ наибѣльшій хосенъ?» Рефератъ сей мавъ п. Иларій Гарасимовичъ, укѣнченный философъ вѣденського университета, теперь господаръ въ Старуни коло Солотвинѣ. П. Гарасимовичъ, поставивъ таку дуже важну и много-обѣщуючу резолюцію: «Въ цѣли ратованія упадающего а надзвычайно важнаго для цѣлого русского народу промыслу гуцульского въ сторонахъ Коссовскихъ, Коломыйскихъ, Надворнянскихъ, Снятынскихъ и Городеньскихъ,⁴⁾ — въ цѣли движенія и розвою давного а пробужденія нового промыслу, — дальше въ цѣли ратованія народу сихъ сторѣнъ тымъ способомъ

зъ крайного убожества, — взымає зѣбрание дня 17 (29) вересня 1886 р. въ Коломыи вѣче: заложити спѣлку промислову пѣдъ фирмою: «Перша гуцульска спѣлка промислова, товариство зареєстроване съ ограниченою порукою», съ удѣлами такими, щобы могли до неи приступити люди зѣ всѣхъ верствъ русского народу, не превышающими одже сумы 5 золотыхъ а. в.» — Свѣтле вѣче народне зволить въ цѣли безпороволочного выполнения резолюціѣ въ справѣ завязанія спѣлки промисловой избрати спеціальный комитетъ езекутивный, складающий ся зъ 10 членѣвъ, и упованіе его въ случаю потреби доповнити ся до потрѣбного числа членѣвъ. — По принятію сеп резолюціѣ, наступивъ рефератъ посла Юл. Романчука «про шкоды ѳдѣ лѣсной звѣрины и якъ бы ѳдѣ нихъ очоронити ся.» Вѣче зготовило пос. Романчукови неспѣдѣвану овацію. Коли тѣлько вступивъ на трибуну, цѣла саля заgrimѣла ѳдѣ гучныхъ оплесковъ и окликѣвъ: «Слава!» П. Руманчукъ пояснивъ великій кривды людей ѳдѣ дикой звѣрины а средства зарады лиху подавъ въ отсѣхъ резолюціяхъ, принятыхъ ѳсобливо всѣми зѣбраными селянами съ великимъ одушевленьемъ:

I. Вѣче Народне въ Коломыи предкладає Выс. правительству кривды, які поносятъ громады и господарѣ зъ причины невластивого и недокладного выполнения уставѣ о посѣданію та ношенію оружія и о польованію, и домагає ся докладнѣйшого выполнения уставѣ въ дуѣ прихильномъ для громадъ и хлѣборобѣвъ а именно: 1) щобы въ тыхъ мѣстевостяхъ, де лѣсна звѣрина (ѳособливо дики и медведѣ) робить шкоду засѣвамъ або худѣвъ, власти достаточному числу и въ бѣльшой мѣрѣ нѣжъ до теперь выдавали поряднымъ а загроженнымъ господарямъ позволеніе на оружіе; 2) щобы лицитованіе громадского польованія староства переводили по можности въ якъ наибѣльшу користь и пѣсля волѣ громадъ, якъ що до высокости чиншу за польованіе, такъ и що до особы арендуючої польованіе; 3) щобы власти переводили якъ наибѣльше вынщиваніе звѣрины, шкѣдливой для хлѣборобѣвъ; и 4) щобы власти переводили скорѣ и справедливѣе вынагороджѣе шкѣдъ, зроблѣныхъ дикою звѣриною.

II. Вѣче Народне въ Коломыи взымає тѣи громады и господарѣвъ, котрі поносятъ шкоды ѳдѣ дикой звѣрины, щобы користаючи изъ своихъ правъ: 1) удавали ся численно до старостѣвъ съ прозѣбами о пашпорты на стрѣльбы; 2) ставали до лицитаціѣ громадского польованія и старали ся, абы тѣе польованіе достало ся въ користній для нихъ руки; 3) домагали ся въ староствахъ, щобы тѣи-жъ заряджували выгублюваніе шкѣдливой звѣрины, де дуже розмножила ся; 4) въ разѣ якои шкоды черезъ дику звѣрину, щобы пошкѣдованный сейчасъ домагавъ ся въ старостѣвъ справедливого вынагороджѣя; 5) щобы въ кождѣмъ разѣ, де староство не залагодить справы въ користь господарѣвъ або громадъ, удавати ся до высшихъ властей (намѣстництва, министерства, ажъ до администраціонного трибуналу); 6) щобы черезъ своихъ пословъ по-

¹⁾ У насъ на то «Народный Домъ» въ Чернівцяхъ.

²⁾ На Буковинѣ языкъ румынскій.

³⁾ У насъ румынскихъ.

⁴⁾ На Буковинѣ въ сторонахъ Вижницкихъ и Путиловскихъ.

давали петиції до сойму о зараджене ихъ кривдамъ и стратамъ зробленимъ черезъ дику звѣрину; и 7) щобы въ разѣ потреби подавали свои кривды до публичной вѣдомости черезъ газеты, на вѣчахъ, и т. д., и тымъ способомъ старати ся якъ наибольше людей зъєднати для тои справы.

III. Вѣче народне въ Коломыи вызвае рускихъ послѣвъ якъ и всѣхъ послѣвъ выбранихъ громадами, щобы петиції въ справѣ шкѣдѣ одъ дикои звѣрины якъ найсилнѣйше поширили, и щобы старали ся о користие для громадъ и хлѣборобѣвъ уладжене справы польованя и забезпеченя одъ дикои звѣрины. — По рефератахъ дръ Ганкевичъ поставивъ а всѣ однодушно приняли таку резолюцію: Вѣче народне въ Коломыи высказуе желанье, щобы послы, выбрани одъ меншихъ посѣлостей зъ рускихъ сторѣнъ до сойму краевого и до рады державной, складали выборцямъ що року справозданье изъ своей дѣяльности. — Наконецъ председатель о. Кобляньскій закрывъ вѣче, а зобранный народъ одспѣвавъ «многая лѣта» Цѣсареву, референдумъ, председателю и др.

ЩО НОВОГО ВЪ СВѢТѢ?

Одновѣдъ, яку мин. Тисса давъ въ угорскѣмъ парламентѣ на интерпеляції (запытанья) въ справѣ болгарскѣй: «Згѣдно съ министерствомъ дѣль заграничныхъ есмь тои гадки, що то одповѣдне ще и нынѣ наибольше интересамъ державы, и що держава — одсуваючи одъ себе всякѣ забаганки побольшеня або забору — мусить всѣ свои стремлени съ цѣлымъ своимъ впливомъ звернути до того, щобы поширати самостѣйный розвѣй тыхъ державъ и не допустити до установленя протекторату або тревалого впливу одной чужои державы. Въ нашихъ односинахъ, що до союза съ державами заграничными не настала нѣяка змѣна. Нѣхто не має права до односторонной збройной интервенції (вмѣшаня); всяка змѣна на балканьскѣмъ пѣвѣостровѣ може наступити лишь въ порузумѣнью съ другими державами, що поѣднали угоду берлинську.»

Англія. Парламентъ закрыто еще 13. м. м. и одрочено ажъ до 30. октѣбра. — Въ лондоньскихъ кругахъ правительственныхъ мають бути вѣдоленѣ становищемъ, яке заняла теперъ Австрія въ справѣ болгарскѣй. Въ послѣднихъ часахъ одбували ся довѣрочный переговоры межѣ Англією, Австрією и Италією въ тоѣ справѣ, чи давъ ся бы перевести союзъ балканьскихъ державъ включно вже и съ Туреччиною. До зреализованя сего плану ставила наибольшѣ трудности окупация (залога) Египту черезъ Англію, бо султанъ хотѣвъ, щобы справа египетска була по его думкѣ залагоджена, закѣмъ бы онъ згодивъ ся на предложеня англіійскѣй.

Россія. Газеты російскѣй пишутъ теперъ досить выразно о кандидатахъ на престолъ болгарскій и домагають ся рѣзко, щобы новый князь болгарскій бувъ зависимый одъ Россіи. «Свѣтъ» пише, що крѣмъ

князя черногорского не може нѣхто бути княземъ болгарскимъ якъ лишь хѣба Россіянину, и радить, що найлѣпше було бы, щобы въ Болгаріи одбуло ся загальне голосованье народне, а тогды Болгарія прилучила бы ся добровѣльно до Россіи и выбрала бы своимъ княземъ царя московского, якъ то зробила за Богдана Хмельницкого Русь-Украина. — Справа болгарска занепокоила дуже московскѣй круги торговельны. Теперѣшнє положенье що до торговлѣ есть такъ само зле коли не гѣрше, якъ война. Партія російска страшно дезорганизована. Наибольшѣй прихильники Россіи по части увязненѣй, по части поутѣкали за границу. — Одновѣдъ мин. Тиссы въ угорскѣмъ парламентѣ уважають рос. газеты просто яко заохоту Болгаріи до упору прѣтивъ Россіи и доказують, що коли Австрія бажае независимости балканьскихъ народѣвъ, то повинна заразъ оддати Босну и Герцеговину. — Рухъ революційный дае ся въ Россіи зновъ чути.

Нѣмеччина. Станъ здоровья цѣсаря має бути зовсѣмъ добрый. Недавно именованный гр. Гербертъ Бисмаркъ заступникомъ канцлера нѣмецкого зновъ именованный французскимъ посломъ для Нѣмеччины. То именованье уважають за зближенье Франціи до Нѣмеччины, и за демонстрацію прѣтивъ Англіи, котру Франція хотѣла бы конче зъ Египту вынєрти, щобы сама тамъ могла запанувати. Газета „Nrd. Allg. Ztg.“ котра послѣ усунєня зъ престѣла князя болгарского старала ся оправдати поступованье державъ въ сѣй справѣ, а особливо поступованье Нѣмеччины, теперъ складае всю вину на. кн. Александра, котрый послѣ ея погляду уступивъ зовсѣмъ безъ причины. «Князь,» пише та газета, «покинувъ Болгарію зъ власной волѣ въ хвили, коли народъ его витавъ безъ мѣры и коли наибольше потребувавъ его помочи. Она сподѣвае ся, що одновѣдъ, яка причина его до того спонукала, дадутъ, коли не праса, то розправы въ угорскѣмъ и нѣмецкѣмъ парламентахъ.»

Болгарія. Дня 25. лат. сент. прѣїхавъ до Софіи ген. Каульбарсъ и заявивъ въ имени Россіи, котра собѣ того жичить, щобы всѣ сторонництва, т. е. партіи прихильны и неприхильны Россіи поєднали ся, щобы станъ облоги знесено, тыхъ арештованныхъ, що зробили замахъ на князя, выпустити на волю, а выборы до собрания щобы одложити на пѣзнѣйше, на що министр болгарскій Радославовъ не приставъ. Одъ часу выѣзду князя кождый чуетъ то, що его особа була осередкомъ, около котрого все крутило ся, и одъ котрого все выходило, що отже всѣ остави якъ пчолы безъ матки. Въ день торжества обходженого въ память Илюдвской революції на вечѣриѣмъ пирѣ (требѣ) въ публичномъ огорождѣ одинъ зъ управитѣльв, Стамбуловъ, говоривъ, що Россіане освободили Болгарію лишь въ своихъ власныхъ цѣляхъ и що Россія теперъ лишь до того стремить, щобы Болгарію загорнути, а въ концѣ замѣтивъ, що Болгаре не можутьъ такъ довго уважати себе освободженными, доки всѣ части Болгаріи вразъ съ мѣстами Адрианополемъ и Орхидею не будутъ

разомъ сполученій, и що жадна сила не въ станѣ придушити болгарске почутье народне и болгарскій патриотизмъ, — що принято съ грѣмкими окликами. Россія занадто поквалнымъ поступованьемъ ген. Каульбарса въ Софіи не може нѣякъ зискати собѣ симпатіѣ Болгаръ хочъ бы и доси для неѣ цѣлкомъ прихильныхъ, понеже и тѣ дивлять ся черезъ таке остре поступованье якъ безмѣрне агитованье Каульбарса на ню съ недовѣріємъ и журять ся судьбою рѣдного краю и народу. Каульбарсъ жадавъ одъ министрѣвъ болгарскихъ ясноѣ одповѣди, що до выборѣвъ и що до выпущенія арештованныхъ офицерѣвъ, котрѣ заявили, що готовѣ послухати рады Россіи, але лишъ о стѣлько, о скѣлько позволяютъ на то законы краевѣ. — Выборы до великого собранія одбудуть ся дня 10. лат. с. м., а въ 2 недѣли по тѣмъ збере ся собранье на засѣданье. Станѣ облоги знесено. Дня 3. с. м. одбуло ся народне вѣче въ Софіи, на котрѣмъ кѣлькохъ бесѣдникѣвъ похваляло поступованье регенціѣ и министрѣвъ, а коли одтакъ редакторъ руссофильской «Свѣтлости» ставъ дуже остро нападати на кн. Александра и крикнувъ: «Прочъ съ регенціею! Най жѣ Россія!» зробивъ ся страшный крикъ а народъ кинувъ ся на бесѣдника и страшно побивъ его и другихъ такихъ, котрѣ за Россіею тягнуть. Небавомъ явивъ ся ген. Каульбарсъ, котрый выступивши на трибуну почавъ бувъ такожъ выступати противъ регенціѣ, но заразъ мусѣвъ свою бесѣду закончити понеже народъ страшно кричавъ: «Перестати! Геть зъ трибуны!» А коли Каульбарсъ змѣняный голосно запытавъ ся, чи народъ хоче послухати волѣ царя, тогды одноголосно одповѣли всѣ: «Нѣ!» — Каульбарсъ ѣздить по всѣй Болгаріи и подмываетъ Болгаръ за Россіевъ, зъ чого болгарске правительство дуже незадоволене, понеже боить ся, чтобы де народъ Каульбарса не побивъ. — Ген. Каульбарсъ того самого дня, коли вѣче одбувало ся, выѣхавъ до Орханіѣ, но народъ такъ само поступивъ якъ въ Софіи. Правительство мало постановити, кѣлькохъ офицерѣвъ увѣльнити, але головныхъ виновникѣвъ не выпустити подъ нѣякимъ условьемъ. Пѣсля вѣстей, зъ Россіѣ мала залага въ Шумли завѣзвати правительство, чтобы оно увѣльнило офицерѣвъ, въ противнѣмъ же разѣ залага поступитъ собѣ такъ, якъ буде уважати за одповѣдне.

До ситуаціѣ. Поступованье ген. Каульбарса може въ Болгаріи нещасный розвѣй прискорити; бо таке выступленье чужого агента дипломатичного въ Болгаріи на зборахъ и голошенье бесѣдъ политическихъ, то щось въ исторіи нечуваного. Въ Болгаріи велике розъяренье противъ Россіѣ, якъ се почувъ Каульбарсъ не лише на вѣчу въ Софіи, але и въ иныхъ мѣстахъ при своѣмъ теперѣшнѣмъ обѣзѣденю Болгаріѣ, чтобы своимъ поступованьемъ народъ противъ себе и Россіѣ подбуривати. Россія хоче, чтобы Болгарія поддала ся, но министерство болгарске заявило, що оно може лишъ на стѣлько згодити ся на раду Россіи, на скѣлько того дозволяютъ законы краевѣ. Вывѣвъ Россіѣ въ Констан-

тинополю съ кождымъ днемъ сильнѣйшій и Туреччина, якъ звычайно, безсильна стае по сторонѣ Россіѣ. Въ Австріи выкликало найновѣйше выступленье ген. Каульбарса въ министерствѣ дѣлъ заграничныхъ велике занепокоенье. „Fremdenblatt“ и „Wien Allg. Ztg“ пишуть, що коли Каульбарсъ не перестане якъ до теперъ поступати, то всѣ державы, котрѣ поставили въ своѣй програмѣ самостѣйность Болгаріѣ, змушенѣ будутъ выступити противъ того. И Англія має въ такѣмъ самѣмъ безраднѣмъ положеню находити ся, якъ Туреччина.

Рада державна.

Въ середу дня 17. (-9) септембра одбуло ся перше засѣданье палаты послѣвъ. Гр. Таффе представивъ одручене письмо цѣсарске и представивъ нового министра торговлѣ гр. Бакегема. Потѣмъ председатель палаты присвятивъ коротку згадку номернымъ посламъ, а нововыбранѣ послы зложили приреченье. — Министеръ торговлѣ предложивъ проектъ до закона о управленю выдаткѣвъ руху на желѣзницахъ державныхъ или о конституційне трактованье надвышки зъ рокѣвъ 1881 до 1885. Посоль Гайльсбергъ интерпеловавъ гр. Таффе, якъ стоить справа союза межи Австріею а Нѣмеччиною. Залагоджено кѣлька петицій зъ Галичины а то: 1) дотычно недогѣдностей въ перевозѣ товарѣвъ на граници одъ Россіѣ, 2) дотычно опѣки надъ грунтами зачисленными до Россіѣ, 3) дотычно агентѣвъ полиційныхъ, и 4) дотычно полѣпшенія долѣ слугъ въ баняхъ сольных; ухвалено резолюцію дотычно справы петицій возныхъ судовыхъ и дозорѣвъ вязницъ въ Галичинѣ. Передано петицію чортковского выдѣлу повѣтового о заведенье окружного суду въ чортковскѣмъ окрузѣ.

На 2. засѣданю рады державной въ пятницу дня 1. лат. октября було на порядку дневнѣмъ друге читанье новелѣ о поступованю езекуційнѣмъ, при котрѣмъ принято §. 1. безъ дебаты, другій же §., при котрѣмъ розпочала ся велика дебата, принято съ поправками пос. Найпера и Нича.

Во второкъ, дня 5. л. с. м. на третѣмъ засѣданю рады державной предложено проектъ для урядженія палатъ робѣтничихъ, котрыхъ має бути заложено 26, а межи тими такожъ въ Краковѣ, Львовѣ, Бродяхъ и Чернѣвцахъ. Всѣ тѣ палаты разомъ мають выбирати 9 послѣвъ; Краковъ, Львовъ, Броды и Чернѣвцѣ мають становити одиный округъ выборчій и выбирати 1 посла. — По выборахъ до рѣзныхъ комисій принято въ дальшѣй дебатѣ §§. 4. и 5. новелѣ до закона езекуційного.

БУКОВИНЬСКИЙ ТОВАРИСТВА РУСКИ.

«Руска Бесѣда» въ Чернѣвцахъ намѣряе за мѣсяць т. с. одъ 14. Листопада почавши устроувати въ своихъ комнатахъ що недѣлѣ на ѣдмѣну ѣдчигы, вокально-литературный вечерки и вечеринцѣ. Близшій вѣсти подамо пѣзнійше, звертаемо однакъ вже теперъ на се увагу п. т. родимцѣвъ изъ сѣлъ и мѣстъ, тымъ бѣльше, що вступъ буде безплатный.

Видѣлъ товариства «Домъ Народный» проситъ всѣхъ п. т. пановъ, що були ласкавій прийняти списы въ цѣли збираня грошовыхъ датокъ въ своихъ сторонахъ, а до нынѣ ихъ еще не звернули, абы були такі ласкаві, тѣ же якъ найскорше звернути, щобы згаданий видѣлъ справу збираня до головного собранія, котре одбуде ся 1. лат. Новембра с. р. належито урядковати мѡгъ.

На «Народный Домъ» жертвовавъ ч. госп. Стефанъ Денисъ 80 кр., на собраню читальнѣ въ Испасѣ збравъ ч. госп. Стефанъ Денисъ 5 зол. 40 кр.; на прощальномъ вечерку «мурашки» 1 зол. 6 кр. — Щирому збирателеви и щедримъ дателямъ щиро руске «Спаси-Богъ!»

ДРОБНІЙ ВѢСТИ.

(Торжество в. именинъ Цѣсаря) святковано у насъ якъ завсѣгды величаво и сердечно, засылаючи мольбы за здоровье и довге житѣ найяснѣйшого батька нашого. Наші школы повинни бы въ день уродинъ цѣсарскихъ и на именины Цѣсаря и Цѣсаревон убирати школу въ хоругви, щобы звертати увагу народа на сѣ торжества.

(Гимнастичне товариство) отворило въ недѣлю 19. л. вересня свѡй прехорошій будынокъ и огородъ. Такъ то всѣ а всѣ ставлять собѣ пышнѣ будынки, лишь Русины букъ мерзнуть на дворѣ або сидятъ въ комѡрномъ; бо Народнымъ Домомъ загаль якъ и всѣмъ не турбуе ся.

(Дрѣ Іосифъ Ротъ), праздновавъ 30. л. вересня 25-лѣтню рѡчницю своєї вельми славной адвокатской дѣятельности.

(Изъ справозданія) ц. к. надзирателя школьного проф. В. В. Рентъ о черновецкихъ школахъ. Въ рофѣ 1885/6 була 1 видѣлова, 10 публ. а 4 прив. школъ народныхъ. До нихъ учащало 5144 дѣтей, а то: 2521 хлопцѣвъ 2623 дѣвчатъ; посли вѣроисповѣданія було: 2048 жидѡвъ, 1433 р. кат., 831 гр. пр., 521 гр. кат., 298 ев. а 13 ѡрм. кат.; посли мовы: 2981 нѣмецкихъ, 861 польскихъ, 716 рускихъ, 557 румынскихъ, 23 чешскихъ а 6 мадярскихъ: учительѣвъ було 46, учительокъ 31, професорѡвъ 17, катихетѡвъ 15, кандидатѡвъ 6, кандидатокъ 33, мѣскі школы коштували 39.495 зол., приватнѣ 12.959 зол. —

(Православіе румынске) называе ся брошура, въ котрой Дрѣ Нерзетъ Маріанъ зъ Румунѣ доказуе Румунамъ-апологетамъ на глумъ, що спасеніе румынской народности только въ римскомъ вѣроисповѣданіи.

(«Библиотеку для молодежи румынской») почала за примѣромъ «Бесѣды» выдавати и тутешна соціетате. Возьмѣмъ мы собѣ ѡдъ нихъ хоть только примѣру, щобымъ розширяли нашу «Библиотеку для молодежи» такъ, якъ се они чинити будутъ. Чи може ждали нашѣ надзиратель и рады школьный та декотрі учитель на румынскую библиотеку, що руской краевой радою школьною припорушеной доси ще не предплатили.

(Админ. трибуналъ) въ Вѣднѣ рѣшивъ на жалобу надзучителя Левчука зъ Боянѣ противъ министерѣ просвѣты, що наданѣ квинквеніи для учительѣвъ не зависить ѡдъ того, що учитель не бувъ караный дисциплинарно, а едино ѡдъ того, чи власть школьна признасть, що служба учителя въ минувшихъ 5 рокахъ була сполучена зъ ѡдповѣднымъ skutкомъ, якъ се приписуе §. 31. закона красового.

(Выборы до рады громадской въ Черновцахъ) ишли сего року дуже млаво. Изъ 3. кола вы-

бранѣ бѡльше менше всѣма голосами кандидаты жидѡвского комитету именно: А. Бекъ, В. Клімешъ, І. Грегоръ, дрѣ Г. Атласъ, З. Гербель, Д. Тітингеръ, М. Кампелмахеръ, дрѣ Б. Страухеръ, А. Амстеръ, Ем. Розенцвайгъ, Л. Розенцвайгъ и Михайло Пітей. Кандидатѡвъ румынского комитету ѡдкинули жиды. — Въ предмѣстяхъ Рошъ-Манастирице выбрано надзучителя Ивана Камѣньского. Є то першій случай, що въ радѣ черновецкой засѣдати буде народный учитель, доси радили надъ учителями безъ учительѣвъ. Дай, Боже, щобы и Камѣньскій ишовъ симостѡйно. — Въ П. колѣ выбрано: Дра Корна, Исопескула, Кунцельмана и Мораря. Рускій кандидатъ сов. Вижицкій потребовавъ ще 5 голосѡвъ, щобы выбраннымъ остати. Та о сѣмъ познѣйше.

(П. Ясеницкій Володимиръ), начальникъ суду вижицкого заболѣвъ на очи и выѣхавъ до лѣкарѣвъ до Вѣднѣ, де перебуде зо 6 недѣль. Таку печальну вѣсть подають намъ вижицкій люди молячи Господа о скорѣ выздоровлѣннѣ щирого покровителя и пріятеля своего, що дай, Боже!

(Проф. Дрѣ Смалъ-Стоцкій) читати буде въ сѣмъ семестрѣ попри инше що Пятницѣ ѡдъ 6.—7. год. «О литературномъ движеніи бук. Русинѡвъ.»

(П. Ивасюкъ Василь) выѣхавъ до Вѣднѣ въ цѣли продовженія политехническихъ студій. Окѡнчивши ще 1880. реальну школу и не маючи средствъ до дальшой науки посвятивъ ся учительскому стану будучи по зложеніи обохъ испытѡвъ учителемъ въ Черновцахъ. Поступованѣ звѣстнаго «директора» п. Флиша противъ учительѣвъ-Русинѡвъ принудило и его по 4 утраченныхъ рокахъ зречись сего згѡрченного хлѣба и за усередною помощью п. проф. Пигуляка Юстина и другихъ запрягчись все такой о голодѣ и холодѣ до що найменше 4-лѣтней новой працѣ. Нашѣ товариства утратили въ нѣмъ тихого и ревного члена дѣятеля, учитель-Русины милого товарища, но Русь споглядае зъ надѣєю на него и его брата Миколу ученика малярской академіи.

(Въ передоденѣ вѣча Коломыйского) вечеромъ ѡдбула ся руска забава съ танцами и удала ся дуже добре. Молодежи руской зѡбрало ся дуже богато зъ Коломыи и зъ околлицѣ. До танцѣвъ ставало звнѣшъ 80 парѣ.

(Цѣны збѡжа въ Черновцахъ.) Дня 11. л. Октября с. р. коштували 100 кило: ишеницѣ 7 зол. 50 кр. до 7 зол. 75 кр.; — жита 5 зол. 40 кр. до 5 зол. 70 кр.; — ѡвса 4 зол. 25 кр. до 4 зол. 50 кр.; — ячменю 5 зол. — кр. до 7 зол. — кр.; — кукурузы 4 зол. 80 кр. до 5 зол. 40 кр.

ДЛЯ НАУКИ И ЗАБАВЫ.

ЗАНѢВЕЧЕНЕ ЖИТѢЕ.

(Оповѣданье въ жити студентѡвъ.)

(Конечъ.)

За кѡлька днѣвъ приѣѣгае до мене Коничка: заспанѣвъ ся, кахикае, та такъ щиро радѣе.

— «Що тобѣ Богъ давъ? пытаю ся у его.

А ѡнъ менѣ: «ось прочитайте отсе,» тай дае листь ѡтъ Клеонатры.

Читаю . . . Що за листь бувъ! чого-чого въ ему не було! и слезы и жалъ и туга и некло, и рай и коханье и проклѡны и присяганье до вѣку, до суду, а на ренгѣ, щобы завтра бувъ въ театрѣ.

Я вже тутъ не вытерѣвъ! . . . Дежъ таки такъ,

гаспидска молодця: нехай бы сама собі дур'їла; Такъ хлопця-жъ мен'ї шкода. Год'ї! я тод'ї не ма- нівцями, та прямо до Остапа зъ короткими гужами.

— «Покинь еи! кажу; одцурай ся одъ неї; она глумить ся зъ тебе, она жартує, казить ся зъ жиру, а ты ймешъ їй в'їры. Яке тамъ у неї коханье! она граєть ся, забавляєть ся . . . їй жарты . . . їй усе байдуже, а ты вважай на свої кашель, на своє здо- ровье, на мат'їрь . . . Чуєшь: покинь!»

Де тамъ тоб'ї! н'ї приступу! слухати не хоче про Клеопатру: трохи не землю їсть та присягаєть ся, що она кохає его в'їрно а щиро.

Ну думаю собі: тутъ вже н'їчого не вд'їєшь: стар'ї люде мовили: „inter arma silent musae“, а тутъ треба казати: «коли говорить серце — мовчить ро- зумъ . . .» Нехай, кажу собі, самъ хм'їль вийде, аби тільки здоровье стало; та тільки навряд! . . .

Отже на мое и вийшло.

Минуло два м'їсяц'ї: прибуває до мене хтось зъ Остановихъ товариш'ївъ; каже мен'ї: «погана р'їч!»

— «А що?»

— «Ой, мен'ї лишенько! сего вже я не спод'ї- вавъ ся. Та що тамъ стало ся зъ нимъ?»

— «Вже н'ї що . . . Прищиха . . . любов'ї.

— «Еге! я бувъ певний, що она вкоротить ему в'їку . . . але-жъ — божевол'їти — зъ чого ему?»

— «Е! зъ чого . . . хіба н'ї зъ чого . . . чортове серце у тієї Прищихи, отъ зъ чого . . . Зъ самої осени она не давала ему спокою: або в'ї театръ тягне его, або де инде, а то й сама приїде до его, тай си- дить зъ нимъ до глуної ночі, лицється . . . рівню знайшла! Не дає Останови в'ї книжку зазирнути. А отсе зъ тиждень буде, прислала до его зв'їстку, що не здужає, зъ хати не виходить. Остапъ занудивъ ся... Сегодн'ї в'ї ранц'ї, якъ пішовъ кудись, такъ ц'їл'ї- сенькій день не було его, у вечір'ї вернувъ ся та таке плете, таку н'їсенїтницю верзе, що зъ разу знати, що у его не вс'ї дома . . . Радивъ я его, колись, казавъ: ей, Остапе! не заходь зъ великого розуму в'ї голову... не слухавъ ся, теперъ и с'ївъ на леду . . . Ход'їть до его нвидче!»

Приходжу до Остапа: лежить онъ на л'їжку, го- ритъ увесь; зв'їстно якъ в'ї сухотахъ буває. Роспитую его — якъ и що? а онъ справд'ї верзе не в'їдъ що... Одначе н'їчого небеспечного в'ї мозку я не спостер'їгъ у его . . . День — друг'їй — трошки заспокоївъ ся Остапъ. Я тод'ї зъ легесенька зновъ на тему: «По- кинь Прищиху!»

Онъ якъ скрививъ несамовито: — «Бодай еи се- редъ шляху об'ї землю кинуло . . .

— «Отако! . . . за що се?»

— «Она» . . . таке негарне слово промовивъ...

— «Она мене зрадила, другого взяла» . . .

И пішовъ и пішовъ! . . .

Гадаю собі, то того вечера добре попоикало ся Прищисъ . . . Та що їй! . . . А Коничка погн'їб! . . .

Сегодн'ї в'ї ранц'ї бувъ у его семестровий испытъ.

Не в'їдаю, що тамъ у его було; товариш'ї отсе теперъ вже казали, що онъ «проваливсь зъ гн'їєны на венти- латорахъ» . . . Не диво! коли вже ему було, чи с'ї Прищихою, чи зъ наукою женихати сп'ї се такихъ дв'ї «дамы», що разомъ обомъ имъ не можна служити: «єдиному возлюбить, другому возненавид'їть» . . . Сказано — на все свої часъ.

Вертаєть ся Коничка зъ испыту: н'їсть на квинт'ї! Семестръ пропавъ н'ї за цанову душу. На зустрічъ несе лих'їй Прищиху. Студенти бачили — якъ взяла она его підъ руку и повела.

Де тамъ они в'ї таку негодъ ходили, що робили, про що розмовляли — про те вже святий знає, а я не скажу . . . Люди бачили якъ она підвезла его до кватери, попрощались; хтось то н'їби чувъ, якъ Остапъ промовивъ до неї: «На в'їки, на в'їки!»

А она-бъ то всм'їхнулась, та на те ему: «На св'їт'ї нема н'їчого в'їчного опрочъ одного Бога.»

И поїхала собі; а Коничка с'ївъ, написавъ до матери, пот'їмъ, кажуть, ще кудись ходивъ . . . Певно за трутою, н'їкуды б'їльше. За годину, чи що, вер- нувъ ся . . .

Згода заходять до его два товариш'ї, щобъ роз- важити его . . . бачать — ст'їгне чолов'їкъ на всю хату такъ, що ажъ сумно.

— «Що се ты, Остапе?» питають ся.

— «Прощайте! вмираю!» . . .

Отъ и все!

На стол'ї лишивъ записку, що принявъ синиль- ной кислоти . . . «жити, — пише в'ї т'їй записц'ї. осто- гдло; такъ жити не можна . . . н'їхто тому не виненъ самъ я принявъ труту зъ доброї вол'ї . . .»

Яка вже тамъ добра воля . . .

Отъ ты и розбери — хто тутъ виненъ?

Прищиха, скажешъ: а она чимъ винна?

— Паробка за н'їсть водила; зъ глузду звела...»

— «Ба! . . . колижъ и еи саму звела зъ глузду ота «друга молод'їсть...» Н'ї, я не виню и Прищиху, зв'їстно не сл'їдъ було . . . Еге! мало чого не сл'їдъ!... Не сл'їдъ вовку б'їв'ї душити, а душити, бо їсти хоче... Колибъ и Прищиха була нагородована моральною їжою, тобъ що инче було . . . А Конички шкода!... велика шкода . . . Одначе! глян'ї! четверта година! . . . ба! отсе такъ засид'ївъ ся! . . . добра н'їчъ.»

Трохимъ пішовъ . . . я л'їгъ; до самого св'їту и очей не зводивъ: довга — предовга лава Остап'ївъ и Прищихъ не дали мен'ї заснути . . .

Кієвъ, року 1886.

О. Я. Конискій.

НОВІ КНИЖКИ.

Буковинський календаръ на р'їкъ 1887. Звертаючи увагу родимц'ївъ на богатий зм'їстъ и сла- ныхъ сотрудинокъ сегор'їчного бук. календаря, не по- требуюмо его чей б'їльше захвалити; божъ онъ самъ за собою промовляє. Додамо хіба тільки ще три обста- вини, котр'ї повинни нашихъ брат'ївъ споводувати до

якъ найширшого розповсюдненя сего календаря. По першомъ забувати вамъ, братя, що календаръ то перша просвітна книга, котру у всѣхъ прочихъ образованыхъ народѣвъ кождый, що тільки ледво читати умѣе, купує. По другомъ вийшовъ бук. календаръ рускій сего року вчаснѣйше нѣмецкихъ и румынского, чейже не скаже нѣхто бѣльше: Чому такъ пѣзно вийшовъ? Я вже маю. По третомъ вѣдомо найбуде всѣмъ, що бук. консисторія одмовила рускому календареву за-помогу, яку доси получавъ, щоби допомогати нею календарѣ церковній(!), котрій кромѣ румунизаторскихъ идей повний статій о гарныхъ жѣночыхъ грудехъ та таліяхъ (sic!) шнурѣвахъ (sic!), бляшпахъ (sic!) кринолинахъ, пленахъ, любовыхъ стишкѣвъ, анекдотѣвъ о женитьбахъ и т. п. теологичныхъ(!) працѣ помѣщенныхъ въ календарі на р. 1886. академіѣ для «ретирики и музыки» въ Чернівцяхъ. — Бесѣда піднялась выдавати

календаръ на свою ручь, а тільки роспродажъ всѣхъ 500 примѣрниківъ може покрити громадній розсходы и уможливити продовженіе 14-лѣтнього видавництва. Чей найде ся у буковинскихъ Русинѣвъ ще охоты заплатити 3 1/2 крейцара за кождый аркушъ такихъ добрыхъ працѣ, якій помѣщений въ сѣмъ календарі для образованого и простолюдина. Побачимо а поговоримо о сѣмъ свого часу!

Статуты для читалень

въ 5 примѣрникахъ разомъ съ поученьемъ: „якъ закладати читальнѣ“ можна достати у „Рускай Бесѣдѣ“ въ Чернівцяхъ за 25 кр. безъ пересылки, а за 30 кр. съ пересылкою почтовою.

БУКОВИНСКІЙ КАЛЕНДАРЬ

на звичайный рѣкъ 1887.

РОЧНИКЪ XIV.

Выданіемъ и накладомъ литературного товариства „Руска Бесѣда“
ВЪ ЧЕРНѢВЦЯХЪ

УЛОЖИВЪ СЕКРЕТАРЬ ТОВАРИСТВА:

ЕМИЛІАНЪ АЛЕКСАНДРѢВЪ ПОПОВИЧЬ.

ЦѢНА 50 кр.

ЗМѢСТЪ: I. Часть календарска (Сторона 1—27.): Лѣтописъ. Календаръ астрономичный. Календаръ церковный. Свята грецкій и римскій червоно друкованій. Дни смерти славныхъ Русинѣвъ. Змѣны мѣсяця и погоды. Календаръ жидѣвскій. Списъ именъ въ грецкомъ обрядѣ наибѣльше употребляемыхъ. Выхѣдъ и захѣдъ мѣсяця на всѣ дни.

II. Часть інформаційна (Стор. 28—39): Цѣсарско-австрійска пануюча родина. Выхѣдъ оплатъ стемпльовыхъ за важнѣйшій справы правий, документа, поданія и др. Стемплева таблица. Планъ ѣзды на желѣзной дорожѣ. Почтовый указатель. Телеграфичный указатель. Торги. Щадницѣ почтовой.

III. Часть поучительна и забавна (стор. 41—108): Рѣчниця 25-лѣтної литературной дѣяльности Осипа Федьковича. — «Убогій лѣгѣнь» (Стихъ О. Федьковича.) — «Тарасъ Шевченко» (Статя Коцовского.) «Наймичка» (Поема Шевченка.) — «Мѣсяцъ-король» (Казка Юрія Федьковича.) — «Мое застѣпанье» «Васъ, героѣ, не забудемъ» (Поезіѣ Семена Хрѣна.) «До чого доводитъ людей горѣвка» (Повѣсть Ол. Кониского.) «Козакъ» (Поезіѣ Данила Млаки.) «И остави намъ долги наша, яко же и мы оставляемъ должникомъ нашимъ» (Оповѣданье Корнила Устѣяновича.) Ой, ковалю... (Стихъ Омелина Олексого.) «Дещо про письмо, папѣръ, перо та чорнило» (Статя Изидора Воробкевича.) «О охоронѣ птицѣ» (Статя Н. Шкурмана.) «Не завидуй!» (Стихъ Ом. Олексого.) «Якъ годувати курятка» (Статя Гр. Никоровича.) «Способы нищенія декотрыхъ шкодливыхъ звѣрять» (Зъ образками.) «Для господарѣвъ» (Рѣчний рады и лѣки.) Дещо смѣшного.

IV. Буковинскій шематизмъ на рѣкъ 1887 пѣсля найновѣйшого стану мѣститъ въ собѣ всѣ политичный, судовій, автономичный, церковный, шкѣльный и прочій уряды, рускій товариства и читальнѣ.

V. Оповѣщенія. — Кромѣ того украшеный календаръ новыми портретами Шевченка и Федьковича.

Буковинскій Календаръ продаєсь въ „Руской Бесѣдѣ“ въ Чернівцяхъ (Улиця липи́на ч. 29.) и во всѣхъ книгарняхъ.

«Буковина» виходить
1. (13.) и 16. (28.) кожного
місяця.

ПРЕДПЛАТА

съ пересылкою выносить:
на цілий рікъ 3 зол. — кр.
» півъ року 1 » 50 »
» третину » 1 » — »

Поодинокі числа 15 кр. 9

БУКОВИНА.

Часописъ политична и наукова
для народа руского.

РЕДАКЦІЯ и АДМИНИ-
СТРАЦІЯ «Буковины» зна-
ходиться въ Чернівцяхъ
(улиця Липіна ч. 29), куда
всѣ дописи адресовати на-
лежитъ.

ОБЪЯВЛЕНІЯ и ПРИЛОГИ
обчислюють ся якъ найде-
шевше.

ПОЗНІЙ ІВАНЪ.

(Изъ Черновець.) [Выборы до черно-
вецкой рады громадской) закончились 19. л. с. м.,
котрого дня выбрало 1. коло на 102 управленыхъ а
63 явившихъ ся выборцевъ: Дра Фехнера, Антона Ко-
хановского, Дра Векслера, Лейбуку Барбера, Зігм. Лу-
тингера, Іос. Лайцнера, В. Митрофановича и І. Цур-
кана. — Такъ отже мають Румуны теперь вже 10 рад-
ныхъ, то е одного больше, якъ доси. Русины заснали
якъ завсѣгда такъ и сего разу сю вельми важну справу,
такъ отже не мають хотьбы одного радного, котрый бы
сказавъ тымъ панамъ, що поставили собѣ за задачу
понижати права Русинѣвъ, обчорнювати поодинокихъ
Русинѣвъ ба и позбавляти ихъ совѣстно загоробленого
кусника хлѣба. Чина надѣя почивае на томъ только,
що чужі люди шатрають наші права зводять самі об-
ставати за нами, якъ се вже скѣлька разѣвъ трафля-
лось. Ажъ жалею въ серцю, зъ стыдомъ въ лиці при-
ходитъ ся поглядати на то, що н. пр. Румуны, котрыхъ
число въ II. колѣ о скѣлька перекинчикѣвъ лише пе-
ревысшае число выборцевъ-Русинѣвъ, хитро, мудро и
не великимъ коштамъ переперли ажъ двоухъ кандида-
товъ, а мы нѣ одного. Въ послѣдній минутѣ здога-
дались 4 Русины явитись на предвыборчѣмъ зборѣ а
треба-бы було ще 5 явитись, щобы на офіціальной
листѣ станувъ рускій кандидатъ, котрый певно-бы бувъ
и выбранный; бо и такъ получивъ бувъ значне число
голосѣвъ. Та хтожъ зъ еманципованыхъ Русинѣвъ мо-
рочивъ бы собѣ голову такими дурнициами, най тымъ
клопочуть ся н. Бумбакъ, Галингъ, инспекторъ и ру-
скихъ (!) школъ н. Стефановичъ, та рускій (!) проповѣд-
никъ о. Прокоповичъ и т. п., люди, а у нашихъ суть
теперь важнѣйшій справы, примѣромъ доносы до «Пар-
ламентера» та «Новаго Пролома»; въ нихъ спасеніе,
а не въ якѣйсь тамъ радѣ. Чи може думали Госпо-
динове выборцѣ, що Поляки выберуть вже и Русина,
отже буде нова нагодонька пальнути статію до «все-
мірныхъ журналовъ» львівскихъ про запродану Руму-
намъ, ба нѣ, Полякамъ Русь. Зараховались, та се не

першинка, а руска справа потерпѣть на томъ не мало,
а Русь най подякуе за се умѣйшимъ Господамъ по-
литикамъ русскимъ, та й байдужнымъ Панамъ Русинамъ.
Помагай Богъ на дальшій два роки однимъ клеветати,
другимъ спати!

БУКОВИНСКА КРАЄВА ВИСТАВА.

I. — Въ Второкъ 12. л. с. м. замкнено бук. выставу
отворену 5. л. Вересня с. р. Уважаемо нашимъ обо-
визкомъ здати хотя коротеньку справу о сѣмъ важ-
номъ и для насъ дѣлѣ.

Розумѣе ся, що наша опись обнимати буде только
предметы выставлені нашими людьми, все проче вартъ
було побачити и зъ него дечого научитись, въ прочѣмъ
оно для насъ меншой ваги.

Вистава помѣщена була въ кутѣ толоки положенѣмъ
межи огородомъ цѣсарскимъ а ботаничнымъ та стрѣль-
ницею обнимаючи и оба стрѣльничі будинки. Жѣночї
работы и школьна вистава зновъ находились въ школѣ
промысловой на улиці нового свѣту. Прочіе предметы
подѣлений на 7 ѡддѣловъ, а ти на 36 групъ, а то въ 1.
ѡддѣлѣ 1. група: Продукты рѣльничі 125 вы-
ставцѣвъ зъ тыхъ красивыхъ: Жидѣвъ 42, Поляковъ 33,
Румунѣвъ 20, Нѣмцѣвъ 13, Русинѣвъ 6, иншихъ 2;
(групы 2—7 выставлені були только часово, о нихъ
поговоримо познѣйше). Група 8 (дѣсництво и промыслъ
деревомъ) выставцѣвъ красивыхъ 23 а то: 10 Жидѣвъ,
6 Румунѣвъ, 4 Нѣмцѣ, 3 Поляки. ѡддѣлъ II. Група 9,
10 и 11. (Горництво, гутництво и огородництво). Вы-
ставцѣвъ красивыхъ 23: Нѣмцѣвъ 6, Поляковъ 5, Ру-
мунѣвъ 5, Жидѣвъ 3, иншихъ 4. ѡддѣлъ III. (Група
12 и 13 часовй). ѡддѣлъ IV. Група 14: (Машины и
рѣльничі наряды). Выставцѣвъ 49, красивыхъ 18, а то:
Русинѣвъ 4, Нѣмцѣвъ 4, Жидѣвъ 4, Поляковъ 3 и
Румунѣвъ 3. — Група 15. (Рѣльничі средства помѣщны).
Выставцѣвъ 6, красивыхъ 1 Нѣмецъ. — ѡддѣлъ V.
Група 16. (Рѣльничі средства науковй и литература
рѣльнича). Выставцѣвъ 19, красивыхъ: Нѣмцѣвъ 5, По-
ляковъ 3, Русинѣвъ 2, Румунѣвъ 2, иншихъ 4. — ѡд-
дѣлъ VI. Група 17, 18, 19 и 20. (Промыслъ домовый
на Буковинѣ) Выставцѣвъ 302, а то Русинѣвъ 164,

Румунівъ 100, Поляківъ 12, Нѣмцѣвъ 12, иннихъ 14 — Оддѣлъ VII. (Промыслъ.) Выставцѣвъ 566, краевыхъ 234: Нѣмцѣвъ 79, Поляківъ 58, Жидѣвъ 53, Русинѣвъ 13, Румунѣвъ 10, иннихъ 20. — Всѣхъ буковинскихъ выставцѣвъ сихъ оддѣловъ: 741 а то: Русинѣвъ 194, Румунѣвъ 150, Нѣмцѣвъ 125, Поляківъ 117, Жидѣвъ 112, иннихъ народностей 44. Отже Русины занимали на сталѣй выставѣ що до загального числа перше мѣсце, то само и въ оддѣлѣ промыслу домового, котрый посли мѣнѣя всѣхъ бувъ найдостойнѣйшимъ представителемъ Буковины, подивлюванымъ осередкомъ цѣлои выставки.

(Дальше буде.)

ДОПИСИ.

Изъ Черновець. (Своя хата). Послѣдній недѣлѣ послѣдовало посвященѣе дому гр. к. братства св. Апостола Тадея въ Чернівцяхъ. Зъ парохіальной церкви удалась процесія около 12. години до братского дому положенного на улицѣ кушнѣрской, котрый окнченый зовсѣмъ красовавъ ся хоругвами черно-жовтои и сино-жовтои сихъ Русинамъ наймилѣйшихъ красокъ. Гарный одноповерховый дѣмъ, обнимающій 4 комнаты и просторну салю прибрану въ свяченіи иконы та портреты Цѣсаря и бл. п. парохѣвъ черновецкихъ оо. Лаврецкого и Максимовича, не мѣгъ помѣстити въ собѣ всѣхъ присутныхъ вѣрныхъ и представителѣвъ русскихъ товариствъ; не було тамъ справдѣ чужихъ вельможъ а и свои, що то не можуть нахвалитись до волѣ, будь то тѣлько они свои вѣры и народности твердо держать ся, не зволили явитись на сѣмъ торжествѣ, на котре прочіи парохіяне и непарохіяне Русины явились майже повно-численно представляючи всѣ версты нашего народа, а вжежъ треба бы було сего разу меншѣй братѣвъ засвѣтити якъ наибѣльше свѣчокъ передъ олтаремъ вѣры и народности. Но мимо неприсутности деякихъ >свѣтилъ< одбулось торжество посвященія дому братского въ великолѣпный способъ, котре совершивъ ви. совѣтникъ и деканъ о. Костецкій въ сослуженіи ви. оо. Сѣменовича и Огоновского. По законченіи св. обряду забравъ голосъ старѣйшина братства ви. п. совѣтникъ Винницкій до поважної и щирои промовы. Перейшовши исторію братства заснованого 20. Сѣчня 1834. року, зганувъ бесѣдникъ часть, коли повстало братство, оддаючи честь памяти оо. Лаврецкого и Максимовича, котрі причинившись до сего спасенного дѣла поставили собѣ живый памятникъ въ сердцахъ кожного Русина. Спѣмнувши, якъ то рускій вельможѣ пошли въ чужій наймы одрекаючись свои мовы и вѣры, поднѣсь бесѣдникъ заслуги сѣльской стрѣхи, подѣ котрою хоронилась найдорожша спадщина батьківъ нашихъ, наша вѣра и мова, почтивъ память покойныхъ 5 осібъ зъ подѣ тои стрѣхи, котрі положили заснову фонду братского своими щедрими дарами въ користь церкви и народности. Днесъ — продовжавъ бесѣдникъ свою рѣчь — по Руси зорѣе, просвѣта насъ

збудила и взывае насъ до совѣстної працѣ на народнѣй нивѣ. Сила наша въ народѣ. Великій 20миліонный народъ нашъ, не дѣйшовъ ще до рѣвнѣ зъ другими. Ширенѣе просвѣты се наша цѣль наша задача. Теперь не часть до партійной борбы, а до працѣ соединеными силами. Покажѣмъ нашъ патріотизмъ не словами а дѣлами! — Дякуючи въ конецъ священству за дотеперѣшну подмогу для братства а гостямъ за ихъ участь поднѣсь бесѣдникъ многая лѣта покровителю вѣры и народности С. В. Цѣсарю, котре одспѣвавъ мѣшанный хоръ.

О. Костецкій зазначивъ въ своѣй одповѣди высоку цѣль братствъ церковныхъ и высказавъ повну надѣю що братство подѣ свѣтлымъ керовництвомъ свои головы подѣ властивыми торами, на котрыхъ теперь стоитъ, и стане ся тою твердою якою давиѣйше було братство Ставропигійске, чого одъ сердца жѣлае. Въ конецъ поднѣсь о. деканъ многолѣтство старѣйшинѣй братства и. сов. Винницкому, котре хоръ одспѣвавъ.

По окнченѣй церемоніѣ угостило братство всѣхъ своихъ гостей, по чѣмъ всѣ присутніи вернулись съ процесією до церкви, де одспѣвано ще многолѣтство братству.

Зазначуючи тутъ еще, що около братства заслужили много такожъ п. п. Окуновскій Иларій, Лисинскій, Поверловичъ и много иннихъ, котрыхъ на жалъ поименно не знаємъ. Въ загалѣ треба съ повною признательностією поднести, що члены братства черновецкѣй мѣщане трудились коло будовлѣй братского дому мовъ бы около своего власного добра. Честь имъ за то, а ихъ дѣлу щастливого дальшого розвою!

(Изъ Испаса). [Торжественне одкрытѣе рускои читальнѣ «Василия Продана», первого дѣятеля на Буковинской Руси, въ Испасѣ на Буковинѣ.] Въ недѣлю 31. р. Серпня с. р. одбулось прехороше торжество въ нашѣмъ селѣ. Въ святошнѣмъ своѣмъ одѣню спѣшивъ нашъ несчастный, до крайної нужды зпѣвеченый рускій народъ на гукъ першого выстрѣлу зъ моздѣра до дому Божого, а то такъ, якъ ті пчолы, що побачивши еще зъ далека насуваючу ся яку страшну бурю, спѣшати чимъ скорше до своего улія до своей матки, котра цѣлымъ уліємъ рядить. Такъ спѣшивъ Испаскій народъ до дому Божого и всякъ, чи маленький, чи великъ, щобы почути объясненія, що то цѣкавого має означати та читальня, за котру то нашъ даскаль уже бѣльше якъ три мѣсяцѣ неутомимо говорить? Народу було велике число и выстрѣлы зъ моздѣровъ не переставали всечестну интеллигенцію витати, котра зо всѣхъ сторѣнъ до насъ спѣшила. Маю завѣренѣе, що всѣ Испаскѣй селяне згодять ся со мною, що скажу: «Высокоблагородный панове и преподобный отцѣ духовный! За Вашѣй труды около такъ богоугодного дѣла, да буде слава Вамъ одъ рода въ родъ а Всевышній да сотворить Вамъ многая и благая лѣта!

Изъ интелігенціі приспѣли: Наша підгѣрска зоря ясна, наша вся потѣха и цѣла надѣя, многоповажанный и высокоблагородный панъ судія Володиміръ Ясеницкій, достойный похвалы и ревный рускій патріотъ п. В. Михальскій, нашій покровитель на підгѣрскоій окрестности преподобный отцѣ: протоерей Василій Хариновичъ, ексархъ Георгій Фраціанъ, Александеръ Манастирскій, ревный рускій народолоубцѣ оо: Семанюкъ, Яворовскій и Драчинскій, черновецкій Академики: п. Воробкевичъ, Маковіевичъ и Хариновичъ, дальше депутаціѣ Черногузской и Банилѣвской читальнѣ, почтовый урядникъ п. Вѣйчукъ, пи. учителѣ Поничъ, Стефюкъ, Кейванъ и Маковіевичъ, якъ и численне множество народа изъ цѣлой окрестности.

Около 10. години начала ся служба божа въ соборѣ, котру ѳдправляли оо. Фраціанъ, Манастирскій, Семанюкъ, Яворовскій и Драчинскій, а опѣсля ѳдправили отцѣ панахиду за помершихъ буковинскихъ русскихъ патріотѣвъ протоерейѣвъ: Василя Продана, Григорія Воробкевича и Димитрія Семаку. По набоженствѣ удало ся цѣле собранье до прехорошо омасного дому, назначеного мѣстця читальнѣ. Мушу правду признаи, що ѳдъ образѣвъ, коверцѣвъ и вѣнкѣвъ стѣнъ не видати було, а всюды хоругви. Хтожь жертвовавъ ту станицю, тѣ образы, столы, лавки и пр. ба навѣтъ ще 5 зол.? Ихъ превосходство графъ Цігалъ, за що въ нѣмъ читальнѣ кричу имъ грѣмке: слава! Хоть досить обширна була комната назначена мѣстцемъ читальнѣ, но тѣмъ же множество народа не могло въ нѣй змѣстити ся, для того далеко бѣльша часть народа примушена була зъ галеріѣ и ганку черезъ двери и ѳкна всему прислуховати ся.

Первый голосъ забравъ мѣсцевый парохъ о. ексархъ Г. Фраціанъ и закончивъ свою хорошу мову многолѣтствіемъ Найяснѣйшому Монархови, а пѣсля въ имени читальнѣ просивъ нашего возлюбленого пана судію В. Ясеницкого, чтобы зволнивъ провадити рядъ при наступаючѣмъ отвореніи читальнѣ, котре внесенье члены повитали грѣмкимъ славно. Высокоблагородный п. судія Ясеницкій отворивъ засѣданье прехорошою предмовою, прочитавъ в. ц. кр. Правительствомъ утвержденный статутъ, потѣмъ насѣлѣ поздравления т. е. поздравительное письмо ѳдъ товариства «Руска Бесѣда» въ Чернівцяхъ, телеграму ѳдъ преподобного отця Андрѣйчука зъ Дорошѣвцѣвъ, ѳдъ Ф. Андрѣйчука зъ Черногузѣвъ, котрѣ то поздравления цѣле зѣбранье трикратнымъ грѣмкимъ «славно» приняло. Потому занявъ голосъ п. учитель М. Поничъ, котрому Всевышній стократно надгородитъ за весь трудъ около основанія и заложения нашей читальнѣ, а враги, котрѣ его за такъ богоугодне а намъ такъ користне дѣло такъ грѣко обчорнили, най пронадутъ якъ вѣскъ на огни! Въ своѣмъ поздравленіи въ стихахъ, въ имени Черногузской читальнѣ, перейшовъ ѳнъ станъ просвѣты сѣлѣ зачавши Черемошомъ ѳдъ Путилова, не обминувши нѣ одно село ажъ до самыхъ Вашковецѣвъ. Восклики: славно и оплески тревали кѣлька минутъ; а мы члены

нашей читальнѣ кажемо: Черногузка читальне: Перве підгѣрске свѣтло! сто рѣкъ свѣти въ щастію благодѣмъ и сталѣмъ! — Пѣвецъ церковный п. Г. Мазурякъ, за котрого стараньемъ наша читальня до житя прійшла, ѳдчитавъ дуже удачно приготовлену предмову, котру такожъ грѣмкимъ «славно» принято.

Пѣвецъ церковный п. І. Поповичъ поздоровивъ ѳдъ Банилѣвской нашу новорождену читальню, а п. В. Хариновичъ ѳдъ товариства «Союзъ». Опѣсля приступлено до выбора выдѣловыхъ, и выбрано: Отця Фраціана на предсѣдателя, пѣв. п. Г. Мазуряка на секретаря, В. Тотоескула на заступника предсѣдателя, С. Дениса на библіотекаря, Н. Туркевича на касіера, а І. Мазуряка и В. Фуцей на контролорѣвъ. Выдѣлѣ именовавъ ихъ превосходство грабю Цігалу почетнымъ членомъ читальнѣ.

До читальнѣ вписало ся доси 96 членѣвъ. По заключеніи головного збору подяковавъ о. Екс. Фраціанъ п. судіѣ Ясеницкому за его участь, отцямъ духовнымъ и всѣмъ прочимъ гостямъ за ихъ спѣвудѣлѣ, и приступлено до угощения гостей.

При пирѣ пѣдѣлъ В. б. п. Ясеницкій первый тоастъ въ честь протектора читальнѣ графа Цігалы, о. Фраціанъ пивъ честь народолоубца п. судію Ясеницкого, п. М. Поничъ въ честь основателѣвъ читальнѣ, ц. п. Мазурякъ въ честь протоерея Григорія Прокоповича.

Мушу примѣтити, що до основанія читальнѣ головно причинили ся церк. пѣвецъ Г. Мазурякъ, его отецъ Иванъ Мазурякъ, Стефанъ Динесъ, Василій Фуцей, Н. Туркевичъ, и другі, за що имъ най будетъ честь и слава. — Съ яковъ великовъ охотѣвъ основателѣ свою читальню отворили, доказавъ ч. господарь С. Динесъ, вырѣзавши зъ дерева печатку для читальнѣ съ надписомъ «Руска читальня Испасъ» а члены Черногузской читальнѣ побачивши щось такого, просили ч. госп. С. Динеса, абы и ихъ читальни вырѣзавъ подобну печатку, що ѳнъ и прирѣкъ.

ЩО НОВОГО ВЪ СВѢТѢ?

Болгарія. Якъ зъ ч. 19. вѣдомо, ген. Каульбарсъ ѳздивъ по всѣй Болгаріи, а то въ тѣй цѣли, чтобы народъ до прихильности для Россіѣ а зновъ ко ворохобнѣ противъ болг. пѣавительства настроити; тѣмъ часомъ але подорожъ его не придалась на нѣчо, понеже такъ народъ якъ и войско всюда, куда лишь генералъ прійшовъ, виявлявши поодинокихъ Болгаръ а особливо въ Болгаріи жиючихъ Россіянъ, противъ Россіи высказавъ ся. Выборы до великого собранія ѳтбули ся вже и выпали для регенціѣ дуже добре, понеже на 590 послѣвъ выбрано до 500 правительству прихильныхъ. Въ Софіи прійшло було пѣдчасъ выборовъ до замѣшанія межи Болгарами и русофильскими Черногорцями, при чѣмъ 6 особѣвъ ранено, до чого причину дали самі Черногорцѣ, котрѣ вечеромъ навѣтъ стрѣляли а то тому, що болгарске правительство имъ запретило въ выборы мѣшати ся. Сей заказъ споводувавъ бувъ

агента російського перервати провизорично всякі от-носини дипломатично съ правительствомъ болгарскимъ. Россія увидѣвши, що подорожъ Каульбарса по Болгаріи безуспѣшна заявила ему, щоби залишивъ дальшу по-дорожъ, щоби однако такъ поступавъ, якъ буде ува-жати за одновѣдне. Російскій консулъ въ Софіи за-протестувавъ противъ забороненія правительственного, въ выборы мѣшати ся и при зверненію тои ноти, вы-разивъ въ имени своего царя регенції нагану, котру регенція однако не приймила и заявила въ другій нотѣ, що ей лишь велике собраніе право має нагану да-вати. День збору великого собрания назначило прави-тельство на 27. л. с. м. въ Тирновѣ и выслало ноту до всѣхъ державъ, щоби предложили своихъ кандида-товъ на кинисейскій престолъ; но доси ще не прийшла нѣ зъ одки одновѣдь. Войскові участники замаху на кн. Алекс., числомъ 23, зѣстали укарані арештомъ одъ кількохъ днівъ до 1. мѣсяця, хотъ Россія жадала, щоби ихъ не карати. Найбѣльшій клопѣтъ мають Бол-гаре съ тымъ, що касы пусті а грошей тѣлько не виплавае, скѣлько потрібно на зарядъ державный. Зъ того клопоту мавъ ихъ выратувати одинъ банкиръ зъ Америки, Макей, котрый позычае имъ пять миліонѣвъ зр. на довгій часъ безъ всякои поруки, лише на слово.

Россія. Польскіе газеты особливо доносятъ, що Россія зброить ся, по російскій — одні домагають ся, окупаціи Болгаріи, другі же остерѣгають Россію одъ такого кроку, понеже тогды могла бы цѣла Европа противъ Россіи повстати, и радять чекати на мѣстци. Най ті, що хотять войни, нападають на Россію, а то-гды побачимо, кажутъ, чи для насъ страшна Европа при взаимной нейтрализаціи Нѣмеччины и Франціи. «Свѣтъ» пише, що коли бы Россія хотѣла теперь оку-повати Болгарію, то мусѣла бы не тѣлько выступити зъ трицѣсарского союза, але мусѣла бы обставити вой-скомъ нѣмецко-австрійску границу. — Польскіе газеты доносятъ, що католикавѣра на Литвѣ и Руси неустанно переслѣдуе ся; особливо нарѣкають на Мирослава До-брыньского, котрый уживае всѣлякихъ способѣвъ про-тивъ тыхъ, що держать ся униѣ.

Нѣмеччина. О станѣ здоровья нѣмецкого цѣ-саря Вильгельма то разъ пишуть, що небезпечно хорый, то зновъ тое заперечують. — Въ Познанциѣ 80 бо-гатнихъ польскихъ панѣвъ заснують банкъ на разѣ съ сумою 3 миліонѣвъ марокъ, т. е. приблизительно 1½ мил. зр. до даванія кредиту задовженымъ Поля-камъ; сей банкъ вымѣренный противъ парламентомъ призовленыхъ 100 мил. марокъ на закупленіе поль-скихъ земель.

Италія, якъ доносить „Opinione“, не може до-пустити, щоби Россія запанувала на мори Середзем-номъ и для того мусить она поступати спѣльно съ Австрією и Англією.

Испанія. Королева помиловала всѣхъ засудже-ныхъ на смерть офицерѣвъ за послѣдну ворохобню, черезъ що министры войны, маринарки, и правосудія подали ся до димисіи, понеже они не годять ся съ

политикою королеви, котра черезъ помилованіе воро-хобникѣвъ може лишь причинити ся до того, що рево-люціонеры теперь готові выступати тымъ сильнѣйше; и такъ теперь уже с новыи кабинетъ подъ проводомъ Сагасты.

Франція. Франц. газета „Liberte“ доказуе, що межи Францією а Нѣмеччиною не ма теперь жадныхъ запутанинъ противно естъ кѣлька такихъ справъ, въ ко-трыхъ зближають ся спѣльный интересы. Англіискій га-зеты шпирять таку поголоску лишь для того, понеже хотѣли бы довести до спорѣвъ межи обома народами; бо боятъ ся, щоби Франція и Нѣмеччина не порозу-мѣли ся въ справѣ Египту.

Рада державна.

Продовженіе 3. засѣданія. На сѣмъ засѣ-даніи бувъ такожъ около нѣвъ години король Миланъ. Послѣ интерпеліаціи въ справѣ урядового языка въ Че-хахъ предложено клябомъ австрійско-нѣмецкимъ про-ектъ палатъ робѣтниківъ; потѣмъ приступлено до пер-шого читанія проекту правительства о додатковѣмъ кредитѣ для желѣзницъ державныхъ, котру справу од-ложено на пятницу, 8. окт., далѣй наступивъ доповни-ючий выбѣръ до поодинокихъ комисій, а въ кѣнци при-ступлено до дальшой дебаты надъ новелею до закона о езекуціи, въ котрой §. 3. безъ всякои дискусіи, §. 4. же послѣ горячої дебаты безъ змѣны, §. 5. безъ дебаты и безъ змѣны принято.

На 4. засѣданіи предложивъ посолъ Фирн-кранцъ проектъ закона о заведеніи безпосередныхъ выбѣровъ въ громадахъ сѣльскихъ и розширенія права выбѣрочого на всѣхъ оподаткованныхъ безъ взгляду на высокость податку. Далѣй слѣдовала интерпеліація о незаконномъ увѣльненіи одъ войска; потѣмъ на интер-пеліацію пос. Гайльсберга зъ дня 29. лат. вересня (сент.) с. р. въ справѣ австрійско-нѣмецкого союза мин. гр. Таффе одновѣвъ, що союзъ межи Австрією а Нѣмеч-чиною не с захитаний. а по сѣмъ приступлено до першого читанія правительственного предложенія о до-датковѣмъ кредитѣ для желѣзницъ державныхъ, котре передано комисіи бюджетовой. Опѣсля розпочала ся дальша дебата надъ новелею до закона езекуційного, котра то дебата съ тымъ закончила ся, що всѣ пара-графы, зачавши одъ §. 6. ажъ до послѣднего въ дру-гомъ читаніи принято. Въ кѣнци интерпелювавъ пос. Хлюмецкій предсѣдателя комисіи языковой пос. Го-генварта взглядомъ закона о языцѣ державномъ, на що послѣдній одновѣвъ, що зволецъ тои справы винно занятъ ся членѣвъ справою угоды съ Угорщиною, що однакъ онъ въ якъ-найкоротшомъ часѣ членѣвъ тои комисіи на засѣданіе скличе. На 5. засѣданіи дня 9. с. м. залагоджено петицію зъ Чехъ въ справѣ о знесеніи рогатокъ на ераріальныхъ гостиницахъ въ той способъ, що еи на внесеніе пос. Яворского передано правительству. — На 6. засѣданіи през. палаты Смолька повѣдомивъ палату о скликаніи спѣльныхъ

делегаций до Буда-Пешту на день 4. ноемвриа и заявивъ, що выбѣръ до тыхъ же въ палатѣ пословъ назначенный на день 16. с. м. (лат.) Мин. краевой обороны надѣславъ проектъ закона о поборѣ рекрутѣвъ на 1887 р. — Предложено проектъ закона увольняющій щадницѣ, касы задатковъ и касы задатковъ рѣльничій ѳдѣ 2-процентоваго податку. Мин. Пражакъ ѳдно-вѣвъ на интерпеляцію въ справѣ языка урядоваго, що въ той справѣ уже дня 23. сент. выдавъ рѣшорі дженъе до высшаго суду въ Празѣ и покликъе ся на подобну приктику въ Галичинѣ и Тироли. Принято потѣмъ новелю о екзекуціи въ третѣмъ читаніи. Интерпелювано мин. правосудія, чи ему звѣстно, що въ Чехахъ въ Таховѣ нотаръ лицитувавъ въ имени одной щадницѣ въ Плянѣ грунтъ ѳцѣненный на 7858 зр. и купивъ его для себе за 1 зр., и що думас мин. въ той справѣ зрѣбити? — Пос. Гаригафъ и товаришѣ предложили проектъ закона о рогаткахъ на гостиницѣхъ ераріальныхъ. — На 7. засѣданіи, дня 15. с. м. заявлено, що въ проектѣ до закона о поборѣ рекрутѣвъ на р. 1887 сказано, що до сталои арміѣ має ся покликати 55.922 а до резервы 5592 людей; сей законъ передано войсковѣй комисіѣ. Розбирано далше 3 параграфы закона о обовязку желѣзницъ державныхъ що до плаченія податку зарѣбковаго и доходоваго. — На 8. засѣданіи р. д. выбрано членѣвъ до т. зв. депутаціѣ квотовой и до спѣльныхъ делегаций. До квотовой депутаціѣ выбрано: Черкавского, Яворского, Кайци, Лихтенштайна, Лунула, Матуша, Менгера, Шленера, Поклюкара и Штурма, а до делигаций зъ Галичины: Смольку, Чайковского, Черкавского Яворского, Дѣдушицкого, Хшановского; зъ Буковины: Лунула и Зоту; нѣмецкій же либералы и словенскій клерикалы вздержали ся ѳдѣ выбору до делигаций, не подавши нѣякои причины до сего. — На 9. засѣданіи р. д. тоже дня 15 с. м. интерпелювавъ пос. Линбахеръ въ справѣ внесенія о увольненіи ѳдѣ податку домѣвъ, що стоятъ пустою. Законъ о обовязку желѣзницъ державныхъ до оплаты податку доходоваго и зарѣбковаго принято въ третѣмъ читаніи и ѳдкинено всѣ поправки. Такъ само принято законъ о змѣнѣ урядженія намѣстництва въ Празѣ и Львовѣ и законъ о ординаціи выборчѣй до Рады державной въ Чехахъ и Галичинѣ, при чѣмъ пос. Обендорферъ дуже остро выступивъ противъ того, що ординація выборча ставитъ сѣльскихъ жителѣвъ въ дуже некористномъ положеніи супротивъ мѣстѣ. — Мин. Гаучъ предложивъ законъ о дотации гр. ор. духовенства въ Далмаціи.

БУКОВИНСКІЙ ТОВАРИСТВА РУСКИЙ.

»Руска Бесѣда« въ Чернівцѣхъ взыває по разъ послѣдній всѣхъ довжниковъ за »Календарѣ« и »Библиотеку для молодежи« до уплаты въ протягу 14 днѣвъ, въ противномъ бо разѣ передасть стяганье довгу адвокатуни.

Загальній зборы членѣвъ »Народного Дому« въ Чернівцѣхъ ѳдбудуть ся въ Понедѣлокъ дня 1. лат. Ноембра с. р. о 3. год. по пол. въ комнатахъ »Руской Бесѣды« (ул. лилійна, ч. 29) посли слѣдующаго порядку: 1) Вступне слово председателя, 2) выбѣръ председателя, 2 секретарѣвъ и ихъ заступниковъ на часъ збору, 3) отчетъ о дѣятельности выдѣла, 4) выбѣръ выдѣла и надзорчѣй комисіѣ, 5) вѣольній внесения.

ДРОБНІЙ ВѢСТИ.

(† Кость Чеховскій), совѣтникъ краев. суду, померъ въ Злочевѣ на 81. роцѣ свого праведнаго жити. Онъ много потрудивъ ся и около ѳрганизациѣ православной церкви. Бувъ онъ такожъ мимо покровництва съ нашимъ Метрополитомъ щирымъ Русиномъ, предпачовавъ нашу газету, а на »Библиотеку для молодежи« приславъ подвойну предплату, пишучи до редактора: Ваша »Библиотека« така гарна, що менѣ здасть ся цѣна за низка, тому пересылаю ей вдвое. — Вѣчна ему память!

(На будову) учительской семинаріѣ въ Чернівцѣхъ вставлено въ бюджетъ на 1887. роцъ 66.500 зол. А на кѣцманьску гимназію забула министерія, и посоль п. Зота и Русины; но ще часъ затребувати ѳдѣ п. посла, щобы поднѣсь сю справу и поставивъ резолюцію, а не хитру-мудру споминку.

(За 1 зол. 84 кр.), лицитусъ религіійный фондъ загороду Василя Облеснюка въ Руской Молдовини ѳшановану на 119 зол.

(Добро Калиновцѣ) графа Г. дела Скалы въ вартості 92 тысячъ лицитусъ банкъ за довгъ 25 тысячъ зол.

(Святый). О. Д. П. . . . кулъ зъ Мамаѣвцѣвъ, румунъ несогѣршій, написавъ до о. Т. . . . ча своего друга, що не любитъ о. Calinescu-ла и если бы его побачивъ на ш. . . слеснувъ бы руками! Минувъ роцъ, а згаданій ѳтѣ поперечили ся и щобы свою перевагу доказати, понѣсь о. Т. той листъ до свѣтлой консисторіѣ. Перечитавъ листъ той о. Calinescu и предложивъ на засѣданіи консисторскѣмъ, щобы о. П. сей часъ за такую зневагу своєю ученою особою, засуспендувати! И дивись, всѣ пристали на тоє и о. Calinescu ставъ въ мигъ — особою sacrosancto-ю!

(2-кл. дѣвочу школу) ѳтворено въ Кѣцмани въ день в. именинъ Цѣсарскихъ. Цѣла справа задумана 3. л. с. м., а залагоджена зѣстала за 24 години. Заслуга въ тѣмъ п. старосты Захара въ громадской рады. Може бы п. староста вытворили таке чудо и въ Заставиѣ, де конче потрѣбно розширення школы на 2-класову. О вѣячности руского народу най п. староста будутъ пересвѣдчені; мы маємо подѣ рукою писемо селянина, котрый въ имени многихъ подноситъ заслуги п. старосты около добра народа. Мимо короткаго урядованія п. старосты запримѣтивъ уже народъ кожду и найменшу добротинность, томужъ надѣмось, що п. староста зволитъ вчинити децо бѣльше для нашего бѣднаго но добраго народа.

(До семинаріѣ) духовной въ Чернівцѣхъ принято 16 Румунѣвъ а одного Русина — а двоихъ ихъ всего було — »та, за богато ажъ два грибы въ борщѣ«, а 16 то, бачите, сама добра мѣра.

(Мѣры и ваги) выставленій черновецкимъ магистратомъ до публичнаго ужитку, на торговици коло цѣсарского огорода повиненъ кождый, хто иде на торгъ,

употребляти; бо оногда зважила одна панѣ мясо, що купила въ ядцѣ, та замѣсть, 4 кіло дістала була лише 2½. Таки у насъ ваги. Шожь то дѣють десъ шахраѣ съ бѣднымъ народомъ! Тому хто купує або продає що на вагу чи мѣру, най перше зважить або змѣряє на магистратскій вазѣ чи мѣрѣ, а то конштує тільки 1 кр., а вага така велика, що и цѣлу фѣру одъ разу зважить.

(На холеру) умеръ у Вѣднѣ 18. с. м. дръ Шмідъ, о дальшихъ випадкахъ не чути; въ Пештѣ однакъ розширає ся хвороба все більше. Маймо ся на осторожності; чистота и умѣренність найлѣпша охорона.

(Трете сего року вѣче) має одбутись въ другій половинѣ падолиста въ Станиславовѣ. Помагай Богъ, брати, зъ вашої рады и мы схѣснемо.

(Вп. Сов. о. Костецкій) гр. к. деканъ буковинскій повернувши зъ декланьной визитації по Буковинѣ переконавъ ся о конечной потребѣ духовныхъ мисій межи народомъ, до чого чинить приготовленя.

(О. Иванъ Наумовичъ) переносить ся небавомъ на парохію въ Кіевскій губерніи.

(Именованя). Ц. к. рада школьна именовала: учителявъ Кракалію въ Василевѣ, Реуца въ Монастырѣ-Гуморѣ, Пашкана въ Валесацѣ, Коржина въ Мѣгровеняхъ, Цуркана въ Русилаваларѣ, Никору въ Петровцахъ, Сугана въ Баянечахъ, Гайну въ Илинечахъ, Млешиницу въ Литенахъ, подъучителькою Кинцель въ Сочавѣ, надъучителемъ Ходалковского въ Устю-Гуморѣ, дальше стальными учителями Мандачевского въ Ревнѣй, Савицкого въ Мамаѣвцахъ, а Одовѣйчука въ Серетѣ, пров. учителемъ Рубіша въ Плюцѣ, а въ Вижниці подъуч. Фурмана, уч.-пом. Бемера и Бѣдренку. — Президентъ краю именовавъ о. Кирила Гаморака парохомъ въ Сучавѣ.

(Цѣны збѣжа въ Черновцахъ.) Дня 27. л. Октября с. р. коштовали 100 кіло: пшеницѣ 7 зол. 50 кр. до 8 зол. — кр.; — жита 5 зол. 50 кр. до 5 зол. 90 кр.; — овса 4 зол. 20 кр. до 4 зол. 50 кр.; — ячменю 5 зол. — кр. до 7 зол. — кр.; — кукурузы 4 зол. 20 кр. до 5 зол. 50 кр.

ДЛЯ НАУКИ И ЗАБАВЫ.

Н а л я к а н а.

(Зъ поезій В. І. Масляка).

Ой казала менѣ мати
Пойти соли пожичати.
Темна нѣчка на двѣройку,
А я иду по легейки
До сусѣда, не бою ся;
Бо казала такъ матуся:
»Хочь и темно не жури ся,
Передъ лихомъ похрести ся!»

Крѣзь подвѣрье перебѣгла
Тай до плота, — ажъ омѣла,
Присяй Богу!... якесь лихо
Дрѣбнымъ ходомъ а по тихо,
Чалапъ, чалапъ, выхилисомъ,
Бѣгцемъ, хильцемъ, выкрутисомъ
Тай до мене, тай одъ разу
Стало противъ перелазу.

Що я въ передъ — оно противъ,
Все до мене, все до плота,
Я одъ мары хочь хрещу ся,
Вѣрьте, бѣгме заклѣну ся!
Дивна тая мара стала
Якась гнучка и чорнява,
Чорноока, чорновуса,
Не вступає, хочь хрещу ся.

Ой, думаю буде лихо!
Подкрадаюсь въ передъ тихо,
Хашъ за кѣлье... якъ не крикну,
Якъ не зѣрвусь, якъ не втѣкну
Назадъ въ хату, присяй Богу!
Кажу: — Неню, я не могу
Ити соли пожичати —
Тамъ щось страшить коло хаты,

Але неня нужь кричати:
»Яка зъ тебе дурна трѣся!»
Но хочь гиѣваєсь матуся,
Я по солъ ити бою ся;
Бо за нашимъ перелазомъ
Стрѣчаютъ ся мары часомъ,
Отъ хочь темна була нѣчка,
Знала добре цмокнуть въ личко
Тота мара чорновуса...
Цуръ їй, лекъ їй!... ще трясу ся!

Якъ бы розвинути промысль у нашего народу,
щобы зъ него бувъ якъ наибѣльшій хосенъ?

(Рефератъ п. Ил. Гарасимовича на вѣчу въ Коложми).

Пресвѣтлый Зборе! Край нашъ и народъ нашъ съ кождымъ рокомъ що разъ бѣльше бѣднѣе. Всюды зачинають ся проявлювати нужда, руина, голодъ на весѣ; старцѣвъ стає що разъ бѣльше. Навѣтъ такі стороны, якъ тутешні горы и подгѣрье, що були колись наибогатѣй на весь край, зачинають унадати. Бѣднота безъ кута и даху зачинає тутъ множитись. Ажь морозъ проходить по тѣлѣ, дивлячись, якъ одинъ газда за другимъ сходить на нѣнащо. Не пора теперь и не мѣсце тутъ роспытувати: хто тому виненъ? Шожь бы намъ зъ того прийшло, якъ бы и справдѣ удало ся найти виновника? Чи годенъ бѣть все а все направити? Нѣ! Нынѣ зѣйшлись мы чого иншого; нынѣ маємо порадитись: якъ бы то затримати тую грозичу намъ цѣлковиту руину а народъ сихъ сторѣнь повести назадъ до добробыту и гаразду? Якъ жежь зробити се такъ важне а разомъ и такъ трудне дѣло?

Коли розважимо, що людей чимъ разъ бѣльше множить ся и земля остає все однакова, то побизаємо, що земля дроблена на що разъ менши куснички и не въ силѣ буде поправити долю людей збѣднѣлыхъ, бо забираючи зъ неи рѣкъ рѣчно богатѣ плоды, она сама стає пустѣйшою. Треба отже не спускати ся на господарство, а шукати средствъ до нашої цѣли де инде. И справдѣ маємо въ нынѣшнихъ часахъ одно

неоцѣнене средство, одно невычерпане жерело, зъ которо народы зачерпають поживы, зъ которо безнастанно збогачують ся, — а могучимъ симъ средствомъ есть промыслъ. Не буду я вамъ показувати, якъ другіи народы и краѣ прійшли промысломъ своимъ до богатства, до добробыту. Мы самі бачили ще не давно и сесю краину богату а богату промысломъ. Мы мали и маємо ще свій промыслъ; розвинувъ ся онъ бувъ до високого степеня, творивъ и творить дѣла такі, що цѣлый свѣтъ любуєсь та чудує ся ними; маємо тутъ людей способныхъ, съ розумомъ и окомъ такимъ быстрымъ, съ рукою такъ вправною, що далеко и широко не найдешъ имъ рѣвнихъ. Але що зъ того, коли народъ таки бѣдиѣе, бо промыслъ той упадає всюда а всюда, и не приносить вже народови хѣсна.

Нынѣ отже маємо подумати не лише надъ тымъ, якъ той у всѣхъ направахъ подѣлюваній промыслъ на ново поднести а понавший въ чужі руки назадъ у свои питоменіи одобрати, але кромѣ того, маємо застановити ся надъ средствами двигнениа промыслу до дальшого розвою и поступу такъ, щобы зъ промыслу сего выйшовъ для народа наибольшій хосецъ. Рѣшаючи тѣ пытанія, рѣшимо разомъ долю тысячѣвъ а тысячѣвъ зруйнованныхъ до тла газдовъ, що нынѣ суть ще смиренными и тихими, але могли бы стати ся съ часомъ небезпечными сусѣдами и горожанами. Задача се дуже тяжка и замотана, але мусимо до неѣ разъ взяти ся. Якъ зъумѣємо зновъ розвинути широко давній промыслъ, якъ зъумѣємо розбудити новый промыслъ, новіи предпріємства, то дамо назадъ хлѣбъ тымъ несчастнымъ жертвамъ чи то своего власного нерозуму та легкодушности, чи зновъ чужой звѣрчой захлаанности. Зъумѣємо се нынѣ розпочати — то учинимо дѣло, що буде намъ записане у вѣчну славу; дѣло хосенне не лише для насъ Русинѣвъ, але и для краю и для державы.

Першій разъ мусимо усунути перешкоды, які спиняють розвѣй всякого роду промыслу. А е у насъ багато такихъ перепонъ. Дѣлають у насъ шкѣдніи причины, що або со всѣмъ убивають въ народѣ нашѣмъ охоту до заводженія новыхъ промыслѣвъ, або пригнѣтають дотеперѣшній такъ, що для народа не ма зъ нихъ великого хѣсна, хѣба що ледви оплачує ся тяжка праця промысловця, а всѣ користи зъ нашихъ промыслѣвъ принадають звичайно людямъ чужимъ.

Перша причина, що не дозволяє розвинути ся нашимъ промысламъ, есть тая, що промысловцѣ нашіи и ремѣсники не можуть розлучити ся съ господарствомъ а господарство не дозволяє и не лишає имъ багато часу ѣддати ся промыслови. Боднаръ, ткачъ, иншіи промысловцѣ занимають ся своимъ боднарствомъ, ткацтвомъ чи чимъ иншимъ лише зимовою порою, а на веснѣ, въ лѣтѣ и осени газдують, бо боять ся, що зъ своего ремѣсла не выжіють. А пуста то боязнь, бо подивѣть ся, що швецъ, коваль и богато другихъ ремѣсниковъ пильнують лише своего дѣла и стають ся що разъ лѣнивыми и зручнѣйшими, тай жіють цѣлыми роками безъ господарства и дуже добре ся мають, якъ

лише не пускають гроша на пустіи забавы, гулятики и иншіи дурницѣ. Звычайно отже выходитъ такъ, що нашіи н. пр. боднарч не суть анѣ добрыми боднарями, анѣ добрыми газдами, и що такіи нѣколи такъ добре ся не мають, якъ саміи господарѣ або саміи промысловцѣ.

Друга причина, що спиняє у насъ розвѣй многихъ промыслѣвъ до окремого самостоятельного занятія, есть якась пуста а навѣтъ дурна боязнь передъ податками. Боязнь тая розширилася мовъ яка пошесть мѣжь цѣлымъ нашимъ народомъ, а зауважали еи всѣ тѣи люде, що пильно слѣдили за нашими промыслами. Назвавъ я еи пустою и дурною, бо инакше и не можна назвати, коли человекъ за для кѣлькохъ гульденѣвъ податку самохотичи ѣдкидає ѣдъ себе заробокъ на кѣлька сотокъ черезъ цѣлый рѣкъ. Я не розумѣю, якъ то можна бояти ся податку заробкового або такъ зв. аркуша, и цурати ся доброго зарѣбку, коли тѣи саміи люди не цурають ся кусника грунту и своей хаты, а прецѣвъ и ѣдъ нихъ оплачуютъ податки. Знаю самъ изъ своего досвѣду, що богато мудрыхъ боднарѣвъ, токарѣвъ и иншихъ вырѣбниковъ деревляной посуды могли бы дуже добре стояти, а ѣдуютъ и голодуютъ лише черезъ то, що боять ся податку, а даремніи були всѣи мои намовы и пересвѣдчуванія, що податокъ не выходитъ на сотки, що можна користати зъ улекшень податковыхъ, що паны и жиды не страхають ся значно выспихъ, навѣтъ тысячѣвъ сягающихихъ податковъ и берутъ ся до торговлѣ, до всякого великого промыслу, заводять фабрики, та зо всего того мають величезніи доходы и зарѣбки.

Приходжу до третей и найважнѣйшой причины, що спиняє розвѣй нашихъ промыслѣвъ, а людей ними занятыхъ удержує спутанныхъ въ вѣчной бѣднѣтѣ. Есть то страшна, люта и сказати-бъ звѣрча лихва, на которую доси мало хто звертавъ увагу. Тая сама лихва, що дала ся въ знаки не одному Гуцулови, выгнавши его зъ грунту за то, що не мѣгъ додержати умовы съ лихваремъ и за 5—7 зр. догѣдувати теля черезъ три симы и два лѣта; тая сама лихва, що зничила не одного бѣдолаху тымъ, що за ѣсѣнне ягня съ лѣтною вовною, вартне що найменше 3 зр., ухала голодующому въ зимѣ бѣдоласѣ лише 50—80 кр., — тая сама лихва унадила ся и до боднаря, до гончаря, до колесаря, до ткача; тая сама лихва вкрала ся и до всѣхъ тыхъ нашихъ людей, що мають будь-яку добре поплатну роботу. Она то мовъ той злодѣй подглядає зъ боку найдѣгоднѣйшой хвилѣ, щобы посягнути за своими жертвами. А догѣдною такою хвилею буває для неѣ, якъ загляне до хаты чи то смерть, чи слабѣсть, чи яке несчастіе, чи вѣритель по довгѣ, чи голодъ, чи холодъ, и застане неѣдту семью; чи ика инша бѣда або напасть: — тогда то спѣшитъ тая лихва съ солоденькимъ лицомъ и съ грѣшными або хлѣбомъ въ рукахъ, нѣбы на поратунокъ несчастного. Лихварѣ подѣ покрывкою всякихъ умовъ, контрактѣвъ и спѣлокъ, выкорыстовуютъ тогда нашего промысловця, забираючи

одъ него за безцѣнъ его товаръ, за котрый потому дѣстають 2—3 разы бѣльшій зыски. Хто разъ попавъ ся въ сѣти лихварскі, бѣе ся въ нихъ довгій лѣта, нужде и бѣдуе, а годѣ ему вже выдоби ти ся. Противъ тои звѣрской напасти маемо лише два безпечнѣи способы. Насампередъ маемо законъ противъ лихвы, котрый бере въ оборону покривденного. Користайте-жъ, люди, зъ него, и доносите судамъ о всѣхъ несовѣстныхъ выискуваняхъ вашого нещастя, а суды уневажають не лише такі умовы, де лихваръ править одъ васъ по 2 кр. на тыждень одъ одного гульдена, але уневажають и такі умовы, що за корецъ малаю мае держати газда худобу лихваря черезъ два и три роки; такъ само укарае судъ такого чоловѣка, що дае боднареви на переднѣвку 10 зр., а бере одъ него черезъ мѣсяць-два посуду са 15 и 20 зр., якъ то лучае ся дуже часто. Другимъ способомъ, щобъ остерегчись одъ лихвы, есть наука або просвѣта. Хто темный, не може користати зъ науки, — але вы маете братѣвъ ученыхъ и просвѣченыхъ, и тѣ васъ нехай учать, най вамъ показують дороги, якъ выминати таку напасть. (Д. буде).

НОВІ КНИЖКИ.

Володиміръ І. Масляк. ПОЕЗІИ. Том І. Краків 1886. Такий заголовокъ 10.-арк. книжки въ 8°, що мѣститъ въ собѣ 72 поезіи поеты, що, якъ се зъ каждой строчки яснѣе, не пре на Цегаза, щобъ на Парнасъ, дравъ ся, а бересь за перо, коли его до того муза спонукае, тому то во всѣхъ поезіяхъ Масляка вѣе правдивымъ поетичнымъ духомъ, а мова плынная якъ въ истинной народной пѣсни. Не можъ сказати, котрій поезіи Масляка лучший чи сумній чи веселій; бо въ обохъ родахъ онъ майстеръ, вѣрный образъ рускои натуры, у котрой одъ слѣзъ до смѣху нема перелазу, котра то и думку затыгне й коломыйку втне. Образки зъ жита нашего народа малое Маслякъ въ своихъ поезіяхъ вѣрно та широ, онъ не плаче не охае, а ты читаючи не стимнишь ся, якъ зросишь слезою бѣлый папѣръ та чорніи буквы. Его пѣснь патриотична, котру-бъ нашѣи молодежи мужеской и женской не только читати а въ кровь всысати, загрѣвае, порывае до чину, до дѣла. Додамо ще, що авторъ употребивъ въ своихъ поезіяхъ одлично рѣжній формы метричній, та що его поезіи, очѣмъ пересвѣдчилимы ся, до декламования дуже придатнѣи, особливѣе найдуть нашѣи панночки столько одвѣтныхъ для нихъ декламаций, якъ въ пѣснѣи пѣснѣи збѣрнику. — Бракъ мѣстца не дозволяе намъ оцѣнити обширнѣише сѣи правдивыи перлы рускои поезіи, а подаючи заразомъ одинъ на вгадь взятый образецъ зъ Масляковыхъ поезій укажемо только на обовязокъ каждого Русина набути для себе и своєї родины сѣи цѣнный творъ, котрый дѣстати можна и у редакціи «Буковины» по 1 зр. одъ примѣрника, чимъ прислужимо ся руской справѣ, а заразомъ докажемо авторови належну вдячнѣость.

Ожелянъ Олександръ.

Илюстрованный Календаръ тов. «Просвѣта» на рѣкъ звичайный 1887. Цѣна 50 кр. Змѣсть: Календаръ историчный, астрономичный и церковный. Наибѣльшій уставъ церковный. Часть информацийна дуже обширна. — Часть литературна. «Рѣдна мова» стихъ Могилиницкого, «Приятелѣ» оповѣданье Ивана Нечуя, «Славянська доля» стихъ М. Старацкого, «Гей воли» стихъ С. Руданьского, «Чары» оповѣданье Д. Лепкого. «Елегія» Яковенька, «Въ читальни» розказъ К. С...кого, «Думка» Наума Шрама, «Пречиста Дѣво, радуйся, Маріе!» поезія О. Федьковича, «Громадскій порядки на «Украинѣ», подавъ П. Коломыйчукъ, «Могила Свягослава», поезія Николая Устыиновича, «Зъ жита Русинѣвъ»: Осипъ Федьковичъ (съ портретомъ), Степанъ Руданьскій (съ портретомъ), Тарасъ Шевченко, Преосв. дръ Юліанъ Пелешъ (съ портретомъ), Степанъ Руданьскій (съ портретомъ), Антонъ Любичъ Могилиницкій (съ портр.), Григорій Воробкевичъ (съ портр.) и Николай Устыиновичъ (съ портр.) — Календаръ пасѣчничій дуже цѣнна праця о. П. Бажаньского. — Свойства найважнѣишихъ родѣвъ конюшины и травъ. — Якъ закладати мѣшаний засѣвы на рѣли, штучныхъ або природныхъ сѣножатахъ и на совискахъ. — На що треба уважати при закупнѣи насѣния. — Якъ можна змѣняти плѣды въ сѣвооборотѣ. — Якъ охороняти ишеницю противъ головиѣ. — Якъ знищити перстенецъ (вотокнижъ). — Часть збору господарскихъ плодѣвъ. Вага гектолітра рѣжнихъ плодѣвъ господарскихъ. Таблица для означения живой ваги товару и свиней. — Означенье ваги у свиней. — Уваги для купующихъ звѣрята господарскіи. — О грѣту и бременности самицъ звѣрять господарскихъ. — Де що зъ молочной господарки. — Дрѣбный вѣдомости зъ пасѣчництва. Оголошени. — Такий богатый рѣжнорѣдний и многоцѣнный матеріалъ розмѣщенный на 13 аркушахъ друку ручнѣи, що календаръ «Просвѣты» розѣйдесь скоро, питанье лише, сколько по Буковинѣ, а вжежъ его вартѣсть не на одинъ только рѣкъ а вѣчна. Купуйтежъ, брати, поки ще е на складѣ. Адресъ: Товариство «Просвѣта» у Львовѣ, ул. Скарбковска ч. 2.

Статуты для читалень

въ 5 примѣрникахъ разомъ съ поученьемъ: „какъ закладати читальни“ можно дѣстати у „Руской Бесѣды“ въ Чернѣвцахъ за 25 кр. безъ пересылки, а за 30 кр. съ пересылкою почтовою.

Буковинскій Календаръ

на рѣкъ 1887., выйшовъ вже и розсылае ся.

Цѣна 50 кр.

Выдае и за редакцію отвѣчае: Осипъ Ю. Гордиинскій-Федьковичъ. Зъ печатнѣи Г. Чопна.

«Буковина» выходить
1. (13.) и 16. (28.) каждого
мѣсяца.

ПРЕДПЛАТА

съ пересылкою выносить:
на цѣлый рокъ 3 зол. — кр.
» полъ року 1 » 50 »
» третину » 1 » — »
Поодинокі числа 15 кр.

БУКОВИНА.

Часопись политична и наукова
для народа руского.

РЕДАКЦІЯ И АДМИНИ-

СТРАЦІЯ «Буковины» зна-
ходиться въ Чернівцяхъ
(улиця Липіна ч. 29), куда
всеѣ дописи адресовати на-
лежить.

ОБЪЯВЛЕНІЯ И ПРИЛОГИ

обчисляютъ ся якъ найде-
шевше.

П. Т.

Всѣхъ должникѣвъ нашихъ просимо
умильно о якъ найскорше выпрѣзнанье за-
леглостей.

Наші кривды въ школахъ.

I. Якъ уважае ся рускій языкъ въ на-
шихъ школахъ, о томъ свѣдчитъ слѣдующій
новый випадокъ. Въ одной черновецкой шко-
лѣ дѣвочой выписано конкурсъ на мѣстце
учительки зъ повнымъ знаньемъ рускои бе-
сѣды и руского письма. Одна компетентка
замѣсть подати ся на веснѣ испитови пе-
редъ комисіею для школъ народныхъ, удала
ся, певно що задля слабыхъ вѣдомостей, до
учителя руского языка при тѣтейшій реаль-
ной школѣ и якъ кажутъ достала свѣдоцтво,
що владае рускимъ языкомъ и письмомъ (?).
На якѣй подставѣ выставлено бѣ то свѣдоц-
тво, коли, о скѣлько знаемо, реальна школа
мае право выставляти свѣдоцтва только сво-
имъ ученикамъ. Може бы св. рада школьна
краева оголосила середнымъ школамъ дотычне
мин. роспорядженье. Скѣлько намъ вѣдомо,
управненій до испитованія частныхъ лицъ
только университеты, а де ихъ нема, то ги-
мназіѣ. Якжежь приходитъ до того реальна
школа? Ради бымы знати, чи е на помяну-
томъ свѣдоцствѣ печатка дирекціѣ? Побачимо,
чи рада школьна мѣска признасть важность
такого свѣдоцтва, а покажесь, чи выписуютъ ся
условія конкурсу, чтобы ихъ триматись, чи
только про людске око. Подѣбній свѣдоцтва
зъ руского языка получили своего часу не
одни люди, що нынѣ нашу молодѣжь вына-
родовляють. Отъ, дѣла нашихъ русскихъ про-
фессоровъ, а Боже хорони и заступи, чтобы

хто посмѣвъ выступити противъ такого не
уже непатріотичного, но просто незаконного а
ще болѣе несовѣстного поступованія, бо то
самі заслужені патріоты. А такъ, такъ за-
служені; бо кого побачити, онъ вже квали-
фикованный зъ руского, леда якій, що вмѣ
мелькнути «дзѣнь добрый» або «почтеніе»,
уже у него и е свѣдоцтво зъ руского языка.
Бачите уже така добродушность руска!

БУКОВИНЬСКА КРАЕВА ВЫСТАВА.

II. Стало выставленіи предметы находились въ 2.
будинкахъ стрѣльницъ, въ школѣ промысловой и въ
многихъ умысно пострѣнныхъ болѣе или менѣе
забудованіяхъ, на котрыхъ кромѣ нѣмецкихъ и румын-
скихъ надписяхъ были и рускі. Дальше находилась на
выставѣ гуцульская хата зъ Гуцуломъ и Гуцулкою,
и хата подольская; въ обохъ хатахъ и коло нихъ на-
ходилось все до господарства принадлежнѣе. — Худо-
ба выставлена только черезъ короткій часъ перебувала въ
особныхъ просторахъ стайныхъ. —

Не маемо на столько мѣстца, чтобы подати имена
поодинокихъ выставцѣвъ, та навести все то, що они
выставили. Не можемо такожъ подати именъ тыхъ, що
отримали надгороды, медалѣ та грошевіи преміѣ; бо е
ихъ безъ лѣку. Значимо только, що въ цѣлой коми-
сiи, що мала судити надъ выставленными предметами были
всякі люди, только анѣ одного Русина, а вжежь найшли бы
ся были и межѣ Русинами знатоки, та щей лѣпшій якъ
декотрі зъ панѣвъ комисарѣвъ, хоть они и не бояре,
та не великі маціѣ. Не знати такожъ, чому не було
въ той комисiи нѣ одного господари, а вжежь то певна
рѣчь, що многимъ зъ ученыхъ панѣвъ комисарѣвъ треба
бы еще ходити на практичну науку до нашихъ селянъ
що до оцѣненія худобы, зѣбжа, дерева, и много иншого
зъ выставленныхъ предметѣвъ. — Въ цѣлой комисiи
выставовой не було такожъ нѣ одного Русина, хочъ
ровніи чиновники найшлись бы были и межѣ Русинами.
Чи боялись може панове, що комисарѣ-Русинѣ бувъ

бы перешкодивъ п. Стефановичови выдавати рускихъ селянъ и выставивъ за румунскихъ. Таки комедіѣ не зрѣють зъ Русинѣвъ Румунѣвъ ще менше, якъ румунизаторскій фабрики заложенъ п. Стефановичемъ въ школахъ!

ДОПИСИ.

Изъ Черновець: (Загальний збѣръ членѣвъ «Народного Дому» въ Чернѣвцяхъ) ѡдбувъ ся въ понедѣлокъ, дня 20. Жовтня 1. л. Новембрія) с. р. о 3. годинѣ пополудни, на котрый явилось гарне число рускои интеллигенціѣ и селянъ. Предсѣдатель о. Федоровичъ Єрофтей ѡдкрывъ засѣданье довшюю промовою о цѣли общества «Народный Дѣмъ», средствахъ до осягненія сєи цѣли и о способахъ добути сихъ средствъ, що споводовало за примѣромъ о Жалковского майже всѣхъ присутныхъ нечленѣвъ вписатись въ товариство. На часъ збору выбрано на предсѣдателя проф. Пигуляка Єрофтея, а на секретарѣвъ надъуч. Поповича и конц. Гулку. Секретарь уч. Шкурганъ ѡдчитавъ протоколъ послѣднего головниго збору, котрый одобрено. Касієрь проф. Пигулякъ Юстинъ ѡдчитавъ справозданье касове, изъ котрого видно, що товариство має доси 3633 зол. 70½ кр. всего маєтку, въ роцѣ ушлыло бѣльшими дарами 75 зол. 12½ кр., членськихъ складокъ 20 зол. 50 кр., а крейцарами зѣбрали «мурашки» 26 зол. 32 кр. (Отъ що може крейцаръ! — (Прим. Редакціѣ). — На внесенє члена надзорчон рады конц. Гулки удѣлено уступаючому выдѣлови абсолюторію. — До выдѣлу выбрано одноголосно: о. Воробкевича Изидора, сов. суду Винницкого Изидора, конц. Гулку Иларія, сов. конс. Костецкого Келестина, оф. почт. Окуновского Иларія, проф. Пигуляка Юстина, уч. Руснака Танасія, о. Сѣменовича Альфреда, конц. Тыминьского Ивана и о. Федоровича Єрофтея, на заступникѣвъ: уч. Добровольского Ивана, госп. Дутку Стефана, уч. Никоровича Григорія, магістра фарм. Ступиньского Ивана и уч. Шкургана Николая; до рады надзорчон яко членѣвъ: проф. Пигуляка Єрофтея, надъуч. Поповича Омеляна и проф. Дра Смаль-Стоцкого Стефана, а на заступникѣвъ: о. Андрѣйчука Евсеія и ком. магіст. Харжевского Ивана. При вѣльныхъ внесеняхъ забравъ у перше голосъ конц. Тыминьскій и въ довшій яснѣй промовѣ заохочувавъ селянъ до просвѣты школьной, до заснованія читалень, амбарѣвъ и касъ пожичковыхъ. На внесенє многихъ селянъ ухвалено, чтобы выдѣлъ товариства постаравъ ся о помѣщенє въ «Буковинѣ» поученія, якъ закладати касы пожичковѣ. Въ сѣмъ дѣлѣ забравъ еще голосъ о. Андрѣйчукъ указуючи на касы церковнѣ, котры можуть принести много помочи бѣднѣйшимъ людемъ.

Дальше пѣднѣсь проф. Пигулякъ Єрофтей велику заслугу газетѣ «Буковины» около рускои справы въ загальѣ, а тов. «Народного

Дому» въ особенности и виѣсь, чтобы збѣръ черезъ повстанє зъ мѣстѣ высказавъ редакціѣ довѣріє и подяку, що съ окликами „славно“ всѣ зѣбранѣ единодушно здѣлали, прїймаючи заразомъ внесенє к. Гулки увѣдомити о сѣмъ редакцію писемно. Ч. господарь Петро Геличъ зъ Топорѣвцѣвъ высказавъ въ имени селянъ подяку Найяснѣйшому Монархови за милостиве удѣленє права товариского, выдѣлови товариства за его труды около добра народа, а Редакціѣ „Буковины“ за добру науку, котру — якъ сказавъ — дай Боже рускому народови прїимати и щиро словняти. Грѣмкѣй „слава“ зѣбранныхъ селянъ свѣдчили, що бесѣдникъ говоривъ имъ зъ душѣ.

По сѣмъ обяснивъ о. Сѣменовичъ важность заснованія «Народной Торговлѣ» въ Чернѣвцяхъ и виѣсь, чтобы vybrati окремый комитетъ зъ 8 членѣвъ, котрый бы сейчасъ сєю справою совѣстно занявъ ся, що многѣ члены пѣднерли, а збѣръ одноголосно ухваливъ. Въ дотычний комитетъ вступили добровѣльно: сов. Винницкій, о. Воробкевичъ, уч. Данилевичъ, проф. Пигулякъ Єрофтей и Юстинъ, надъуч. Поповичъ, о. Сѣменовичъ и проф. Дрѣ Стоцкій. —

Закпачуючи засѣданье подяковавъ предсѣдатель всѣмъ членамъ особливожъ ч. селянамъ, що не щадили труда на далеку дорогу, и виѣсь Его ц. к. Величеству Цѣсарю Францу Іосифу I. трикратне «Слава», котре збѣръ зъ одушевленємъ повторивъ. —

(Додатокъ ѡдъ Редакціѣ). Ревнѣсть интеллигенціѣ и замилованье селянъ для справы «Народного Дому», котре показалось словомъ и дѣломъ на сѣмъ збѣрѣ свѣдчать, що нашѣ слова высказанѣ на чолѣ 19. числа «Буковины» не пѣшли мимо ухъ и сердца многихъ; скоро пѣйде такъ дальше, въ чѣмъ головна задача нового выдѣлу, то маємо певну надѣю, що небавомъ буде и въ насъ своя хата, а въ нѣй розгостить ся и своя правда и сила и воля. Що дай Боже!

Дякуючи поважному Зборови за ласкаву признательность для нашей Редакціѣ, завіряємо, що буде она для насъ заохотою до дальшихъ трудовъ для добра и славы руского народа.

Письмо изъ Бергометы надъ Прутомъ!

Благородный Пане Редакторъ! — Прощу Вашей ласки помѣстѣть сихъ пару словъ въ нашей любѣй «Буковинѣ»; бо хоть мы селяне-Русины мешкаемъ на селѣ, але все такѣ мы розумѣемъ, хто за нами а хто напротивко насъ. Хто за нами, того мы прїймаемъ зъ любви до нашего сердца. — Читали мы въ однѣмъ числѣ нашей любви «Буковины», що нашъ благородный Панъ Мѣчиславъ Захаръ, староста нашего Кѣцманьского повѣту, говорили своими милыми словами, що касарня, въ котрой войско стояло, дуже бы добра була на руску гимназію въ Кѣцмани. Да буде нашому благородному Панови Захарови, старостѣ нашего Кѣцманьского повѣту честь и слава за ихъ милѣ, уцтвѣй и

краснѣ слова, що они также за русковъ гимназїевъ, абы була отворена въ Кѳцмани. Сегодня мы Русины абысьмо мали нашего посла въ думѣ державной, то певно що бысьмо не пожалували; бо бувъ бы защитникомъ насъ Русинѣвъ, и мали бысьмо беспечну надѣю, що за его помочевъ такъ буде отворена руска гимназія въ Кѳцмани; бо за помочевъ руского лишь посла можемо мы Русины мати правду, вѣру и надѣю у нашего Найяснѣйшого Монарха. Онъ любитъ увесъ свой народъ и усѣмъ народамъ добра сприяе, та коли мы собѣ выбираемъ такихъ защитниковъ. . . .

Илія Шлемко, начальникъ громады и секретарь читальнѣ.

(Одъ Редакціѣ) Выборцѣ изъ кѳцманьского повѣту повинни бы зѳйтисъ та зажадати одъ п. Зоты, щобы поставивъ въ Радѣ державной резолюцію, абы вже разъ отворено руску гимназію въ Кѳцмани. Еще генерь часть повтора мѣсяця; бо скоро урадятъ державни выдатки, тогда зновъ засне справа на цѣлый рокъ. Кѳцманьска интелігенція повинна бы взяти сю справу пѳдъ розвагу и скликати выборцѣвъ. Не сѣмъ, брати; бо часть иде а съ часомъ и наша доля горше!

Рада державна.

На засѣданію Рады державной дня 22. лат. октобрія давъ насампередъ мин. финансовъ дръ Дунаевскій поясненіе до бюджету державного на р. 1887, котрый выноситъ въ загалной сумѣ 521,975,654 зол., а възглядно на выдатки правильнѣ т. е. звычайнѣ въ 509,749 654 зол., на выимковѣ же 12,226.000 зол. — Мин. Гаучъ ѳдповѣвъ на интерпеляцію пос. Бояковского въ справѣ чешской гимназіѣ въ Кромѣрижи (въ Моравѣ), що министерство не позволило на заведеніе вышней гимназіѣ, понеже просителѣ не поручили анѣ за себе, анѣ за громаду, що будутъ причиняти ся до удержанія школы, а позволить на ѳкрытѣ одной класы приватной незаконно; въ прочѣмъ число школъ середнихъ въ загалѣ въ Моравѣ за велике. — Пос. Зісѣ предложивъ проектъ закона о обовязаніи властителейъ копанель заплатити ѳдиководаніе потерпѣвшимъ черезъ ихъ копанію яку школу.

На засѣданію Рады державной дня 25. л. октобрія на интерпеляцію пос. Вайтлофа въ справѣ надѣжжия властей войсковыхъ при бранцѣ до войска ѳдповѣвъ мин. красной обороны, що увѳльненіе одъ службы войсковой ѳдбувае ся пѳсля мѣнѣнія цѣлой комисіѣ и двоухъ инстанцій, а не пѳсля мѣнѣнія одной особы, и що также власти судовѣ сконстатовали, що особы войсковѣ не були позысканѣ до такого надѣжжия. — Мин. Пражакъ ѳдповѣвъ въ справѣ лицитаціѣ и купна грунту въ Таховѣ въ Чехахъ за 1 зол., черезъ тамошней нотаря, що справою тою занялись уже тамошней власти компетентнѣ.

На засѣданію Рады державной дня 26. л. октобра бувъ на порядку дневномъ законъ о рекрутѣхъ, котрый принято ѣ резолюцією Розена, щобы правительство вызначило довшій часть на огляданіе людей пѳдчасъ бранки. Нанослѣдокъ наступило второе

читаніе закона о угодѣ мытово-торговельной зъ Угорщиною, при чѣмъ пос. Найвиртъ выступивъ дуже остро противъ угорского правительства, котре при кождѣй случайности стараетъ ся австрійскому правительству лишь инкодити. На конецъ вела ся дебата надъ знесеніемъ вѳльного порту въ Триестѣ.

На засѣданію Рады державной дня 28. л. октобра вела ся дальша дебата надъ угодою мытово-торговельною, при чѣмъ ухвалено завести новѣ линіѣ для триестиньского Льюйда, збѳлшити скорости ѳзды, управити тарифы и знести рефакціѣ и резолюцію до правительства въ справѣ выбиванія монетъ на повѣреньского.

На засѣданію Рады державной дня 29. л. октобра пояснивъ мин. торговлѣ Бакегемъ справу буковиньскихъ желѣзницъ державныхъ, а именно выбѳръ 2 концесіонерѳвъ на членѳвъ комитету езекутивного и 1 концесіонера на заступника до того комитету на засѣданію Рады управляющей въ червнію (юнію) мин. року. Потѳмъ принято законъ о мытово-торговельной угодѣ 176 голосами противъ 142, а на конецъ также и въ третѳмъ читанію. На сѣмъ и закончила ся Рада державна.

Спѳльный делегаціѣ. Дня 4. новѳбра о 1. годинѣ по полудни ѳдкрывъ въ Буда-Пештѣ гр. Кальноки 1. засѣданіе австрійской делегаціѣ, президентомъ котрой выбрано дра Смольку а вице-президентомъ Гаусвирта. Дальше предложивъ гр. Кальноки спѳльный бюджетъ и повѣдомивъ делегацію, що цѣсаръ буде пріймати делегацію дня 6. л. носмѣрія въ полудне. Спѳльный бюджетъ на р. 1887. выказуе въ потребахъ 120,697,646 зол., зъ котрой то суммы по ѳдоймленію прелиминованой надвышки зъ мыта 18,642,206 зол. и 2%, котрый тяжитъ на Угорщинѣ, позѳстаетъ до спѳльного покрыти 100,014,331 зол. Зъ того припадае на Австрію 70,010,032 зол. а на Угорщину лишь 30,004,299 зол. Въ ѳдношенію до попередней року есть перша сума бѳльша о 7,838,991 зол. а друга о 3,359,568 зол.

ѳкрытѣ угорской делегаціѣ ѳдбуло ся 5. лат. носмѣрія вечеромъ о 5. годинѣ, президентомъ котрой выбрано Людвика Тиссу.

Рада державна вже цѣлкомъ залагодила нову уставу о поступованіи езекуційномъ. Важный особливо §. 2. въ котромъ означено, котрыхъ предметѳвъ не можна фантовати (грабити). Предметы тѣи суть: 1) ѳдѣжъ, постѣль, шматье (бѣлье), знаряды домовѣи и начиніе, о скѳлько оно для довжника и его родины конче потрѣбне; 2) харчъ и оналѣ на двѣ недѣлѣ (для довжника и его родины); 3) корова або, пѳсля выбѳру довжника, 2 козы або 3 ѳвецъ и паша для нихъ на двѣ недѣлѣ, о скѳлько худоба конечна для выживленія довжника; 4) у ѳфицерѳвъ, урядникѳвъ, священникѳвъ, учительѳвъ, адвокатѳвъ, нотарѣвъ, лѣкарѣвъ и артистѳвъ, якъ также у иншихъ ѳсѳбъ заводу наукового, всѣ предметы потрѣбнѣ до того заводу и прилична

одѣжъ; 5) у ремѣсниківъ, робѣтниківъ, акушеровъ предметы потрібні до особистого виконування ихъ заводу; 6) у осібъ, котрихъ часткова або цѣла платня винята зъ підъ екекуціѣ, така сума грошева, котра рѣвнає ся платни не підпадаючої екекуціѣ за частъ одъ дня екекуціѣ ажъ до найблизшого речини виплати; 7) знаряди конечні до веденя антики, посуду и товары (самі-жъ доходи зъ веденя можуть бути сесквестровані); 8) книжки церковні и шкѣльні, назначені до ужитку довжника и его родини, такожъ обручки шлюбні, листи, писма и образи фамілійні безъ рамъ. — §. 8 звучить: До лицитаціѣ мають визначати ся лишъ два речини (термини), на другѣмъ можна продѣвати и понизше вартости. §. 17 звучить: Коли при лицитаціѣ нерухомости дають менше якъ третину вартости си, то довжникъ має право жадати, щоби лицитація була узнана за неважну, если выкаже: 1) що осигнена сума не выстас на заплата коштѣвъ процесу и екекуціѣ тай процентѣвъ и бодай половини капітану; 2) що лицитація зруйновала бы его на мастку.

БУКОВИНЬСКИЙ ТОВАРИСТВА РУСКИЙ.

Въ «Рускѣй Бесѣдѣ» въ Чернівцяхъ буде въ Недѣлю 2. (14. л.) с. м. першій одчитъ. Читати буде предсѣдатель тов. проф. Пигулякъ Єрофтей про «сонни зѣля». Въ слѣдуючу недѣлю, 9 (21.) с. м., одбуде ся товарискій вечерокъ, а въ третю недѣлю, 16. (28) с. м. одчитъ мѣстопредсѣдателя тов. проф. Дра Смалъ-Стоцкого про «Маркіяна Шашкевича». Початокъ кожного разу о 1/27. години вечеромъ. Вступъ безплатный, добровѣльный датки назначені въ користъ бѣдныхъ ученикѣвъ, котрихъ «Бесѣда» сего року кромѣ шкѣльными книжками, котрі вже роздала, думас ще и дечимъ бѣльше запомогчи. Надѣмось, що такъ одчиты и забава якъ и гуманна цѣль збере якъ найбільше число рускои публики. Осѣбныхъ запрошень не розсылаєсь.

На «Народный Дѣмъ» въ Чернівцяхъ жертвовали члены «Рускои Читальни въ Топо-рѣвцяхъ» честні газды: Петро Геличъ 1 зол., Василь Макаренко, Андрѣй Василичукъ, Семенъ Макаренко и Михайло Губчакъ по 50 кр., Григорій Пуричъ, Николай Василичукъ и Дмитро Пуричъ по 40 кр., Иванъ Гарасимъ и Василь Дворничукъ по 25 кр., Олекса Прѣснякъ, Иванъ Чалый, Танаско Дутчакъ и Георгій Василичукъ по 20 кр.; у и. учителя въ Юрковцяхъ зѣбравъ и. Ілія Орза крейцарами 1 зол. 91 кр., на головнѣмъ зборѣ членѣвъ «Народного Дому» зѣбравъ ви. о. проф. Воробкевичъ Сидоръ 1 зол. 73 кр. — Ласкавымъ дателямъ и ревнымъ збирателямъ щиро-руске «Спасибѣгъ!»

ЩО НОВОГО ВЪ СВѢТѢ?

Болгарія. Справа болгарска замѣнає ся такъ якъ осѣйна погода: разъ ишуть газеты: болгарске

правительство стоить на сильныхъ ногахъ и якъ муръ противъ бажаніямъ Россіѣ, то зновъ. положеніе правительства есть недрадіе, що оже Россіи улягає.

Россія не узнає великого «собрания», но Болгаре мимо того зѣбрали ся 31. л. октября въ старѣмъ престольнѣмъ мѣстѣ Тірионѣ и радять тамъ, Стамбуловъ и Муткуровъ, яко регенты, отворили собраніе въ притомности представителѣвъ англійского и италіянскаго, бо инші здає ся не позволили своимъ посламъ явити ся на засѣданіяхъ собранія, щоби Россіѣ не дражнити. На собранію явило ся зъ 590 выбранныхъ 450 послѣвъ, межи котрыми есть 76 правительству неприхильныхъ.

Болгарске собраніе выбрало одноголосно принца Валдемара зъ Даніѣ брата рос. царицѣ на князя Болгаріѣ

Франція. Поль Дерудъ, що объѣзджавъ недавно Европу, каже въ своѣмъ справозданію, що Італія охотно погодила бы ся съ Францією, треба лишъ си перекопати, що Франціѣ не думасъ о одбыванію державы пани римского. Греція, каже онъ, повна симпатій для Россіѣ. Въ Россіи цѣлый народъ дуже не любить Нѣмцѣвъ а дуже прихильный для Франціѣ. Въ Швеції и Норвегії народъ за Францією, король же за Нѣмеччиною. Голандія и Австрія любятъ однако Францію, але обѣ не видять небезпечности въ Нѣмеччинѣ.

Туреччина. До недавна здавали ся, що межи Россією и Туреччиною настало въ сирани болгарскѣй якесь порозумѣніе; зъ поступованія Туреччины вже вносили, що коли російскій войска приступлять до окупациѣ Болгаріѣ, то Туреччина займе Выхѣдну Румелію, но то все не правда, Туреччина лишъ съ страхомъ глядитъ на Россію и уважає окупацию Болгаріѣ черезъ російскій войска нарѣвно небезпечну такъ для самои Болгаріѣ, якъ и для себе. Въ виду непевной ситуаціѣ Туреччина не перестасъ збронти ся.

Сербія. Скупштина приняла вѣсть, що Сербія съ Болгарією навизала дружній односины, съ великою радостію и грѣмкимъ окликомъ.

ДРѢВНІЙ ВѢСТИ.

(† Якѣвъ баронъ Шимоновичъ) властитель Дубѣвцѣвъ умеръ минушой суботы нагле. Покѣйникъ сиріавъ нашому народови. Вѣчна ему память!

(Дрѣ Якѣвъ Атласъ) красивый адвокатъ въ Чернівцяхъ постѣлявши собѣ якъ говорятъ зъ причини недостаткѣвъ пять разъ голову умеръ тамтоя пятницѣ по пяти-дневныхъ мукахъ. Отецъ помершого есть вицебурмистромъ въ Чернівцяхъ.

(Противъ холеры) збронть ся Чернівцѣ. Рада мѣска ухвалила рѣжній приготвлени. Дай Боже, щоби обѣйшло ся безъ — холеры.

(Зверхъ 12 тысячъ) штукъ рогатон худоби споживаютъ въ Чернівцяхъ рѣчно.

(Красва рада шкѣльна) въ Чернівцяхъ ухвалила на засѣданію зъ дня 17. м. м. межи иншимъ: 1) отворити нову румунскую школу въ Паргѣвцяхъ; 2) призвоити, щоби въ Рускѣй-Молдовици учено и ру-

муньскои мовы, 3) именовати стальми учителями п. Ивана Велегорского въ Мѣховой и п. Дмитра Кейяна въ Вилавчи, а сталою учителькою п-ну. Окуньовску въ Садагорѣ.

(Найлѣпша рекомендація для „Parlamentar-a“). П. Калинеску сынъ звѣстнаго румунизатора сказавъ до одного православнаго священника: Коли вже хочете бути Русиномъ, то держѣть ся лишъ «Парламентера!» Чей хоть ся рекомендація отворить нашимъ людямъ очи, що роспознать ся на фарбованомъ лисѣ; бо що сынъ головы румунизаторовъ добре поинформований, се нѣхто не заперечить, а якій его татко намъ прихильный, се загально звѣстно: отже такі люди препоручають Русинамъ держатись «Парламентера!» — Вийшло шило зъ мѣшка, та дай Боже, щобъ оно вкололо кожного въ очи, хто вѣрить въ прихильность «Парламентера», сего чей вже симъ до-сьмь явно выкрытого союзника румунизаторовъ, для Русиновъ. Газету, котру такі люди захвалюють, будуть поддерживать только вороги Русиновъ, а кожда подла клевета на насъ, якими заповнений „Parlamentär“, ободритъ насъ тымъ больше до борбы противъ вороговъ нашего народа, проти румунизаторовъ и ихъ союзника московскаго слуги перехрещеного Живного.

(Читальню въ Мамаївцяхъ новыхъ) за-закладають самі селяне. Що то вже наговоривъ ся имъ одинъ свѣтлый мужъ, що «наука не для сардака», такъ нѣ, честныхъ господарѣвъ тягне до свѣтла. Мимо того, що всѣ, котрі мали-бъ ихъ до просвѣты заохочувати, ихъ одстрашують и одмовляють, мимо всего того стуае нарѣдъ нашъ на дорогу до лѣтньої долѣ, ворогамъ на злѣсть, недолѣ на погибель. Хто може ще сумнѣватись надъ лѣтнью будучность рускаго народа! Честь и Боже помогай Вамъ, панове газды, що не слухаете ворожои подмовы, не обзираетесь на нѣкого, а горнетесь до читальнѣ; учѣть ся, брати; бо лишъ такъ зъ васъ будуть люди!

(Загальнй зборы) членовъ «Народнои Торговлѣ» одбули ся 8. с. м. во Львовѣ. Изъ справозданя зазначуемо радѣстну вѣсть, що товариство се разви-вася дуже добре. Дирекція не приходила нѣколи въ затрудненье въ додержаню речинця уплаты, черезъ що заведенье виробило собѣ имя доброи и солидарнои «фирмы. Кромѣ головного склепу во Львовѣ має «Народна Торговля» вже 5 филий, а то въ Станиславовѣ, Перемишлѣ, Дрогобычѣ, Тернополѣ и Коломыи. Членовъ е 621 съ капиталомъ 36.590 зол. 5 кр., чистого змыску одъ сѣчня 1885 до сегодня 6.032 зол. 94 кр., зъ торгу у всѣхъ 5 складахъ вилынуло 335.972 зол. 8 кр. Станъ персоналу 42 осібъ, зъ тыхъ 13 дивъ директоръ п. А. Ничай по головныхъ торгахъ Австріѣ, Россіѣ, Угорщинѣ и Италиѣ до завязаня зносинъ съ фирмами свѣтовыми; практиканты ходять до шкѣль промысловыхъ, а 1 до пивничнаго господарства въ Клостернайбургѣ на науку. Дальше допомогла «Народна Торговля» до заложения торговель въ Рогатинѣ и въ Сянонѣ и многихъ сѣльскихъ крамницъ. — Велика будучность жде «Народнои Торговлѣ», а чей удасть ся и намъ се многоважнѣдло, о котромъ вже и нашъ Русины роздобарюють. Щастъ Боже.

(О. Сѣменовичъ) гр. к. сотрудникъ въ Черновцяхъ одходить сими днями на приходъ въ Качинѣ. Въ нѣмъ прощають нашъ товариства дѣяльного члена, а Русины милого товарища потѣшаючись надѣєю, що мимо оддаления остане нимъ и надалѣше.

(Дрѣ Зыбликевичъ) галицкій маршалокъ краевый подавъ ся о димисію.

(Въ Заставной) слить руска интеллигенція

сномъ милымъ, не турбуючись о просвѣту народа, только о милой супокѣй, ласку изъ выше, румунскій „condi-cele“, та фейлетоны до нѣмецкихъ газетъ. А намъ кажутъ, що въ Заставной суть Русины, та ще й патріоты. — «По дѣламъ ихъ судите ихъ!»

(Вѣче въ Станиславовѣ) одбуде ся 6. (18) сего мѣсяця.

(П. ст. Сиржестый) зъ Вижницѣ заборонивъ учителямъ участвовати при одкрыті читальнѣ въ Ис-насѣ. Деякі слабодухи повиновались безправному наказови «Руска Рада» зволить близше поинформоватись въ томъ дѣлѣ и выслати до Графа Тафого зажалѣнье на сю безправность, а заразомъ представити въ якомъ безодраднѣмъ станѣ находятъ ся шкѣльництво въ вижницѣмъ повѣтѣ, де цѣлыми роками нема за-сѣданъ шкѣльной рады повѣтовою, будыки шкѣльной ваять ся, визитаціѣ шкѣль одбувають ся за по-котомъ разъ въ рокъ, примусъ шкѣльницъ не пе-реводитъ ся, школы пустою стоять и т. д. и т. д.

(Цѣны збѣжа въ Черновцяхъ.) Дни 8. л. Новембра с. р. коштували 100 кіло: пшеницѣ 7 зол. 50 кр. до 8 зол. — кр.; — жита 5 зол. 70 кр., до 5 зол. 80 кр.; — овса 4 зол. 25 кр. до 4 зол. 50 кр.; — ячменю 5 зол. — кр. до 7 зол. — кр.; — кукурузы 4 зол. — кр. до 5 зол. 50 кр.

ДЛЯ НАУКИ И ЗАБАВЫ.

Якъ-бы розвинути промыслъ у нашего на-роду, чтобы зъ него бувъ якъ наибольшій хосенъ?

(Рефератъ Ил. Гарасимовича на Вѣчу въ Коломыи.)

(Дальше.)

Щобы розвинути промыслъ межи нашимъ наро-домъ и чтобы зъ него бувъ наибольшій хосенъ, на то есть першій дуже важный способъ такий: Все, чого мы потребуемо до нашої поживы, до нашої лудины (убра-ня), до нашего господарства, для нашої забавы и пріємности, то повинні мы самі виробляти и самі се продавати потребующимъ, а якъ чого хибне въ нашѣмъ краю, то повинні свои люди о то постарати ся.

Що то значить? А отъ побачимо. Люди нашй потребують по при звичайну свою поживу и страву богато ще пшеничнаго хлѣба, якъ: булокъ, колачѣвъ, обарѣнѣковъ, тай ще пытьованаго житнаго хлѣба. А споживають нашй люди только того хлѣба, що на кожде больше село мавъ бы одинъ чоловікъ разъ-уразъ що печи; въ кождѣмъ зновъ мѣстоу, де одбувають ся торги и ярмарки, де отже нарѣдъ зѣ всѣхъ сторѣнь сходитъ ся и хлѣба дуже а дуже богато розкуповуе, тамъ ледви два або три пекарѣ дали бы собѣ раду. Порахуйтежъ теперь, кѣлько то людей мало бы постѣйно заробокъ, — а прецѣнь пекарство то не велика штука. Тай ручу вамъ, що нашъ чоловікъ заходивъ бы коло хлѣба богато чистѣйше, якъ нынѣшній чужй пекарѣ, бо менѣ самому лучало ся дуже часто подыбати въ купной булѣ або хлѣбѣ смѣты и всяку погань. А чтобы розпочати пекарство въ сѣлѣ, на то не треба великихъ заходѣвъ анѣ великихъ грошей, — треба ку-

пити пару гилетокъ муки, $\frac{1}{2}$ кіля дрѣжджей тай зо два корыта. Отъ и сотки людей нашихъ можуть хочъ бы й завтра заняты ся пекарствомъ та мати мѣжь нами заробокъ, зъ того зарѣбку повертали-бъ они вамъ назадъ за дрова, скорому, огородовину, збѣже на муку, начинье и инчі щоденній потреби, — а ѡдъ нынѣшнихъ пекарѣвъ що повертае ся до васъ назадъ?

Утомить ся чоловікъ або зѡйде ся при святѣ съ сусѣдомъ, сватомъ, родичемъ, або сидячи такій дома при своѣй родинѣ, то кортить его часомъ щось выпити. А на весѣлю, хрестинахъ и инчихъ оказіяхъ то й не обѣйдешъ безъ того. Ну и щожъ робить звичайно? Іде або шле до коршмы за горѣвкою, що то задурюе та затуманюе голову и тѣлько людей привела до нещастя и звела на старцѣвъ. Не буду раховати того всего нещастя, не буду раховати, кѣлько то людей черезъ тую погану брагу опинило ся по криминалахъ, а порахую лише легонько, кѣлько то кожде село выдае на свою загубу та годуе неробѣвъ. Кожде, хочъ яке мале сѣльце платить за саму пропинацію найменше 500 зол., а горѣвки выше що найменше за 1.500 зол., Тенерь-жежъ бѣльшій села, отъ якъ н. пр. Космачъ, Микулчинъ, заплатятъ самои пропинаціѣ до 2.000 зол., а горѣвки выпють що найменше за 4.000—5.000 зол. Се, якъ кажу, лише дуже легонькій рахунокъ, бо знаю села въ нашихъ красныхъ горахъ, де кождого року пропинае ся и по 10—15.000 зол. Бачите, яка то сума йде рѣчь-рѣчно изъ села въ чужі руки, а зъ нею не поверне ся до васъ иѣ одинъ крейцаръ! Теперъ же послушайте ничои бесѣды! Запытаю ся я впередъ: чи то доконче пити лише найпоганѣйшій зо всѣхъ напитокѣвъ, горѣвку? Тутъ пригадуе ся менѣ той червакъ, що залѣзъ у хрѣнъ тай гадавъ, що вже нѣгде ему не буде лѣьше, якъ въ некучѣмъ и грызучѣмъ хрѣнѣ. Таке саме и съ нашимъ чоловікомъ та горѣвкою. Люди добрі! такъ Богъ давъ намъ такій красній, такій добрій плодъ, що можемо собѣ самі злагодити напитокъ, що здоровый а що добрый! — а мы зъ нихъ не знаємо схѣсновати. Изъ всякого цвѣту збирають намъ пчолы божу манну, солоденькій мѣдъ, а сады, въ котрыхъ нашій люди такъ любуютъ ся, дають намъ велику силу всякои садовины. А щожъ дѣе ся съ тими дарами божими? Ото насѣчники вѣчно нарѣкають, що мѣдъ дешевый, а маючи его все подостаткомъ, не можуть его збути. Зародять зновъ сады, то люди нашій въ клопотѣ, бо не знаютъ, що робити. А якъ то легко зробити зъ одного и другого щирый премудрый напитокъ, що и слабому стане за лѣкъ и утомленому додасть новои силы, и здоровому стане на пожитокъ, а до того ще мало що коштуе. Зъ меду можна робити солоденьку сыту, не таку перепалену якъ вуголь, и заправлену хмелемъ, а чисту якъ золото; зъ яблѣкъ хочъ якихъ квасныхъ, зъ грушѣкъ, зъ вишенъ та меду можна зновъ робити вина такія, що не повстыдались бы и на цѣсарскѣмъ столѣ. Най бы въ кождѣмъ селѣ взявъ ся одинъ чоловікъ такій напитки виробляти (бо кождому газдѣ зъ окрема було бы нѣяково бабрати ся),

то ручу вамъ, що по перше, такій напитокъ о половину бувъ бы дешевѣй ѡтъ затроенои парухи, а потому и своѣй чоловікъ живѣ бы по при васъ, — а кѣлько бы зновъ здоровья и працѣ лишило ся при васъ! Отъ вже и другій чоловікъ съ своєю родиною мѣгъ бы въ селѣ добре жити зъ промыслу. А якъ розважимо, о кѣлько то менше було бы ошуки при такѣмъ винѣ, якъ при горѣвцѣ, то самі познасте, що се вышло бы дуже мудро.

Приходжу тенерь до лудины (одежѣ). Кѣлько ты, чоловіче маєшь купованои лудины! Чужій люде лагодили еи, чужій продали тобѣ, и мѣжь нихъ роздѣливъ ты свои грошѣ. А то зле! Твои грошѣ повинні пойти у руки свого чоловіка, бо ѡдъ него можуть они зновъ до тебе дѣстати ся. Отъ тоту кресаню, що накрывашъ нею голову, або тоту шапку чи кленаню — чи не мѣгъ бы то своѣй чоловікъ зробити? Абожъ то така велика штука? Треба научити ся зъ разу тѣлько способу, — найтяжше лише одному, а заразы по при него взялось бы до тои работы бѣльше и бѣльше, ажъ кѣлько бы тамъ люда потрѣбно було. Порахуйте-жъ теперъ, кѣлько то грошей выдасте вы кождого року лише за само накрыве головы, а грошѣ тѣ лишились бы зновъ мѣжь вами. Повставъ бы зовсѣмъ новый промыслъ и жила бы зъ него що найменше одна сотка людей.

А ремѣль чи чересъ, що ты нимъ, чоловіче, оперезанный, — хто его зробивъ и тобѣ продавъ? Певно нѣ одинъ зъ рускихъ людей. А правда, якій великій грошѣ заплативъ ты за нихъ? Коли ставъ я вже такъ донутувати ся, то запытаю ся ще: а хто то выправлявъ шкѣру на твои, чоловіче, постолы та чоботы? Ну та певно, — скажете — що гарбарь, не хто иншій. А я додамъ: а той гарбарь не Русинъ, а купуючи постолы чи чоботы, платишь и чужому купцеви. И тутъ коло шкѣры робило бы много а много люда руского, що доси горько бѣдуе та жѣ цѣлыми реками нѣсною рѣною.

Шевцѣвъ маємо, Богу дяковати, своихъ. Тай ткачѣвъ у насъ доволѣ. Але придивѣмъ ся, чи всю ткань маємо лише ѡдъ своихъ ткачѣвъ? Є щось ѡдъ своихъ а щось и ѡтъ чужихъ; є щось своєї работы, а щось и чужои. Але дивѣтъ ся! Зробили нашій рускі руки тото сукно на лудину, рускі руки зробили и тото полотно на шматье, а яке мѣцне и тепле одно и друге: ходитъ чоловікъ, носить, та здае ся, не можезнести. Чи таке саме и рантухове шматье? Де тамъ! Се вже не зъ нашихъ рукъ! Правда, яка то пуста тота крамска дзюбенка и челядоча, выбачайте, запаска? Де ихъ можна рѣвняти до Космацкои работы, що то зробила такій наша руска челядь! А хустка на шію, хустки челядочі, крамскі поясы и богато иншихъ рѣчей — чи можна ихъ рѣвняти съ нашою тканею? Де тамъ! То пуста дрань! Рахуйтежъ теперъ, кѣлько то платите вы рѣчь рѣчно за тоту дрань чужимъ ткачамъ и чужимъ купцямъ! Чи не могли-бъ то все свои ткачѣ робити, якъ ось почали се въ Космачи? А маємо мы, Богу

дякувати, мудрих ткачів, що удали бы се добре зробити, лише нема прищипки. Але як бы мы зрахували всю таку ткань, що народ бере од чужих ткачів, як бы мы зраховали и тоту ткань, що зачинають и наны правити од наших ткачів (бо бачите, обмерзла им вже тот бавовняна дрань), — то показалося бы, що не лише замало у нас ткачів, але потрібно було бы ще безпечно кілька соток нових ткачів. Ну а вже тым мы певно не повинні журити ся, бо голодного народу у нас доволі. Отъ и певна проста дорога, якою повинно пойти наше ткацтво на якусь ничу дорогу. Мажь держим ся свого! Идучи дорогою, ктру мы нашли, завериемо сотки тисячів назадъ у наш край. Якась пайка зъ тых грошей поїде новым ткачам, пайка припаде и газдамъ за ленъ и конопці, а ще якась там пайка упаде ся и прихам нашим. Щобы вийшовъ зъ ткацтва ще більший хосенъ, треба намъ доконце постаратися о дешевше пряденье нитки. А доконуе ся то при помочи коливоротка. Съ часомъ знов можна заводити и прядивний варстатъ. Звертаю особливу увагу на ткацтво и его розширення въ згаданом напрямі, бо се дуже легонько виконати, маючи вже такъ знаменитых ткачів.

Загляньмо тепер до газдівства нашого чи не найдемо тамъ чого зъ чужих рукъ. Отъ коновка въ хаті, дѣжки, бербениці у коморі, и инча посуда боднарска и деревляна — зъ одки она походить? Певно що наш боднаръ и наш майстеръ зробили ихъ, але газда купивъ половину той посуду одъ свого чоловіка, а другу одъ чужого купця. Оно справді такъ с. Боднарску посуду и ничу деревляну роблять наші люди не лише для сихъ сторінъ але и для далекихъ подільських, де нема лѣсовъ — а давно продавали они самі и у своихъ сторонахъ и самі возили въ далекі. А въ одномъ и другомъ мѣстци мали дуже добрі заробки, бо народови не можна настарчити деревлянон посуду. Нині оставъ ся виробъ однаковий, а продажъ змінився. Нині три пайки всей посуду продають чужі торговельники, а лишь одну четверту самі майстри, що си робили. Зъ того виходить, що майстри, и то три пайки ихъ, зле стоять, коли змущені продавати свій товаръ торговельникови и тымъ способомъ одступати ему часть зисківъ своихъ або и всѣ зиски, лишаючи собі лише мизерну плату за роботу. Треба отже сей промыслъ ратувати тымъ способомъ, щобы наші люди закупували у нашихъ майстрівъ весь товаръ и одтакъ самі одпродували.

Давними часами цививъ тутъ въ Коломыйськихъ и Коссовськихъ сторонахъ промыслъ точеною и жолобленою посудою. Вырабляли люди въ горахъ зъ яворового та ясеневого дерева миски всякой величины, ящички, чернаки, боклажки, и ничі дробницѣ якъ ложки, полонники и т. д. За такою посудою люди дуже допитували ся и не розкуповували, а розхалували си. Нині вже окрімъ джараєвыхъ и другихъ ложекъ, окрімъ дробонькихъ мисчинъ и вже буковыхъ або трепето-

выхъ, лише дуже слабо подыбати яку яворову миску або корыто — а стало ся се не тымъ, що люде не схотѣли вже купувати, але тымъ, що люди въ горахъ не мають вже зъ чого робити. По упорядкованю сервитутівъ заперто скарбові лѣсы для людей, а за яворы клины, ясені и ничу деревину поклали по тыхъ лѣсахъ таку високу ціну, що люди лишь одстрашили ся. За явора ростучого десь тамъ у дѣбрахъ, зъ одки бы не добувъ его ніякій столяръ, правлять нині одъ Гуцула 5 зол., тай то кажуть его заразъ забирати и ніякъ не дозволять виробити его въ лѣсѣ. Буває звичайно, що зъ деревини такои нема нікому хосна, бо спорохнавіе на мѣстци. Треба подумати надъ тымъ, щобы промыслъ той на ново двигнути, ставъ ся бы онъ добре оплатнымъ, бо люди ажъ пропадаютъ за такими рѣчами. А людей охочихъ до того нашлось бы певно доволі. Треба тутъ постаратися о богатый а дешевый матеріалъ и лекій способъ виробованя. Якъ бы скарбы не хотѣли пустити дешевше, то не выпадало бы нашимъ токарямъ нічого инчого якъ удати ся на угорскій бокъ, де заразъ за границею въ бутинахъ можна достати за дуже дешеві гроші здоровый и незвычайно грубый матеріалъ. Тамъ достали бы наші люди и доволі виробити матеріалъ въ лѣсѣ. А перевізъ готовои посуду на наш бокъ — то була бы мала рѣчь. Якъ бы були тутъ межі своими такі люди, що мали бы охоту зайняти ся виробомъ корытъ, мисокъ ящичківъ и ничои точенои або жолобленои и тесанои посуду, най будуть ласкаві зголосити ся до мене, щобы порозумѣти ся таки заразъ и промыслъ сей такий ще сего року на ново розпочати.

Якъ бы роздививъ ся по господарстві, то найшовъ бы тамъ ще багато такихъ рѣчей, що то купуе ся у чужихъ людей и дае ся имъ заробляти великі гроші. Отъ и за такі дробницѣ, якъ володы, посторонки, обротянки, шлыѣ, ужища, ливы, и ниче новорозѣ — кілька то грошей иде кожного року чужимъ людемъ у хосенъ! Кожда хата не обійде ся безъ посторонка, а прецінь не велика то штука укрутити посторонокъ або уилести шлюю. Тутъ знов могло бы кільканацять людей найти добрый заробокъ а можна бы сей промыслъ хоть бы и завтра розпочати.

Тото що я сказавъ нині о боднаряхъ, слово въ слово можна сказати и о нашихъ гончаряхъ. И они нині бѣдують, а продаючи на передъ за дешеві гроші свой товаръ чужимъ торговцямъ, одступаютъ имъ добру пайку свого заробку и черезъ то не можуть ніколи вийти зъ довгівъ. Треба и гончарівъ заратувати. А найліпшій для нихъ буде поратункъ, якъ мы всѣ купувати будемо лише у свого гончаря.

Найшлось бы ще багато и дуже багато такихъ рѣчей, що мы выдаемо за нихъ гроші чужимъ людемъ за ихъ роботу и за ихъ торговлю, и пр. бляхарямъ, за зельзне начинье, за свѣчки, за сіль. Подумайтежъ собі, люди добрі, якъ бы мы всѣ а всѣ рѣчи, що ихъ потребуемо, лишь одинъ у другого, лишь у своихъ людей купували, и щобы лише свои рускі люди все то

вырабляли, — пом'яркуйте собі: якій великий грош' учинились бы між вами! А кільки бы то було тогды заробку, и доброго заробку! Тогды певно лише л'янухъ та пустий нероба б'дуювавъ бы. Щобъ оно чимъ скорше прійшло до добра, — се залежить одъ насъ вс'хъ, одъ насъ самихъ. Розпочинаймо отже въ Божій частъ таку красну роботу таки нын'! Не бійте ся того, що беремо ся до роботи величезной! Зробімъ хоть маленькій початокъ. Див'ть ся: зерно грушки яке малесеньке, але яке велике дерево зъ него виростає! Най такъ буде и съ нашимъ нын'шнімъ податкомъ! Ану до д'ла!

(Дальше буде.)

Якъ вызволювали Сороханъ и Громко своихъ сын'в' зъ войска.

(Опов'дає Иванъ Иван'в.)

Громко и Сороханъ були передніми газдами въ сел' Курп'овихъ. А мали они лишъ по двое д'тей, якъ двое очей въ голов'! Сороханъ сына та доньку, а Громко такъ само. Сі два газды були собі с'с'дами и жили, якъ р'дній братя; одинъ безъ другого бувало н' кроку, та и сыны поійшли ихъ прикладомъ, а такъ само и доньки, хто бы узр'в: сестры, тай год'! Чи вже сынъ одного с'с'да съ донькою другого якъ братъ съ сестрою чи ще л'нше любились, того вже не знаю, тільки познавъ, що старі — колись такожъ молоді — порозум'ли по чому локоть кваш'! не казали они д'темъ н'чого, лишъ собі шептали: Будемо собі, кумцю, взаимними сватами, кобы лишъ минувъ той вор'гъ — вербеширка; бо щось недобре мое серце прочуває, каже Сороханъ.

Прійшла бранка. А тутъ якъ надто мали оба хлопц' — Сорохан'в' и Громк'в' — разомъ ставити ся.

Сороханъ и Громко ходять якъ неживі, а парубки бл'дї, бл'дї мовъ ст'на; про д'вки вже и не говорю, ходять об' якъ підъ обухомъ, н' їда, н' робота ихъ не бере ся.

Пріїхали до К'змани. Комисар' зас'ли, — отъ, вже и обохъ ф'лекев'в' почитують. Куми поставали кодо керниц' и не руш' зъ м'стця. Побачивъ ихъ хлоп'отъ одинъ жидокъ та кличе ихъ на б'къ.

— Чи не маєте вы кого вызволяти, пань господар'?

— Ей та де нема!

— А маєте грошей багато?

— Та вже бы чоловік' найшовъ, та що съ того?

— Гмъ, р'к' пейсатий, я знаю такого жидка, що бы вамъ порадивъ.

— Но та де той жидъ?

— Де?! Онъ є, але вы дайте ся щось коштувати, а я вамъ покажу.

— Но та що хочешъ?

— Дасте по дв' банц'.

— Мой, мой, то за багато!

— Ну ну, то не давайте, якъ за багато — будьте здорові.

— Та пожди! дамо по реньскому.

— Що?! вы хотите еще торговаться?!

— Но то дамо, лишъ покажи.

— Давайте!

— Оба дали по два левы. Жидъ поійшовъ поміже другихъ жид'в', вышукавъ якогось тай приходитъ та каже: То васъ газды буде багато коштувати; вы только не маєте.

— Та кільки? —

— То такъ багато, що нема що и говорити.

— Но та кільки прец' —

— Буде васъ по 500 зол. коштувати. — А що правда? що не маєте только? —

Та то правда, що за багато — а варе по половин' не буде?

— Отъ не дайте ся высм'яти.

— Та що, коли нема столько!

— А я вамъ що говоривъ? — Зрештовъ кільки маєте?

— Можемо всего на всего по 300 зол. дати.

— Чекайте, я буду поговорити. —

И зникъ.

За часокъ выходить.

— Давайте скоро грош', каже, якось оно буде, но борзо; бо теперь идутъ с'с'даты.

— Та якъ! коли мы тебе не знаємо?

— Герсте? Що за пусте бес'ды, а я васъ знаю? —

А зрештовъ якъ собі хочете, но щобысьте пот'мъ не бановали.

Рада въ раду та рад' не рад' дали газды жидови грош'.

Жидъ стисъ грошники, запитавъ ся, якъ ся называютъ, тай зникъ.

— Отъ дальш'мо грош', каже Сороханъ, та не знати кому и що. Та що, коли, християни не знає, що ся зъ нимъ д'є.

Сподудня ставили ся и наш' ф'лекевы. Але Громкови и Сороханови, якось дуже тяжко на серци — серце, бачьте, все в'шусе, та только сказати не вм'є. —

Громк'в' вийшовъ першій — а бл'дй, бл'дй, якъ ст'на!

А що? — пытає тато.

— „Ого!“ —

— „Але?“ —

— „Б'гме!“ —

— „Ого!“ —

„Де жидъ?“ крикнувъ Громко, „най грош' верне!“

А жидъ, що грош' взявъ, кобы мы здорові, пронавъ якъ кам'нь въ воду, здуривъ, бачите, добродушнихъ та легков'рнихъ селян'.

Ажъ по час' утихомирили старого а б'нъ все такий плаче: сыну мой, сыну, прапе моя прапе!

Обстригли и Сороханового. Батьки ледви ихъ выпросили на добу до дому, бо новобранц' заразы мали рушати десь далеко ажъ за самый В'день.

Господи милый та добрый, що то черезъ ту днину за плач'в' було, хто бы казавъ не то що а пекло. Парубки зв'єсили голови на груди, сидять н' парн зъ устъ. А бабы, якъ бы розумъ погубили: Сороханова насыпала чистои води въ миску зам'єсть юшки, а Громкова накришила до того м'єского колача тай дала просятямъ, абы їли. А д'вки не рують н', ажъ сумъ побирає. Сороханова Єлена н'б'мъ плаче за своимъ братомъ, а тутъ що має казати: Васильку, а она за Громковымъ: Иванчику та Иванчику! А Марія зновъ разъ Иванчику а тричи Васильчику! Зв'єстно, зъ превеликого жалю и изыскъ плентавъ ся.

(Дальше буде.)

Переписка Редакц'и и Администрац'и.

ЧЕСТНА ЧИТАЛЬНЯ ВЪ КОЦМАНІ. Почтовый переказъ на 75 кр. получили, но намъ належить ся за сей рокъ еще 1 зол. 25 кр., а за минувшій рокъ еще 2 зол., который дождождъ намъ слатити просимо.

О. Г. И. . . ВЪ ВЕРЕНЧАНЦ'И. Предплату за минувшій рокъ получили, а за сей рокъ належить ся намъ 3 зол.

ВН. П. ВОЛОД. ЛЕВИЦКІЙ КАНД. НОТАР. ВЪ ЗАЛОЖИХ'И. Мы все числа Буковины выслали вамъ до Стрия; бож' не знали, что Васъ тамъ нема. — Жадан' числа выслали мы вамъ вторично.

«Буковина» виходить
1. (13.) и 16. (28.) кожного
місяця.

ПРЕДПЛАТА
съ пересылкою выносить:
на цілый рікъ 3 зол. — кр.
• півъ року 1 » 50 »
• третину » 1 » — »

Поодинокі числа 15 кр.

БУКОВИНА.

Часописъ политична и наукова
для народа руского.

РЕДАКЦІЯ и АДМИНИ-
СТРАЦІЯ «Буковины» зна-
ходить ся въ Чернівцяхъ
(улиця Лилійна ч. 29), куда
всѣ дописи адресовати на-
лежить.

ОБЯВЛЕНІЯ и ПРИЛОГИ
обчисляютъ ся якъ найде-
шевше.

Ратуймо молодѣжь нашу!

Правда щира, що молодѣжь то будучність народа. Тому то рѣжні партіѣ политичні, рѣжні народности такъ и убиваютъ ся, щобы взяти школу, а зъ нею и молодѣжь въ свои руки. Такъ дѣсѣ по всѣхъ усядахъ, таке дѣсѣ одъ давна и у насъ на Буковинѣ. Вороги руского народа кинулись передовсѣмъ на руску молодѣжь, перетягають еи підступомъ, хитростевъ, ба навѣть силою въ свій таборъ. Хто не памятає зъ насъ недавній рѣжнородній забѣги, агитаціѣ, секатюры перекинчикѣвъ рускихъ, загорѣлыхъ румунизаторѣвъ зъ Черновець, щобы рускихъ дѣтей одвернути одъ роднои матери-мовы, родного батька- народу. Зъ авансомъ сихъ перекинчикѣвъ росширивъ ся й кругъ ихъ румунизаторскои дѣятельности. Гр. ор. школа народна въ Чернівцяхъ сталась розсадникомъ румунизаціѣ. Румунскій языкъ всувають въ рускі школы. Въ середныхъ школахъ удѣляєсь наука „der russischen Sprache“, знаючи добре, що мертвымъ словомъ не розгрѣє ся духъ рускій; отже и сю послѣдну надѣю руского народа згнѣчено. На катихитѣвъ во всѣхъ школахъ черновецкихъ именовано самыхъ Румунѣвъ, кваліфікованыхъ зъ руского языка въ способъ «приватный», а коли Русины выбороли въ черновецкѣй гимназіи оддѣленье православныхъ дѣтей рускихъ одъ румунскихъ, именовано рускимъ (!) катихитомъ загорѣлого румунизатора. На коли давно вже отворено румунску гимназію, рускою мимо всякихъ змаганъ допроситись, доборотись не можно.

Въ школѣ пѣвчѣй почувешъ руске слово майже тільки изъ нескладныхъ до него устѣ румунскихъ докторандѣвъ и т. п., на кошть сеи школы содержованыхъ многонадѣйныхъ потомцѣвъ. Що такий языкъ не розбудить духа руского, а скорше зогидить руску мову,

о томъ чей не можна сумнѣвати ся. Румунизаторскій вѣтрець повѣває одъ якогось часу и въ семинаріи учительскѣй, де кромѣ вилыву зъ выше засновано еще особній численній и великій стипендіѣ для тыхъ питомцѣвъ, що учать ся по «румунски». Не досыть видно панамъ румунизаторамъ сихъ фабрикъ до вынародовленя рускихъ дѣтей; бо, якъ вѣдомо, убиваютъ ся теперь ще й о румунску школу для православныхъ дѣвчатъ.

До всего того справивъ рускій пропо-вѣдникъ «гармонику», котра чаруючими своими звуками заваблює руску молодѣжь въ обѣтя румунизаторскій. Духовна семинарія въ конецъ то вже настоящій рай румунизаторѣвъ. Тутъ все румунське й тільки румунське, а по руски учешъ хибя несмѣлу молитвочку або якій гласокъ въ семинарскѣй каплиці, если й за то не обѣють румунизаторскій фанатики. Вай свѣтови питомця, котрый перейшовши щастливо всѣ попередній румунизаторскій чистилища й оставъ ще въ семинаріи Русинѣмъ. Хто й тутъ ще устоявъ проти всякихъ подступѣвъ румунизаціѣ, той переживає горькі муки душевній ба навѣть и тѣлесній, бо нѣкимъ не спинена шайка молодыхъ людей сфатизована румунизаторами не знає своєї загорѣлости и сваволи тамы. Истино подивляти належить твердѣсть характера тыхъ питомцѣвъ духовного стану, котрі вийшли въ послѣднихъ рокахъ и признають ся явно Русинами. Не маючи нѣкого на свѣтѣ, хто бы мѣгъ обстати за ихъ кривду, не находячи одрады, кромѣ пожалованя зѣ стороны своихъ, суть нынѣшній питомцѣ- Русины правдиві мученики-ерѣ за народность свою. На нихъ то, на тыхъ непокоримыхъ скѣлькохъ молодыхъ Русинѣвъ, на тыхъ бѣлыхъ круковъ въ черновецкѣй семинаріи духовной, выдумала румунизаторска зверхность новыи нападъ. Ось онъ!

Читателѣ звѣстнаго московскаго ор҃гану, вѣденскаго «Parlamentär-a», котрый одъ сего року ставъ ся покровителемъ православія, а властиво румунизаціѣ на Буковинѣ, читателѣ сего достохвальнаго журналу пригадують собѣ певно статіѣ, въ котрыхъ честный редакторъ переступившій недавно на православіе, а радше черновецкій православный румунизаторы и уніятскій русскіе нападали за статіѣ «Буковины» межи прочими и на професора рускои мовы и литературы при черновецкомъ университетѣ. Прилагоджена черезъ „Parlamentär-a“ справа закончилась поки що тымъ, що теологамъ-Русинамъ заборонено ходити на выклады изъ рускаго языка, поневажъ, якъ настоятель духовной семинаріѣ высловитися мавъ, професоръ рускаго языка є противникомъ православія. Не знаємо, чи ся ложъ тѣлько продовженіе интригъ сумно звѣстныхъ особъ проти професора рускаго языка, чи що иншого, досить, що сей новий випадокъ гѣдний, щобы надъ нимъ буковиньска Русь застановилась. Забороненіемъ слухати выкладѣвъ рускаго языка и его литературы, однято нашѣй молодежи послѣдне скрѣпленіе свого народнаго чувства, позбавлено єи послѣднои способѣности научитися своего рѣднаго языка и его литературы. На що се обчислено, не трудно домѣрковатися, зваживши, що на теологіѣ ще до нынѣ панує румунскій языкъ, на коли 11 рокѣвъ чей вже за довгій часъ до дальшого задержованя такъ звѣныхъ переходовыхъ роспорядженъ, а пора вже до запровадження або нѣмецкаго, або румунскаго и рускаго выкладового языка для всѣхъ предметѣвъ теологичныхъ

Страшный се образъ положеня, въ якѣмъ находить ся буковиньска молодѣжь руска, та далеко ще не повный, а тѣлько нашкицованный. Чей спонукає онъ Русинѣвъ буковинскихъ напружити всѣ свои силы до побороеня ворога нашої молодѣжи, а тымъ и нашої будущности. Спиймѣмъ всѣ а всѣ кривды нашѣ, списуймо ихъ що хвилѣ, скажмо ся що днины, а чей выслухає насъ рядъ, зарадитъ злѣму и за податокъ рускаго добра и рускои крови признасть право и для рускаго слова. А поки що, змогаймося зъ послѣднаго, та йдѣмъ свѣтомъ збираючи крейцаръ до крейцара на «Народный Дѣмъ», на спасеніе нашої молодѣжи, нашої будущности!

Буковиньска краєва выставка.

III. По загальныхъ увагахъ о буковиньской выставѣ поданныхъ въ попередныхъ числахъ приступаемо

до оцѣненія поодинокихъ головныхъ ѣдѣлѣвъ выставы. На першѣмъ мѣстѣ стоитъ тутъ ѣдѣлѣ господарскій, такъ якъ выставка була въ першѣй линіи господарскою. Оцѣненіе сего ѣдѣлу подаємо послѣ «Газеты Польской», котра ѣддала о цѣлѣй выставѣ якъ найсовѣстѣйшій и найобширѣйшій судъ, наколи щоденна газета урядова обмежилась майже на словесныхъ для чужой тандеты. Щира подяка належить ся прото достохвальной Редакціѣ «Газеты Польской.»

«ѣдѣлѣ господарскій представляє ся въ певномъ взглядѣ показный, особливожъ треба признати «буков. товариству культуры краєвой», що працює засадничѣ зъ зрозумѣніемъ своихъ обовязкѣвъ. Картографичный погляды опертій на правдивыхъ поияхъ стремлять выразно до разумной господарки. Видно було много хорошихъ, а навѣтъ свѣтлыхъ оказѣвъ, а помимо того (хоть були и изятіа), не можна сказати о тутешной господарцѣ рѣльничѣй, абы була разумна. Трудно тутъ бо дошукати ся мысли працюющей зъ застановленіемъ и поглядующей въ будущіость добра и богатства краю. Такъ, якъ сегодня представляє ся господарка рѣльна, носить она на собѣ бѣльше признакъ грошевого газарду, котрый вызыскує землю въ одномъ напрямѣ на сегодня не дивлячись на завтра. Чи довго плодѣвита земля нашего краю вытримає то вызыскѣваніе єи силъ — трудно на певно сказати. Розумѣємо дуже добре, що здобуваніе якъ наибѣльшой мѣры зерна, бараболѣ на спиритусѣ и кормѣ, суть тутъ и бути повинный головною цѣлю, але средства, що ведутъ къ тому, не повинный бути односторонный, божъ скорше чи пѣзѣйше можуть ся стати дуже небезпечными и сировадити черезъ фалшивый плодѣзмѣнъ загальный упадокъ господарки рѣльной. Запропащеніе поодинокихъ галузъ и высокоцѣнныхъ продукцій, особливо въ меншихъ господарствахъ, вже виднымъ. Выставка черновецка разила передѣвсѣмъ бракомъ рослинъ пашинныхъ, и окрѣмъ картофлѣ всякихъ иннихъ окоповыхъ. Глядячи на численнй оказъ буракѣвъ пашинныхъ и приглядаючись выставленнымъ родамъ землѣ поодинокихъ повѣтѣвъ, дивовати ся треба, чѣму доси на Буковинѣ не повстала аніѣ одна цукровни, котра бы тутъ прецѣжь повинна мати всякій условія быту и успѣванія. Недоскатокъ рослинъ пашинныхъ въ плодѣзмѣнѣ не заступитъ нѣколи звычайный гнѣй, особливо тамъ, де навозы штучный, якъ кости, фосфориты и т. п. суть майже ще зѣвсѣмъ невѣдомы. Въ правдѣ, що до окоповыхъ рослинъ, бараболя назначена на прудукцію спиритусу, представляеть ся свѣтло, але кождый до-свѣдченный знає добре, якъ бараболя скоро вырождає ся. Скѣлька лѣтъ неурожаю зничить навѣтъ великій господарства, котрыхъ головною пѣдставѣю є выробленіе спиритусу. Не видѣли мы такожь аніѣ слѣду рѣны, а заледно скѣлька оказѣвъ великой моркви. Уважаємо запропащенѣвъ на Буковинѣ управу льну и коноплѣвъ, а треба надъ тымъ сожалѣти въ краю, де ткацтво, що такъ скажемо, родиме, представляє таку животну силу, яку трудно надыбати не тѣлько въ котрой небудь про-

виниці Австро-Угорщини, але і в інших краях. Наслідки того занедбани вже нинішній видні, коли бавовна починає ся вкрадати навіть до тканин вовняних, через що такові тратять на вартості. Перероблення збіжжя на муку також ся так не представляє, якъ бы повинно. Що однакъ найсмутнішше, то цѣлковитый бракъ господарки и продуктівъ молочнихъ при такъ на позбѣ свѣтлѣмъ розвою рогатої худоби. Коли який край, то Буковина, котрої пространь творять найплодовитішій долини, підгір'я и горы, могла бы виробами молочними вытворити надто поважну галузь промыслу. Група та (молочнихъ виробівъ) була вправдѣ заповѣджена, якъ то видимо зъ заголовка катологу, но кромѣ двохъ кавальчиківъ масла, котрі фігурували одъ початку до кінця выставки, яко документъ, що и тутъ окрімъ товаричоголою знають люди и масло, — видѣлисьмо тільки еще липтавску, отжеж не буковинську брилду. Не хочемо той грѣхъ вкладати на однихъ тільки рільниківъ мужеского пола, — але пытаємо, де є буковинська жінка-господиця? На выставѣ черновецькій окрімъ тканинъ и ярины не зазначила она нічимъ більше свого сущестованія. Жіноче господарство домашнє, то якъ *terra incognita* (незнакома рѣчь), а неприємність та мала свѣдчити, що тутъ навички всходній не злилися ще зъ західнимъ поклонаньємъ и розвою жінки. Вправдѣ малисьмо доводи, що и у насъ будить ся мысль и жінка починає ся підносити понадъ звичайну границю, займає ся піднесеньємъ промыслу домашнього, а навіть школами народними, що є красно, шляхетно и узнання гідне, — але власне ті жінки най памятають о томъ, що не вольно поминати домашню господарку жіночою.

Зваживши однакъ рѣчь добре, головна вина що до господарства молочного тяжить на господаряхъ. Край видавъ на піднесенє хованія худоби 200 тисячъ зол. На око зробило ся много, поправа одбуває ся горячково, але зновъ тільки въ однімъ напрямѣ, безъ зрозумѣня всестороннихъ користей, які бы легко досягнути можна. Напруженє всѣхъ силъ помножена худоби на мясо, є тільки господарковъ рабункововъ краю. Може она шибко піднести декотрихъ господарівъ, дальше часовихъ спекулянтівъ, грошелупівъ, але убожає малого рільника-селянина и не допускає его до правдивого трвалого добробыту. Кожного знатока разило на черновецькій выставѣ, якъ въ насльодкѣ нерозумного мѣшанія расъ худоба зводить ся. Є то отже обовязкомъ «товариства культуры красной», застановитись надъ будучностевъ и завчасу запобѣгти злому.

Не можемо еще закінчити сего оддѣлу, щоби не звернути хотьбы побѣжно уваги на гудівлю овецъ, котра — якъ чуємо — має бути въ горахъ межі народомъ дуже розвита. Свѣдчать о томъ зновъ ткани вовняні, але, о скільки намъ здає ся, гудівля та одбуває ся въ способъ дикій, лишена сама собѣ, не уняти въ певний видъ, взгляды и опѣку, є такъ легковаженою, що на выставу давъ окази тільки одинъ рільникъ.

Горы нашій списали ся — нічимъ. Треба бы отже подумати, чи бы не оплатило ся гудувати овцѣ поправного роду на обширныхъ просторахъ плодovitыхъ долинъ нашихъ.

Зъ безрогои видѣлисьмо тільки гарні окази онасові, котрі бы могли конкуровати навіть въ Англії, але скажемо смѣло, що и той напрямъ не усвоить ся підъ стрѣховъ селянина, а наколи трафляє до него, то вилыне на то, що зведе ся рідъ безрогои, котрий тутъ найвластивішій и най користнѣйшій.

Господарство рыбнє представлено тільки скількима сѣтками и нападками, яко средство господарки рабункової въ хатѣ буковинської. О гудовлѣ рыбъ припоминавъ одинъ одинокій выставецъ.

О господарствѣ лѣснѣмъ трудно выдати судъ. Зъ того, щосьмо тутъ видѣли, пізнати тільки, що суть безчисленній трачки, котрі свѣдчать о величезныхъ лѣсахъ. Чи вилывають они на економичну господарку и чи системъ рабунковый не є и тутъ на ряду, трудно сказати. Зъ культуры лѣсної, або зъ залѣсненія, представленихъ на выставѣ, судъ мусить выпасти некористный. Була то тільки всказовка, що и тутъ найдешъ лѣсничого, що ознакомлений зъ обовязками залѣсненія. Не можна тільки запізнати и правильного напряму въ виробѣхъ лѣсныхъ, котрі зъ Буковини въ найрѣжнѣйшихъ видахъ розходять ся майже по всѣхъ краяхъ Европы, Азії, а навіть Африки північної.

Підъ взглядомъ продуктівъ підземныхъ, якъ камѣня тесового, глины, вапна, цементу, матеріалівъ пальныхъ и іншихъ матеріалівъ, Буковина показала велике богатство, але заразомъ ствердила, що много уплыне часу, нѣмъ они одновѣдно будуть зужитковані.

Огородництво розвиває ся правильно и представило ся поважно.

Зібравши повисшій уваги разомъ, кінчить «Газета польска», скажемо одно:

Богатство краю тутъ велике, выкористуванє во всѣхъ направахъ, зъ выняткомъ горництва, вельми розвинене и рухливе, натомисть убезпеченє будучности, гудівля, утриманє тыхъ скарбівъ, абы ся не вычерпали — не показало ся майже зовсѣмъ на нашій выставѣ. Поважнє то *memento* повинній собѣ запам'ятати мешканцѣ сєї землѣ (Буковини): Не доста выдавати, — треба мыслити и о томъ, абы и потомки мали зъ чого черпати.

ДО ПИСИ.

(Зъ Испаса). Высокопочтенный Пане! — Зъ радостевъ Васъ увѣдомляю, що наша Читальня, слава Богу, помалу розвиває ся, и що недѣлѣ доста народу приходить на науку, хоть хата доста велика, то таки часомъ не мѣстять ся, але членівъ мало и для того ще дуже бѣднѣмъ на грошѣ, що навіть не выстарчаємо всѣ рускі газеты заprenумеровати, пізнѣйше маю

надбю — поневаж жида бѣду виробляють, кажуть, що тяжше, абы хто разъ заплативъ а потому и не скараскае ся и мусить платити, и то ще податокъ одъ читальнѣ прійде — и для того я впередъ народъ научаю, и хочу привычати до добра, абы они сами познали, и такъ познаю, що всѣ до одного будуть членами читальнѣ, только треба ще чекати! — О. Фраціянь що недѣлѣ и каждого часу якъ читальни отворена, завжди въ читальни находятъ ся, и научають народъ, и старають ся заохотить и науковъ, добро громады розширяти, допомагають и отвореню громадского шкѣльця. —

По отвореню читальнѣ таке повѣтрѣ въ село прійшло, абы люди горѣвку лишали пити, и на разъ господарѣ 2. класы ч. Іоанъ Юрейчукъ, Микита Бѣличъ, Василь Бѣличъ, Федѣръ Стефюкъ и Онуфрій Томорюкъ всѣ вразъ зъ жѣнками своими слюбували горѣвки больше не пити; якъ то жида учули, напали на дорожѣ на о. Фраціяна зъ грозными словами, и до графа идуть и нарѣкають. Не могу Вамъ все описати, що жида говорятъ и що виробляють, а менѣ що за крейцарѣ не хочуть продати; я тымъ не дуже й смучу ся; бо маю мысль самъ скленѣ заложити.

Въ короткомъ часѣ зробимо перенѣсъ читальни до нашего дому.

Зъ Вилавча запрошали насъ до себе на отворенѣ читальнѣ, Боже имъ помогай! — Слава Богу, нашѣ люди прійшли до познаня що имъ не обходимо потреба, а то кассы позичковой и шкѣльця, и много членѣвъ до того вписало ся; только не знаемо якъ то запроваджувати, и для того васъ красенько просимо може масте добру раду, якъ насъ запроваджувати и подѣ якимъ варункомъ.

Еще прошу Васъ красенько, помѣстѣть въ газетѣ щире подикованѣ за дарѣ книжочокъ т. е. О. Екзарху Г. Фраціяну за «Рускій Правотарѣ», св. товариствамъ «Просвѣтѣ», за 100 книжочокъ, «Руска Бесѣда» за 7 книжочокъ, п. Ф. Андрѣйчуку за 8 книжочокъ, Черногузкой Читальни, за 12 книжочокъ, п. Г. Мазуриковѣ за 10 книжочокъ, Баниловской Читальни за 3 книжочкѣ и св. Редакціѣ «Науки» за сей рочникъ.

За ихъ дарѣ всѣ члены нашей читальнѣ сердечно желають имъ многихъ и щастливыхъ лѣтъ!

БУКОВИНСКІЙ ТОВАРИСТВА РУСКІЙ.

Одчитѣ и товарискій вечерокъ устроений «Рускою Бесѣдою» 2. и 9. с. м. выпали досыть задоволяючо. Одчитѣ проф. Пигуляка Єрофтея про «сонній зѣла» одкрывъ нильно прислухуючѣй ся публицѣ сумный образъ житя заживающихъ сонній зѣла и скрывающихъ ся въ зѣлахъ таинственный силы. — Товарискій вечерокъ уилювъ при пивѣ, спѣвѣ, музицѣ и деклямаціяхъ виправдѣ дуже мило, ба закончивъ ся на желанѣ молодежи танцами при фортепьянѣ, а въ послѣдній годинаѣ ще и при оркестрѣ.

Сегодня читаетъ мѣстопредсѣдатель товариства проф. Дръ Стоцкій про «Маркіяна Пашкевича», а въ Недѣлю 30. с. м. (12 лат. Грудня) секретарѣ товариства надбуч. Омелянь Поповичъ про «Нашихъ женщинъ»; по одчитяхъ слѣдувати ме товариска забава.

Въ Недѣлю 23. с. м. (5. лат. Грудня) буде 2. товарискій вечерокъ при пивѣ съ спѣвами, музикою, деклямаціями и играми. Вступѣ для поодинокихъ особъ 20 кр., для родинѣ одъ особы 10 кр. назначений на добродѣйный цѣли. Початокъ одчитѣвъ и вечерка о 7. годинаѣ. Маемо повну надбю, що нашѣ рускій родинѣ одъ теперѣ що недѣлѣ радо спѣшити будуть до «Бесѣды», щобы тутъ, якъ се предсѣдатель товариства послѣдний недѣлѣ въ своѣй промовѣ слушно запримѣтивъ, «родинѣвъ русковъ пѣсневъ и рускимъ словомъ прогнати индеферентизмъ зъ рускихъ родинѣ та загрѣтись до теплѣйшого чувства и живѣйшого дѣла народного; що дай Боже!

«Союзъ», товариство рускихъ академикѣвъ въ Черновцахъ выбрало на своѣмъ семестральномъ засѣданю зъ дня 30. Жовтня с. р. слѣдующихъ функционеровъ: Предсѣдатель: Григорій Ом. Ганкевичъ сл. правъ, мѣстопредсѣдатель: Евгений И. Тарновецкій сл. правъ, секретарѣ: Семень Дорундякъ сл. философ., касіеръ: Семень Выдинѣвскій сл. правъ, бібліотекарѣ: Ілія Д. Семака сл. правъ, господарѣ: Амбросій Целевичъ сл. философ., контролоры: Омелянь Томоругъ сл. правъ и Робертъ Швемшугъ сл. правъ. —

ДРОБНІЙ ВѢСТИ.

О. Антоній Юзычинскій.

докторъ св. богословія, архидіаконъ гр. кат. перемыской еп. капитулы, совѣтникъ и резерентъ еп. консисторіѣ, проф. наст. богословія, бувшій посолъ до рады державной и краевого сойму упокоивъ ся въ понедѣлокъ дня 13. (25). жовтня на 71. роцѣ свого праведного житя, оставляючи по собѣ щирый жалъ на цѣлой Руси. — Покѣйный причинивъ ся своего часу такожь большимъ даткомъ на бук. «Дѣмъ Народный». — Вѣчна ему память!

(Высочайшій гостѣ). Ихъ Высоч. Архикнязь Рудольфъ съ супругою выѣдутъ, якъ газеты доносятъ, 28. червня 1887. р. изъ Вѣдны и посѣтятъ Краковъ, Львовъ и другіе галицкыя мѣста, а такожь Буковину а передовсѣмъ Черновцѣ. Подорожѣ тревати буде больше якъ 4 недѣлѣ.

(На посла до сойму) галицкого зъ округѣвъ Долина-Болехѣвъ-Рожицѣвъ кандидуютъ тамошній Русины однодушнѣ проф. унив. Дра Олександра Огоновского. Боже имъ помогай!

(Противъ підвищення оплати школьної) внесла рада мѣска въ Чернівцяхъ представленьє до министерства просвѣты.

(Тѣште ся, п. п. студенты!) Министерія просвѣты роспорядили, що матуранты, котрі ставляють ся по разъ другій до испытю зрѣлости а перенадуть хотѣбы зъ одного лише предмету, мають повторити цѣлый испытъ. — Доносятъ газеты еще, що министерія вже на слѣдующій сесіи рады державной внесе на розширенье гимназій на 9 класъ.

(Маршалкомъ) Галичины на мѣстце дра Зыбликевича именованый грабъ Янъ Тарновскій.

(Ювильє) 30-лѣтній працѣ журналистичной обходивъ минувшю недѣлю п. Генрикъ Реваковичъ, редакторъ «Курієра Львовского.» Бувъ то празникъ демократичной партіи польской, на котрый прибуло зверху 200 осібъ а болѣе якъ сто писемныхъ грамуляцій.

(Вѣче станицлавѣвске) одложено на 26. с. м. (8. л. Грудня).

(Въ делегаціяхъ) въ Пештѣ объяснявъ министеръ заграничныхъ дѣлъ гр. Кальноки политику австрійску, котра старає ся удержати миръ, но не допустить до нарушенія еи интересѣвъ на востокѣ. Болѣе о сѣмъ подамо въ слѣдующѣмъ числѣ.

(Король Даньскій) подяковавъ за выбѣръ своего сына на престѣвъ болгарскій.

(Каульбарсъ) выѣхъ ся зъ Болгаріи забравши зъ собою всѣхъ російскихъ конзуловъ.

(Товарискій вечеръ), въ память XII. роковинъ основанія товариства «Союзъ» одбуде ся дня 22. падолиста (4. л. грудня) 1886. р. въ сали готелю „Russie“. Початокъ о 8. годинѣ вечеромъ.

(Посломъ соймовымъ) на мѣстце бл. п. Альты выбрала тутешня комора торговельна и промыслова Давида Титингера.

(Именованія) Адъюнктъ Исеческулъ именованый субститутомъ прокуратора въ Сочавѣ.

(Конкурсы) Мѣстце надзучителя 4-кл. школы въ Серетѣ зъ нѣм., рум. и рускимъ языкомъ выкл., 600 зол. и 150 зол. и помешканье. Подавати до 15. 11. с. р. — Мѣстце надзучителя и учителя въ Боянахъ зъ нѣм., рум., рускимъ або (!) польскимъ языкомъ выкл.; и квалификацією до удѣленія науки религіи, по 400 зол. и т. д.; подавати до 15. 11. с. р.

(Цѣны збѣжа въ Чернівцяхъ.) Дня 27. л. Новембра с. р. коштовали 100 кіло: пшеницѣ 7 зол. 50 кр. до 8 зол. — кр.; — жита 5 зол. 35 кр., до 5 зол. 60 кр.; — овса 4 зол. 25 кр. до 4 зол. 50 кр.; — ячменю 4 зол. 80 кр. до 7 зол. 25 кр.; — кукурузы 3 зол. 80 кр. до 5 зол. 60 кр.

ДЛЯ НАУКИ И ЗАБАВЫ.

Якъ бы розвинути промыслъ у нашего народа, щобы зъ него бувъ якъ наибольшій хосентъ?

(Рефератъ Ил. Гарасимовича на Вѣчу въ Коломыи.)

(Дальше.)

Другій способъ на то, щобы розвинути у насъ промыслъ есть такий: Всѣ плоды, які маємо до збутя, повинні виходити одъ насъ якъ наибольше оброблені — а котрыхъ не можна переробити, якъ н. пр. худобу, покладки и

другі, то повинні мы самі ихъ достатчувати тымъ, що ихъ потребують. Такимъ способомъ достаємо за наші плоды и за працю коло нихъ наибольшу можливу цѣну и зновъ богато гроша лишитъ ся мѣжь нами, тай зновъ богато новыхъ людей нашихъ найде добрый заробокъ. Побачимо се дуже добре на деревѣ и худобѣ.

Кѣлько то у насъ дерева! А що оно варта такъ, якъ росте? Мало що! А станъ его рубати и рѣзати, станъ тесати и колоти, станъ его гладити та стругати, — то выйде за него велика сума. А якъ ты, чоловіче, все то самъ зробишь, то велика тота сума припаде тобѣ. Але въ нашихъ горахъ не умѣють нашій газды зъ своего дерева, зъ своего лѣса такъ хосенувати, а продають дерево зъ лѣса зовсѣмъ необроблене. Придивѣмъ ся-жъ теперь, кѣлько то газда тратитъ на томъ. Одинокимъ купцемъ и торговцемъ дерева есть жидъ — и той не сѣгнеть ся нѣколи зъ добрыми цѣнами, а подає що найменшу цѣну. Такъ жидъ платитъ звычайно 30—40 зол., а лише рѣдко коли понадъ 50 зол. за моргъ лѣса, або зновъ за матеріалъ за 1000 штукъ гонтъ 40—60 кр. Найлѣпшою торговлею зъ лѣса суть гонты, бо тыхъ всюды и все потребно: кожного року кладуть по мѣстахъ и селахъ нові домы та ихъ побивають а старі наново покрывають. Дальше добрымъ товаромъ зъ лѣса суть лубье, доги або оторы до великой посуды боднарской, и матеріалъ подъ будѣвлю. И задля всего того кинули ся жиды до лѣсовъ та богатѣють величезными зарѣбками. Отъ вамъ рахунокъ зарѣбку на гонтахъ одъ одной толькы тысячки: Матеріалъ коштує 50 кр. що найдорожше, за роботу иде 1.20 до 1.80 зол. одновѣдно до довготы, — берѣмъ середню цѣну 1 зол. 50 кр.; за выношуванье зъ лѣса до дороги 40 кр.; а за фѣру съ рогатками до Коломыи одъ тысячки 1 зол. 50 кр. вже зъ найдальшихъ сѣлъ якъ Жабье, Криворѣвня, Яворѣвъ, Микуличинъ и Яблониця. Торговецъ выдає отже за одну тысячку що найвысшу суму 3 зол. 90 кр. а продає ихъ тутечки що найменше по 6 зол.! Приходить отже сму одъ одной тысячки що найменше 2 зол. 10 кр. чистѣсѣнного зарѣбку, т. е. чотыри разы болѣе якъ газда доставъ! Теперь же торговецъ выбере за лубье окремо добрый грошъ, и то 2—3 разы большій, якъ газды, а за доги и матеріалъ подъ будѣвлю зновъ окремо. Такимъ отже способомъ бере торговецъ зъ одного морга лѣса по 250 и 300 зол. чистѣсѣнного зыску, — якъ то я самъ вже не разъ пересвѣдчивъ ся, — а заплативъ за него 40 зол.! Отъ бачите які то заробокъ буває на переробленѣмъ деревѣ. Чи не лѣпше бы то було, абы газда самъ заробивъ тѣ грошѣ?!

Задля великой важности сего промыслу додамъ тутъ еще кѣлька увагъ. Знавъ я случаѣ, що до такой торговлѣ лѣсомъ брались и христіане: газды и паны. Але що стало ся? Однимъ сприяло щастье, доставали великі зыски але не умѣли ихъ шанувати, — другі зновъ натрафили на змову дотеперѣшнихъ тор-

говців і мусіли з великими стратами покинути сей промысль. А стало ся то такъ. Наробивъ нашъ промысловецъ гонтъ, надеръ дубя, выдавъ на то — не дурничкою стухлою муки або инчого набору, але готовъ такий грошъ, — а коли вивізъ все то на продажъ, то всѣ торговцѣ змовили ся и анѣ рушъ у него що купувати. Мусѣвъ завертати ся до дому або продавати зъ стратою; а якъ стало ся ему таке разъ и другій, то мусѣвъ зовсімъ залишити промысль и радъ бувъ, якъ ему не злищували хаты и ґрунту за довги, въ якій попавъ. Видѣвъ я не одинъ такий примѣръ на власні очі. Говорю-жъ о тѣмъ не задля того, щобъ одстрашити и васъ, зібранихъ тутъ, одъ такого промыслу, але щобъ обдумати средства, абы вся користь, всѣ зыски зъ лѣсовъ ґаздовськихъ ишли таки ґаздамъ самимъ. Ғазды новиний справдѣ брати по 200 зол. и бѣльше за моргъ лѣса, а не якъ доси лише 40 зол. А щобъ забезпечитись одъ такихъ стратъ черезъ змовы торговцѣвъ, треба доконче, щобъ настали въ Коломыи, Городенцѣ, Снятинѣ и инчихъ мѣстахъ нашій торговцѣ и нашій склады съ деревомъ, такъ щобъ ґазда, привѣзши туды свѣй матеріалъ, не потребувавъ лише ласки чужого торговця; треба, щобъ поробити такий рускій склады гонтъ, латъ, кѣзловъ, стовповъ, оповѣковъ, тертиць, и т. д. Можна се зробити одъ разу и не потрібно бы було на то великихъ грошей; особливо коли ґазды хотѣли бы погодити на заплату, ажъ доки бы не продало ся добре. Може се зробити товариство, засноване на удѣлахъ, о котрѣмъ буду говорити пізнійше. Повстали бы тогды свои бутины, де ґазды, задовольняючись меншими зысками, якъ жида, могли бы бутинянамъ и ґонтарямъ лѣьше платити, и тымъ способомъ двигнути не одну родину зъ погибели. А коли бы прійшло у село за кождый моргъ лѣса о 160 зол. бѣльше, якъ доси, то все бы то становило суму велику и такъ якъ бы подаровану!... Лѣсъ то дуже и дуже вартна рѣчь! Дерево зъ него можна на тысячу способѣвъ переробляти, а виходить зъ того великій хосенъ и для ґазды, и для робѣтника, и для всякого ремѣсника. Отъ здає ся, яка то марна смерека, а кѣлько то людей заробляє коло неї на хлѣбъ!

Придивѣмъ ся-жъ теперъ, якъ то дѣє ся у насъ съ худобою. Кохаємо єи дуже а дуже богато, ходимо коло неї, доглядаємо єи, — кѣлько то маємо труда и працѣ коло неї. Приходить на рѣшѣ часъ, коли єи продаємо, бо она вже намъ бѣльше непотрѣбна и беремо добрый грошъ за ню, а грѣшими тыми заплатила намъ худоба за весь нашъ захѣдъ, за нашу и кождый ґазда має зъ худобы тымъ способомъ добрый хосенъ. Але подумаймо теперъ: чи не можна бы мати зъ неї ще бѣльшого хосна? Торговецъ купує одъ насъ дорого не для того, абы стративъ, але на то, абы заробивъ, бо єи одпродує тому худобу ще дальше и дорожше и за коротенькій дуже часъ дѣстає часомъ бѣльшій заробокъ, якъ ґазда за 3—4 роки держаня. Отъ и той заробокъ, повиненъ лишитись у ґазды, а то въ той способъ, щобъ не торговецъ, але ґазда продавъ тому,

хто потребує, починаючи по дорожѣ всѣхъ торговцѣвъ. Якъ же се можна зробити? Одному чоловікови тяжко, до того треба вже бѣльше людей. У Вѣднїи потребуєть разъ на разъ спашеної худоби, товстыхъ телятъ и спасеныхъ безрогъ. Не стануть люди кождый окремо тамтуды посылати, бо вийшло бы се дуже, дуже дорого, але зроблять они мѣжъ собою спѣлку и вышлють за однимъ разомъ цѣлый вѣзъ зельзницею просто тамтымъ рѣзникамъ. Такимъ способомъ дѣстали бы всѣ значно вышшу цѣну, анѣжъ подавъ имъ торговецъ: сей за грубій воли о якихъ 30 зол., той за безроги а тамтой за телята. Якъ же бы не можна зробити такої спѣлки, то найже тѣ зарѣбки припадуть нашому таки чоловікови. Зновъ новий заробокъ для нашихъ промысловцѣвъ! Зъ промыслу сего могло бы жити лише въ сихъ сторонахъ зо 20—30 людей.

Такъ само повинно стати ся зо всѣмъ, щобъ нашій люде починали всѣхъ чужихъ торговцѣвъ, а плоды свои просто продавали потребующимъ. Такъ само повинно стати ся и. пр. и съ покладками, що то день въ день высылають ся цѣлыми возами зельзницѣ до Англії. Купномъ сыхъ покладковъ, опакowaniem и высылкою ихъ до Англії повинны заняти ся нашій люде. И зновъ бы нові люди дѣстали постійну роботу, а що найважѣйше; то весь зыскъ зъ того на позѣръ незначного але въ самѣмъ дѣлѣ безчисленного товару, лишивсь бы въ нашихъ питоменныхъ рукахъ: по половици у ґаздынь, а по половици у нашего таки промысловця.

(Конецъ буде.)

Якъ вызволювали Сороханъ и Громко своихъ сынѣвъ зъ вѣйска.

(Оповѣдає Иванъ Иванѣвъ.)

(Дальше.)

Старіи новыбирали ся сынѣвъ выпроваджувати тай до Монархи въ Вѣднїи вступити, може бы вдало ся сынѣвъ вымолити; бо родичѣ вже старіи та нема кому ґаздовство провадити.

Досыть того, що оба ґазды до Вѣднїи выбрали ся взявши съ собою по спорѣй торбѣ харчу. Посѣдали на зельзницю тай подымѣли. Съ сынами недали ѣхати, хотий Громко якомусь капралеві двѣ шустки въ руку втиснуть. Панъ капраль грошѣ правда пріймили, але не позволили съ сынами ѣхати; бо казали, що генералъ не позволяє зъ родичами ѣхати, абы рекрутамъ бѣльше жалю не завдавати.

Пріѣхали нашій ґазды до Вѣднїи.

Ледви повставали хотѣли ся съ сынами хотѣ попрощати, ажъ тутъ фѣрманъ одъ зельзницѣ сѣгнувъ за якийсь фѣстикъ одъ машини, а сотона займила машину, що не було й коли обѣздрѣти ся.

Поставали нашій ґазды якъ безъ себе не знаючи, що, якъ и куды. А тутъ все по нѣмецки та по нѣмецки шваргочуть, а чоловіка жадного не видко хотѣ гнѣи — все лишъ наны та наны безъ кѣнця-мѣры. Призырає-

мось, оповѣдавъ Громко, може бы де и нашего дѣдича узрѣти; ѓнѣ, знаете, часто ѣздивъ до Вѣдня, бо мы его туда за депутата выбрали, — але де тамъ. Тутъ, тутъ гадаемо, що ѓнѣ, придивимо ся ближе, а то не ѓнѣ. А тутъ, котрого запытай, а ѓнѣ тобѣ зашварґоче, що ажъ ты въ пятахъ застине, острѣйше якъ панъ комисарь зъ Кѳзмани.

Почали мы роззырати ся, де бы якій шинькъ знайти, але де тамъ, суть шиньки, та все паньскі.

Пытали мы ся пытали, ажъ поголодиѣли; а тутъ и снѣка така, що но. Дивимо ся а зъ боку коло дороги якійсь дерева стоять нѣбы вербы. Мы пѳйшли пѳдѣ тѣ дерева, посѣдали на травичку, повытыгали ма-лай, курку печену та чосникъ тай почали снѣдати.

Але ледви мы чзались дарѣ божій споживати, ажъ тутъ дивимо ся, а то кругъ насъ якъ саранчѣ такого паньства позбѣгало ся, та на насъ повытрѣщували ся.

Мы радѣ не радѣ мусѣли все въ торбу поскладати, бо знаете яковось намъ було. Повставалимъ, та йдемо тыми тѣсными улицими якъ лотоками.

Дивимо ся а то стоять въ зелено помальованныхъ цебрикахъ якійсь щени съ червоненькимъ цвѣтомъ а межи ними сидятъ паны та пють якійсь трунки зъ маленькихъ горнятокъ.

Я кажу до кума:

— „Ходѣмъ, куме, суда!“ —

— „Але де тамъ намъ межи паньство“ — каже Сороханъ.

— „Ходѣмъ — бо я знаю що це шинькъ, я бувъ въ такомъ въ Чернѳвцяхъ по выборахъ зъ нашимъ паномъ.“

„Та про мене ходѣмъ, але дивѣтъ ся, абымъ встыду не попали.“

— Гайда, гай! кажу та ступаю на передѣ а кумъ за мною. Входимо мы до тыхъ покоѣвъ, а тамъ паньство якійсь гей лѣцѣ нужѣвнами штуркас по зеленѳмъ столѣ.

Мы посѣдали зъ лѣгка на плетенѣ столѣцѣ, тай думаемо, чого бы то напѣти ся!

Чуемо а якійсь панъ крыкнувъ: „Кельнеръ, васеръ!“

Льокай заразъ принѣсь добру шклянку того трунку, а панъ давъ за то лишъ шустку.

„Куме,“ кажу я, „ану кажѣмъ собѣ дати того трунку; видко, не дуже дорогій.“

— Та вжежъ, — кажѣтъ най дасть.

Я крыкнувъ: „Кельнеръ, васеръ, цвай!“

Но, кажу, куме, дай Боже, абы нашѣ сыны здоровѣли докѳвъ що буде.

— Дай Боже, та допоможи намъ добре зорудувати. Покушали мы того трунку тай лишъ дивимо ся одинъ на другого.

— А що — кажу — якій трунокъ?

— Я знаю — каже кумъ — ѓнѣ якось такъ смакуе, якъ у насъ вода.

Тай менѣ щось такъ приходитъ.

Выпили мы ажъ до дна та хотѣли децо закусити але гадаю собѣ, паньство певне не полюбитъ чиснокъ.

Выйшли мы на дорогу тай зачали закусовати, але гадаете, що можъ було. Де тамъ! Почало паньство зновъ ззырати ся на насъ, якъ на яку кумедію.

Ходимъ мы тыми сутками та ходимо, та нѣчо больше не видимо лишѣ каменицѣ та каменицѣ, паньства безъ кѳнца-мѣры, а хаты нѣ одной не видко. Вже й ноги зболѣли, гадаемо, що де на поле выйдемо, абы хотъ трохи де сѣсти та ѳддыхнути, але де тамъ. Йдемо, йдемо мы и ажъ надъ вечеръ выйшли зъ тыхъ мурѳвъ. Дивимо ся на сонце, а оно де въ насъ сходитъ, то тутъ заходитъ. Прийшли до якогось лѣска, а тамъ такъ файно, що Боже! Мы сразу гадали, що якій „ѳгородъ“ але нѣ, бо нѣ яблока нѣ грушки не було видко. Пѳйшли мы одновъ штурванѳвъ дороговъ май далѣ, дивимо ся, — а то якась фигура. Мы сразу гадали, що то якій святый та зняли капелюхи, дивимо ся ближе — а то щось выбачѣ, таке, що ажъ соромъ дивити ся. „Куме“ — кажу, „ану дивѣтъ ся, до чого мы уклонили ся. А пекъ ти й осина — а ту поганъ не могли май далѣ въ лѣсъ занести, але коло дороги поставили на соромъ людскій!“

Пѳйшли мы еще май далѣ, а паньство вже май прѳрѣдѣло ся. Отъ мы й посѣдали на траву та по-пѣли, якъ Вотъ приказавъ. Потѳмъ ступилимъ май дальше за корчѣ, постелили сардаки та полягали, щѳбы переночовати.

Лежимо мы та децо говоримо, отъ якъ бы завтра до Монархи донѣгати ся, та якъ просити, балакаемо тѣ одно то друге а далѣ и почали дрѣмать. Кумъ Сороханъ задрѣмавъ май скорше тай почавъ хрѳѣти. Я, знаете, вже таку дивну натуру маю, що, якъ хто коло мене хрѳе, не буду спати, абы тамъ не знати що. Думаю собѣ, збудивъ бымъ, але нѣ, иду пѳдѣ другій корчѣ. Тутъ вже мене почавъ сонъ збирати, чую, а щѳсь черезъ корчѣ лѣзе (а було вже десть коло ѳпѳвнѳчи). Думаю, хто бы то бувъ. Може якій рабѳвникъ. Прийшло оно ближе, дивю ся, а то якесь войскове. Думаю, може сынъ. Але нѣ, то вже старый войкъ, Зачавъ ѓнѣ до мене, щѳсь по нѣмецки говорити, але менѣ хотъ очи выѳѣи.

Зо всего похѳпѣвъ я одно слово. „Полиціѳнтъ.“ Ага, думаю, це полицай. Прийшовъ и другій, тай забравъ насъ. Що мы ся напросили, що намѳлили, абы насъ тутъ лишѣвъ почувати, але де тамъ, то гѳрше кальвина.

Завѣвъ насъ до арешту, замкнувъ тай пѳйшовъ. Посѣдали мы на лаву тай дуръ до головы намъ приходитъ, що насъ тутъ попало. Зѳбравъ насъ сонъ — тай мы позасыпали.

Рано привѣвъ насъ той самый полицай до канцелярѣ тай почавъ зъ насъ якійсь комисаръ протоколы тягнути. Мы сказали, що мы нѣ въ чѣмъ несвѣдомѣ, щѳмъ прийшли до найяснѣйшого Монархи за сынѳвъ просити, а комисаръ все то позаписовавъ, тай пустилъ

насъ. Мы уклонили ся панамъ, бо рукъ не давали цѣлювати, — тай поѣшли.

Выйшли мы на двѣръ а за нами якійсь, що говоривъ до насъ въ арештѣ гей зъ польска; пытаемо его, якъ бы то до Монархи. А онъ намъ на то: — Е такі люди, щоби васъ туда повели, але то дорого буде коштувати, але вы йдѣть сами и все пытайте „вогінъ цуръ гофбургъ?“

Мы подякували тай йдемо дороговъ и все пытаемо такъ, якъ намъ той панокъ казавъ. Декотрый справить насъ, куда, а декотрый выпулить очи, не до васъ мовючи, якъ намъ зарѣзанный и щось гаркне тай далѣ полетить. Пытали мы ся пытала и ажъ десь коло полудня донытали ся.

Приходимо до цѣсарского дому близше, а на нѣмъ нѣ крихотки золота, така каменниця якъ и другі, коли не горша. Пытаемо чи найяснѣйшій Монарха дома. — А тутъ кажутъ, що нема, поѣхали до Пешгу и може ажъ за тыждень прїѣдутъ.

„О то мы скуралі“ — кажу до Сорохана.

Та вжежъ; щожъ робити, якъ нема, то нема — годѣ намъ ждати, — каже Сороханъ.
(Конецъ буде.)

НОВІ КНИЖКИ.

«Библіотеки для молодежи» вийшла 8. книжочка и мѣститъ въ собѣ: 1) «Вечеръ» (поезія Т. Шевченка съ портретомъ поеты), 2) «Галичина» (статья исторична Н. Шкурмана), 3) «Охъ», (казка записана Я. Новицкимъ), 4) «Чоловѣкъ а силы природий», 5) «Пѣсни сироты», 6) «Воздухъ» (А. Н. Щ.), 7) «Ласиця» (статья Р. Заклинського, съ образкомъ), 8) «Забава» и 10 Загадокъ. — Цѣна 10 кр.

Русско-Польскій стѣнный календаръ на г. 1887. продасть ся у секретаря Института Ставропигійского во Львовѣ по 20 кр. безъ пересылки почтовой, а 22 кр. съ пересылкою.

«Альманахъ» на дохѣдъ погорѣвшого «Русского Каспия» въ Стрию подѣ редакцію п. В. Лукича мѣстити буде: Часть I. белетристична: А все Пречиста, оновѣданье Мордовцева. — У церкви, студія В. Чайченка. — Сѣчовикъ, онов. Ал. Кониского. — Ловы онов. Мирного. — Два браты, казка Ив. Нечуя. — Мисія, опоз. Ив. Франка. — По матурѣ, гумореска д-ра В. Лукаковского. — Зъ поесій: До сестры, Шевченка. — Мазепа и Полубутокъ, поемы историчный Руданьского. — Скорбный пѣсни, Ол. Перебендѣ. — Ельдорадо, В. Сивенького. — Туга московского жандарма, О. В. — Коло колодызя, Чумаки нѣчлѣжане и Гаданье-вѣщованье, П. Кулѣша. — Сонъ, Корженка. — Сонеты, Ул. Кравченка. — Лукіянъ Кобылиця, Ос. Федьковича. — Буковиньска идиля и Бажанье, Дан. Млаки. — Часть II. наукова. Біографичный замѣтки, Ол. Кониского. — Автобіографія Данила Мордовцева — Поглянь на творы Т. Шевченка и Оцѣнка творѣвъ Ос. Федьковича, Ос. Барвѣньского — Оглядъ творѣвъ Д. Мордовцева, Ив. Франка. —

Зруйнованье Батурина, ист. розвѣдка Сем. Жука. — Домашній звѣрята въ людovýchъ вѣрованяхъ, Данила Ленкого. — Лукіянъ Кобылиця, розвѣдка Ив. Франка. Угорска Русь, студія Вас. Лукича. — Предплату на «Альманахъ» въ квотѣ 1 зол. 10 кр. съ почтовою пересылкою можна присылати и до нашої Редакціи найдалше до 15 л. грудня с. р., почѣмъ цѣна книжки буде безъусловно подвыснена.

Переписка Редакціи и Администраціи.

ДО ДЕКОТРЫХЪ П. Т. ДОВЖНИКѢВЪ НАШИХЪ. Черезъ помылку въ экспедиціи высланѣ неоплаченъ набоименя декотрымъ довжникамъ нашимъ, о которыхъ ретельности сумѣвати ся не можна, що намъ выбачити просимо.

ПРИЯТЕЛЕВИ „БУКОВИНЫ.“ Пересылаете намъ „Гавъ-гавъ-органъ всей Расѣи“ и жедаете щоби мы одповѣли на исковерканіе въ нѣмъ нашої статіи „Пѣснь Иванъ“ черезъ черновецкого „сотрудника“ на те „школа часу и атласу“; бо хто читавъ 20. число „Буковины“, знае, що о. „сотрудникъ“ самъ нальнулі „безстыдну ложъ“ пишучи, яко бы мы всю вину зложили на партію „старыхъ“, коли мы упрекали „Господъ политиканѣвъ“, що объявили самі готовѣсть до пошираня руского кандидата до рады мѣсон, та и „панѣвъ Русинѣвъ“, до которыхъ „паршиві овці“ не належуть. Фактъ такожъ, що нѣхто зъ „Господъ“ не явивъ ся на предвыборчѣмъ зборѣ, котрый жѣгъ повернути дѣло въ користь руского кандидата, позаякъ мы не держимо бунвиныхъ на предвыборчѣмъ зборѣ урядникѣвъ за такъ безчестныхъ, щоби выписовали на одозвѣ иншихъ кандидатѣвъ, якъ тыхъ, що бы выбрано було на зборѣ, се потрафлять хибѣ адгеренты „сотрудника“, якъ се и доказали. Прочі безстыдныи сипетѣ въ „клеветеніи“ „сотрудника“ насъ не обходять, та й такъ мы все за много мѣсти стратили снѣхъ спростованьяхъ. Додамо лише, що мы не бачимѣсь въ велику политику ала „Господа Каульбарсовичѣвъ“, наша вся политика то праця околѣ добра народа, котрого мы, якъ се „сотрудникъ“ не хотачи вгадавъ, толькѣ й бачимо; то и головна рѣзниця мѣжъ нами а вами, мы позыраемо на предмети, села, на народъ, вы и „сотрудникъ“ йдучи „русскою“ улицею бачите на „востокѣ“ „Горачу“ (циментарѣ) для руского народа. Verstanden, братьецъ?!

„БИБЛИОТЕКА ДЛЯ МОЛОДЕЖИ“

—*— съ образками —*—

выходить разъ на мѣсяць и коштуе:

на роѣк (12 книжочекъ) 1 зол., поодинокі книжочки 10 кр.

Просимо адресовати: до Редакціи:

Черновѣцѣ, улици Лилійна ч. 29.

до Администраціи: п. Гр. Никоровичъ, учитель въ Черновѣцахъ, улици Седмоградска.

Еще можна набути цѣлѣй рочники и поодинокі книжочки

„БИБЛИОТЕКИ ДЛЯ МОЛОДЕЖИ“

изъ року 1885. и 1886.

по 10 кр. за книжочку.

Предплатителѣ и всѣ купующі цѣлѣй рочники „Библіотеки“ получаютъ яко додатокъ ноты до всѣхъ пѣсней помѣщенныхъ въ сѣмъ рочнику.

Выдае и за редакцію одвѣчае: Осипъ Ю. Гординыйскій-Федьковичъ.

Зъ печати Г. Чопна.

БУКОВИНА.

Часопись политична и наукова
для народа руского.

РЕДАКЦІЯ и АДМИНИ-
СТРАЦІЯ «Буковины» зна-
ходить ся въ Чернівцяхъ
(улиця Лизійна ч. 29), куда
всѣ дописи адресовати на-
лежить.

ОБЯВЛЕНІЯ и ПРИЛОГИ
обчисляют ся якъ найде-
шевше.

ПРЕДПЛАТА

съ пересылкою выносить:

на цѣлый рокъ 3 зол. — кр.

» полъ року 1 » 50 »

» третину » 1 » — »

» Поодинокі числа 15 кр.

Наші кривды въ школахъ.

2. — Передъ двома недѣлями закончивъ ся въ Чернівцяхъ испытъ квалификаційный для учителѣвъ школъ народныхъ. Одбывавъ ся онъ сего разу пѣсля нового распорядженія министеріального зо всѣхъ майже предметѣвъ и на рускомъ языкѣ. Се распорядженіе одповѣдае болѣе якъ доси потребамъ нашихъ школъ, та що зъ того, хотять пытати того, чого не учать въ семинаріи учительской, де всѣ предметы выкладають ся на нѣмецкой мовѣ. Учитель образованный въ нѣмецкой семинаріи мимо наибольшого власного труда подѣ часть 2—3-лѣтної практики не здужае одповѣсти зовѣмъ вымогамъ испыту на рускомъ языкѣ. Зло треба бы направити зъ долины, реформуючи школу, а не зъ горы, одъ испытѣвъ. Не знаемо чому такую пекучу справу занедбують, коли подѣленіе теперѣшной семинаріи на особну руску и румуньску на ладъ теперѣшной женской семинаріи одповѣло бы при такихъ самыхъ якъ доси коштахъ болѣе цѣли. Чи може має зъ нѣмецкой семинаріи учительской наразъ статись то, що зъ бывшой духовной, а нынѣшного теологичного факультету, котрый служитъ толь-ко румуньской молодежи, та румуньскому на-родови. Ждутъ, здае ся, толь-ко доти, поки румунизаторскимъ стипенціямъ и рѣжымъ иншимъ впылавамъ, особливожь армоніѣ не удасть ся усунути дисонанцію въ хорѣ пы-томцѣвъ выликану рускими голосами. Мало помало уменшаеь вже число тыхъ немилыхъ звуковъ, запроваджують мелодійный звуки и въ рускихъ школахъ, а по скѣлькохъ рокахъ, коли заглушатъ рускій голоса, озвесь мабуть мѣрдаиный педагогъ о румуньску семи-нарію учительску. А щобы се все чимъ гладше пошло, тому не дай, Боже, упоминатись о об-

ширнѣйше трактованіе руского языка въ учи-тельской семинаріи, хорони, Господку, нарѣ-кати на занедбаніе руской мовы въ школахъ народныхъ, заступи, Матѣнко Божа, вказовати на слабонькѣ вѣдомости учителѣвъ зъ ру-ского языка; однимъ словомъ тихо сидѣти Русинамъ: бо супротивлятись будучой руму-низациѣ, то денунциация на рускихъ професо-ровъ, учителѣвъ и т. д., якъ собѣ выклада-ють дотычній уваги въ «Буковинѣ». Такъ, такъ, братья, заложемъ руки, стулѣмъ уста, ба и очи замкнемъ ради неоправданой драж-ливости единиць, котрыхъ, скоро они своѣй обовязокъ совѣстно сповняють, нашѣ тепе-рѣшній и давиѣйшій закиды дѣткнути не мо-жуть; сиѣмъ, а настане небавомъ часъ, що такъ, якъ теперъ въ церкви, такъ и въ шко-лѣ розгоститъ ся вельможна панѣ, що звесь — румунизация.

ХТО ВИНОВАТЪ?

Нашѣ священники жаловались на то, що «Буко-вина» выступаетъ противъ нихъ; ба оногоды звертае намъ одинъ панотець нашу газету пишучи, «Буковина» ста-раеь не такъ о просвѣту народну, а болѣе о то, щобы выликати въ народѣ ненависть противъ духо-венства. Мимо того, що наша газета не выступала нѣколи противъ духовенства, а толь-ко противъ поодинокихъ лицъ, що дѣлали на шкоду руского народа, котрого мы боронити хочемо и будемо, мимо того не помѣщали мы одъ трохъ мѣсяцѣвъ нѣ одной дописи противъ нѣякого священника, хотя ихъ спора пачка у насъ назбиралась. Тымъ хотѣли мы доказати, що не ходило и не ходитъ намъ о зненавидженіе духовен-ства, ба противно желаемо для правдивыхъ отцѣвъ ду-ховныхъ наибольшого поважаня одъ усѣхъ и кождого. Однакъ хто жадае поваги у другихъ, мусить собѣ на то заслужити; бо «на милованія нема силованія,» а хто

не шанує другого, той не має права жадати й пошановання для себе. Знана то р'чч, що наш селянин шукає собі поради у всякої в'рм, та р'дко коли у своєї, у свого Богомъ и начальствомъ поставленого пров'дника, порадника и пом'чника. А чому? Бо страшивъ до него дов'р'є. Чому? На то чей 'дпов'дати не треба.

Щобъ то дов'р'є зновъ зыскати, треба дати народови доказы, що бажаємо для него добра, а нашъ народъ добрый и вдячный; 'днъ п'знає скоро и легко, хто ему братъ, а хто лишь собі радъ, того 'днъ милує, а сего омиває. Народъ нашъ то якби дитина; поглядъ ей, она й пристане до тебе, штурхнешъ ей, она 'двернеться, та вже пот'мъ и колачемъ ей до себе не загулишь. —

Недов'рчив'сть нашою народа до вс'хъ такъ званихъ «сурдутович'въ» давна и зъ тыхъ давнихъ час'въ, ба по б'льшій часті ще й въ нын'шнихъ часахъ, оправдана. Знана однакъ р'чч, що народъ, переконавшись о доброй волі для него, и «сурдутовича» пошанує, послухає и помилує. Є уже и у насъ споре число такихъ громадъ, а немало въ т'мъ и заслуги ревнихъ патріот'въ Русин'въ, на котрыхъ то ин'й вороги народа нашого рад'и бы зложити вину непошановання свого духовенства у того народа. Мы зновъ можемо доказати, що вс' жалоби, як' мы п'дносили въ нашій газет' на одного и другого изъ духовного стану, не суть причиною а насл'дкомъ непошановання его м'жъ народомъ, яке своимъ власнымъ поступованьемъ споводовали. Мы въ стан' довести, що вс' ті скарги п'днесені именно народомъ самимъ. Вс' ті жалоби въ конецъ дотычати кривдъ запод'янихъ руск'й народности будь въ моральномъ будь въ матер'альномъ напрям'.

Н'хто не може закинути пров'дникамъ буковинськихъ Русин'въ, що не пов'дувались и не пов'дують ся поважаньемъ для духовенства; вс'мъ бо в'домо, що 'дъ часу 'дродження буковинської Руси бл. п. отцемъ Василемъ Проданомъ по нын'шний день займають священники наш' найпочетн'йше м'сце во вс'хъ товариствахъ нашихъ. Н'хто розумный не може маловажити впливъ духовенства на народъ; н'хто зъ Русин'въ сего й подумати не може, кождоу бо в'домо, що галицку Русь спасло именно духовенство 'дъ смерти. И мы мали бы понижати духовенство, тыхъ природныхъ учител'въ и пров'дник'въ народа? Се може сказати х'ба чолов'къ безумный або злобный. Но зъ другої сторони т'лько ворогъ руского народа може желати, щобъ мы мовчали тамъ, де говорити, выстер'гати конче. Т'лько ворогъ руского народа може покрывати ворога тогожъ народа. Мы сего не см'ємо, мы бо на то взяли ся за перо, щобъ показати народови, за кимъ ему йти, а кого выстер'гатись. Щожъ мы тому винний, що власне декотрі священники забули на свою задачу, а служачи румунизац'ї стались тымъ ворогами народа руского, о котрого добро дбати повинний. Въ так'мъ раз'ї мы мовчати не можемо, не

см'ємо и не будемо, хоти бы не одинъ а вс' противъ насъ выступили. Оставляючи в'льну руку ворогамъ нашего народу, запродали-бъ мы имъ народъ, а казати, що ті вороги то пр'ятел' народа — то булабъ вже остатна п'дл'бсть.

И нын' находимось мы въ прикр'мъ положенню выступити противъ одного священника. Отъ справа, яку кождый здорово мыслячий и неупередженный чолов'къ, що не є ворогомъ народа нашего, най осудить п'сля своєї сов'сти. —

М'сяць тому задумали деяк' селяне зъ Новыхъ Мама'вц'въ заложити у себе читальню. Чи добре ведена читальня не вийде на добро народа, а съ тымъ и самого священника, о с'мъ св'дчать сотки громадъ въ Галичин'ї, въ котрыхъ читальн'ї суть. Щожъ робити сотрудникъ въ Новыхъ Мама'вцяхъ Димитрій Попескулъ. Зам'сть взяти се д'ло у свої руки або поручити его веденню учителеви або кому иншому его дов'р'їя г'дному чолов'кови, стає о. Попескулъ доброму д'лови на перепон'ї; бо сердакови, якъ казати мавъ, не треба науки. Селяне однакъ не слухають сего, а передають статуты до потвердження. — Хтожъ споводувавъ сей непослухъ, се неповажанье слова духовного отця, якъ не 'днъ самый?

Та на с'мъ ще не конецъ. Учувъ о. сотрудникъ о статутахъ и нужъ въ церкв' ганьбити за се людей, ударяюще особенно на то, що читальнею хотять люди запровадити унію и, Богъ знає, що за неслухан'ї дива. О. сотрудникъ розгоричивъ ся такъ далеко, що ажъ грозити мавъ, абы его не знати що коштувало, а 'днъ читальню не допустити и виробити, що статуты не потвердять.

Оттакє опов'дали намъ люди зъ Новыхъ Мама'вц'въ ще тої самої днини, пытаючись, що имъ теперъ робити. — Пытаємось и мы теперъ Васъ, Отц'ї духовний и вс'хъ нашихъ читател'въ, що намъ тутъ робити? Чи мовчати, аби не гавкавъ п'дпалаченный та перехрещенный як'йсь редакторина, щобъ не обсуджували насъ коротко зрячы люди за зневаженье духовного стану? — Най клеветують, най обсуджують, а намъ н'якъ мовчати; бо не выскажемо мы тутъ слово правды, то люди пов'рятъ въ страхъ о. Попескула, читальня не завяже ся, просв'та а зъ нею и добро нашего народа не п'де впередъ.

Тому то кличемо до васъ, панове г'зды, зъ Новыхъ Мама'вц'въ и до вс'хъ, до кого ся наша газетка зайде: Отворяйте читальн'ї! Уч'т' ся, читайте, а зъ наукою зайде до васъ л'виша доля! Найясн'йший Монархъ дали вамъ право закладати всяк' товариства, отже и читальн'ї. Н'хто въ св'т' не може и не см'є вамъ стати на перепон'ї въ просв'т'ї. Милостивый нашъ Ц'сарь жєлає, щобъ народъ учивъ ся, просв'чавъ ся, тому то и вийшовъ нав'ть примусъ шк'ольный. А щожъ вамъ зъ школы за хосентъ буде, коли вийшовши изъ неї покинете книжку? То само вийде зъ того, що зъ рем'сла, котре чолов'къ навчивъ ся

а залишивъ. Кто выйшовъ изъ школы, той саме тогда починае тягнути корысть изъ школьной науки; бо читаючи книжки набирае розуму, якъ треба жити и робити, щобы не бѣдѣти. Памятайте, що у кого теперь нема бѣльше розуму, якъ за дѣда-прадѣда бывало, того ждуть горькѣ часы. До розуму але треба науки, до науки зновъ треба книжокъ богато, богато. На то не стане гроша у одного чоловѣка, але «громада великій чоловѣкъ», а та громада, то читальня. Въ нѣй збере ся крейцаръ одного и другого, а буде за то книжокъ доста. Зъ книжокъ прочитае письменный, а почуе и неписьменный, и оба научать ся розуму, а зъ розумомъ прибуде и всяке добро. — Тому то ще разъ кличемо: Закладайте читальнѣ ворогамъ на злѣсть, а вамъ и дѣтемъ вашимъ на добро!

ДОПИСИ.

(Сочавска „Revista politica“ о Русинахъ. „Tribuna“ и о. Ciuntuleacu). Въ ч. 14. рум. часописи „Revista pol.“, головномъ органѣ бук. Румунѣвъ, помѣщена для насъ доволѣ интересна передна статія, обговоряюча програму поступованя рум. народу въ краю и отношеня ся до прочихъ тутейшихъ меншанствъ. Нѣмцѣ — каже Revista — суть малочисленны и не зроманизуютъ ся черезъ отрубну церкву, но мы вважаймо, щобы мы не германизовали ся. Съ ними впрочѣмъ дасть ся мирно жити. — Инша справа съ Славянами:

— «Элементъ славянскій загітѣждае ся въ насъ въ краю все сильнѣйше, и подъ часъ, коли онъ загітѣждае ся, стоимо мы не поскоряючи (!) нашъ дѣла и не консолидуючи ся. Національный зрѣсть славянского народу въ краю, бувъ недавно тому мѣрный, неофензивный и не атакувавъ насъ въ нашомъ ѡдродженю ся и тому мы принимали поступованье его, яко дружеске. Но зъ якогось часу почала активнѣсть Русинѣвъ и Польковъ за далеко (!) сѣгати, такъ якъ есьмо атакованными ѡдъ ныхъ (!) въ церквѣ (!), въ школѣ (!), въ національномъ нашомъ существованю (!), коли зважити, що навѣтъ простѣ сельскій учитель пропагують въ своихъ громадахъ мѣсто науки (Polizei!) погорду и нетерпимѣсть (?) противъ Румунѣвъ, зваживши дальше, що уряды наповняють ся чужинцами зъ Галичины (?), и що ѡдбирають намъ що разъ смѣльнѣе теренъ нашъ зъ подъ ногъ (?)»

На кождѣмъ кроцѣ, якѣн робимо въ краю, зауважуемъ нерозрывну пропаганду Славянъ противъ насъ (?). Сѣ проявы змушують насъ заняти позицію противъ Славянъ, щобы-мъ не пали жертвою знищеня, яке насъ подъ сими обстоятельствами ожидае. —

Колѣ отже бук. Русины о свѣй народѣ зовсѣмъ не журили ся и имъ однаково було, чи той ихъ народѣ загіне чи просвѣтитъ ся, тогда любили насъ сосѣды нашѣ. Теперь же, коли мы почали просвѣщать ся и подносити ся, вызываютъ они насъ до борьбы, бо жаль

имъ утратити нѣ зъ ѡдси, нѣ зъ ѡтти, свое понованье надъ нами. Щобы свѣтови очи затерти, кричатъ они, що мы ихъ стѣсняемо въ церквѣ, школѣ и, Богъ знае, де! Читателѣ нашѣ добре знаютъ, хто кого стѣсняе и видять ясно, що се выходитъ якъ разъ на жида, що бѣе и заразомъ вайкае ся. Дотычно учительство можемо свѣтл. ред. заповѣстити, що она дуже помилуе ся о ихъ поступованю, такъ якъ Стефановичъ на то и суть, щобы не допускати учителя яко громадянина въ стычнѣсть съ народомъ. Въ прочѣмъ намъ смѣшно, якъ можуть п. п. ред. подбѣрати такую повагу и таке диктаторство въ краю, якобы репрезентанты и проводники якогось народу, котрому Богъ и царъ выключно надавъ право надъ управою краю. Мы просимъ собѣ занотувати, що Русины такъ само первобытнѣ въ краю, якъ и Румуны, и имъ пристойтъ право розвивати и уболагородити себе на кождѣмъ поли и нѣхто не смѣе ихъ вздержувати въ ихъ законномъ поступованю. — Напередъ, братья Русины! . . .

Отъ и друга новинка.

Прославленного законоучителя правосл. Русинѣвъ нашей гимназїи, о. Илію Ciuntuliaca, выкликавъ кромѣ насъ и якийсь бук. Румунъ (!) въ чисте поле, закидуючи ему прилюдно въ семгородскѣй часописи „Tribuna“ рѣжнородныя неправильности въ его поступованю. Мѣжь иншимъ не може собѣ згаданный Румунъ выяснити причину, зъ якою о. С. поступивъ въ черцѣ, знаячи его яко черемѣрно охочого (!) свѣтового чоловѣка; дальше закидае ему, що онъ не знаячи по руски нѣ читати нѣ писати, заважае лише здѣбѣйшимъ силамъ на рускѣй катедрѣ; що ему не лежитъ на сердци религіѣне выхованье своихъ учениковъ (!), що его заходомъ и агитациями (!) зменшило ся число учениковъ зъ 86 на 46, и тому подобне.

Се страхъ огорчило нашего незвычайного педагога и достойного воспитателя и покровителя нашей бѣдной молодежи и впливомъ того огорченя есть поетично змалована житєпись о. С. и характеристична черта, читамъ удача румунизаторска що то змаловавъ яко ѡдповѣдь «напастникови», богобойный о. катихетъ въ ч. 268 томъ-жъ „Tribuna“:

— Я повдовѣвъ и лише за для душевного миру принявъ монашество . . . Передъ 10 роками получивъ я катедру въ учит. сем. съ рум. и рускимъ выкладовымъ языкомъ и бѣльше було такихъ, котры хвалили (!) мене за мое поступованье (вѣдомо намъ якъ Вы Русинѣвъ тутъ мучили! (Ред.) Неменше одобрено (!) мой поступокъ, коли я — хотяи Румунъ — здавъ испытъ у славянского проф. тутейшого универз. и обвинявъ катедру руской религіи при черн. гимн.; якъ отже мѣгъ я не вмѣсти нѣ читати, нѣ писати по руски? И якъ же мѣгъ мене греміумъ проф. vybrати въ комисію цензурну книгъ школьныхъ русскихъ для середныхъ заведенъ, лаколи бы я не владавъ симъ языкомъ? (И намъ не вѣдомо. Ред.) На якѣй подставѣ обвиняе мене дальше дописователь, що я кидаю въ пропасть и морально запроую цѣлу генерацию, хотяи бы и руску? (Вдарьте

ся о. о груди?! Ред.) Дописователь повѣдає правду, що число моихъ учениковъ зменшило ся зъ 86 на 46, но безпідставно(?) обвиняє онъ мене, якобы я займавъ ся политикою на катедрахъ! (А мы Вамъ не насчитовали неразъ тыхъ учениковъ поименно, котрыхъ Вы терроризували? Ред.) Причина зменшувания числа учен. менѣ не звѣстна. (Неправда Ред.) Вирочѣмъ прошу зважити, що если русскихъ учен. не буде, я лишу ся безъ хлѣба. (И се неправда; бо опѣкуны, съ котрыми поступаєте собѣ въ порозумѣню, постарають ся о Вашъ авансъ!).

ЩО НОВОГО ВЪ СВѢТѢ?

Болгаре выслали послѣвъ до всѣхъ державъ, щобы порадили ся зъ ними надъ будущностю Болгаріи, особливожь що до выбору князя. — Въ нѣмецкѣй радѣ дѣржавной промовлявъ найстаршій снераль Молтке на выразіе жаданье цѣсари, що одобранныхъ въ нѣмецко-французкѣй войнѣ краѣвъ не выдадутъ нѣколи и що тому конче Нѣмеччинѣ зброятись, щобы бути на поготовѣ; бо Франціѣ нема що довѣрять. — У Франціѣ самѣй велика замѣшанина; бо республканцѣ не можуть погодитись, черезъ що министри подяковали, а самъ президентъ грозить, що уступитъ. — Въ Россіи має настати новыи министери для справъ вишнихъ, бо теперѣшний министери Гирсъ зле написавъ ся своєю политикою съ Каульбарсомъ, котрого Царъ дуже холодно принявъ, коли повернувши зъ Болгаріи здававъ справу зъ своєю сумной дѣятельности. — Италія стала такожь по сторонѣ Болгаръ, а противъ Россіи, якъ се заявивъ министери дѣлъ заграничныхъ Гр. Робіянть. — Австрійско-угорска делегація розойшла ся згодившись одноголосно на мирну но одважну политику нашего министра заграничныхъ дѣлъ Гр. Кальнокого и позволивши всѣ гроші особливожь на нові стрѣльбы репетицій. —

Всѣ австрійскіи соймы краєві одкрыто 9. л. с. м. отже и буковинскій.

Капитанъ краю и посолъ руского (!) народа одкрывъ сесію только нѣмецкою и румынскою (!) промовою. На дневномъ порядку сесіи стоятъ межи иншими маловажными предметами: о правѣ ловчѣмъ, замкненье рахункѣвъ за р. 1885. и прелиминарь на р. 1887. рѣжныхъ фондѣвъ, вчисленье школы въ Якобенахъ и Старыхъ Ицканахъ въ 2. класу платиѣ, субвенціѣ для промысловой школы въ Сочавѣ; о уплатѣ учителѣвъ переходящихъ зъ иншого фонду до краевого фонду пенсійного.

БУКОВИНЬСКІЙ ТОВАРИСТВА РУСКІЙ.

Прощальный вечерокъ устроеный «Рускою Бесѣдою» своему членови ви. о. Сѣменовичу 18. с. м. згромадивъ гарне число членѣвъ и другихъ гостей, ме-

жи послѣдними милыхъ но дуже рѣдкихъ гостей зъ Галичины. О. Сѣменовича прощали сердечными словами въ имени русскихъ товариствъ п. проф. Пигулякъ Ер., яко начальникъ ви. о. сов. Костецкій, въ имени брацтва п. сов. Винницкій, и многіи иншіи пріятелѣ одѣждающого, на котріи то промовы зъ особна одповѣдавъ ви. о. Сѣменовичъ щиро завѣряючи, що и на сторонѣ буде чувствомъ и дѣломъ зъ ними, котре то запевненье злекшило розлуку.

Товарискій вечеръ въ память 12. роковинъ тов. акад. «Союзъ» одбувъ ся, якъ заповѣджено, 22. с. м. въ сали готелю „Russie“. Официальну часть вечера распочавъ предсѣдатель «Союза» сл. правъ Гр. Ганкевичъ справозданьемъ зъ дѣяльности «Союза» за 11. рѣкъ его существованья. Першій тоасть подиѣсь слух. фил. Дорундякъ на заснователя черновецкого университета, Его л. к. В. Цѣсари, а хоръ одсидѣвъ «многая лѣта.» По одушевленю выголошеной бесѣдѣ слух. правъ Иліѣ Семаки о проводящихъ идеяхъ рускои молодежи одчитано насидѣвший поздоровительный телеграммы и писма одъ неспроневерившихъ ся «Союзанѣвъ» межи котрыми поздоровлениями поднести слѣдуюе письмо Читальнѣ зъ Испаса, котра перша не забула на молодѣжь, будущность руску; зъ того але повинна научитись наша молодѣжь, що ѣй конче интересоватись читальными и въ загалѣ народными справами. — Третій тоасть подиѣсь слух. правъ С. Дашкевичъ на професорѣвъ университету, на що одповѣвъ присутный ректоръ магніфікусь проф. Дрѣ Вітусъ Граберъ заохочуючи руску молодѣжь до працѣ около двигненья своего народа прилагоджуючись до тои великои працѣ наукою, котру повинна черпати изъ жерель всѣхъ народѣвъ. Гучній «слава» и оплески слѣдували гарнымъ словамъ славного зоолога, якъ и слѣдуючѣй хорошѣй промовѣ другого професора Дра Смалъ-Стоцкого кульминаващѣй въ тѣмъ, що только праця и праця и ще разъ праця задачею всѣхъ Русинѣвъ, отже и академичной молодѣжи. — Дальше пивъ гимн. проф. Дрѣ Франкъ здоровье рускои молодѣжи, котрої нѣмецка молодѣжь щиро сприяє, заключаючи свою съ одушевленьемъ принятую бесѣду словами: «Дружѣтъ ся съ всѣма гѣдными вашої пріязни, дружѣтъ ся и зъ нами, коли насъ вашої дружбы достойными узнаете!» Студ. Мьержвинскій пивъ въ им. польского ак. товариства «Огнѣска» здоровье братного «Союза», а делегованныи тов. „Academische Lesehalle“ студ. Барасъ подиѣсь „vivat, floreat, crescat“ «Союзу». — Сов. Винницкій звернувъ увагу молодѣжи на то, що только у своѣй силѣ своя правда и воля, проф. Пигулякъ Ерофтей указавъ молодѣжи въ хорошѣй причѣ, наслухати на голосъ рускои исторіи, а надъуч. Поновичъ забираючи слово звернувъ увагу «Союзанѣвъ» на важне дѣло иллекания рускости въ своихъ молодыхъ братахъ, по чѣмъ заключено официальну часть а распочато на годинку часть вѣольнѣйшой забавы. Розумѣе ся само собою, що по кождѣмъ словѣ гомонѣли по рускому звичаю не одна й не двѣ иѣси рускѣ. — Надѣмось, що сей вечеръ не поїде

мимо памяти всѣхъ особливожь самой таки молодѣжи рускои; та дай Боже, щобы слова, якѣ сама высказала й тѣ, що чула, перетворювала день въ день въ дѣло; бо слово мине ся, а дѣло нѣ!

Товариский вечерки данѣ «Рускою Бесѣдою» 16. и 22. с. м., подобались загально и суть порукою, що товариске житє межѣ черновецкими Русинами двинге ся, притягне небавомъ и провинцію, а съ часомъ двинне и народне дѣло впередь.

Въ Недѣлю, 16. с. м. читавъ проф. Дръ Смаль-Стоцкій въ знаній вже отличный способъ знамениту працю про Маркіяна Шашкевича. Панна Волянська зъ Стрия оддеклیمовала съ великимъ чувствомъ урывокъ зъ поемы Данила Млаки «Молода зъ Босны» а ново заложенный хоръ молодѣжи рускои подавъ 3 задоволяющій пробы своєю доброю волѣ и достаточной силы; мы бы желали почути що недѣлѣ дальшій постуны.

Въ Недѣлю, 23. с. м. причинились до забавы зобраныхъ Панѣ Дрва Смаль-Стоцка игрою на фортепьянѣ, Панна Страхоцка хорошимъ одданьемъ Шевченковой «Тополя», проф. Пигулякъ Ер. милымъ одспѣваньемъ Лисенковой пѣснѣ «Ой одна я, одна» и удачнымъ одчитаньемъ «Горинны» Марка Вовчка, п. Шкурганъ гумористичною декламацією, кромѣ того ознакомляе добрый хоръ зложеный зъ членовъ «Бесѣды» и «Союза» подѣ проводомъ проф. Дра Стоцкого нашу публику кожного разу зъ найгарнѣйшими композиціями рускими.

Честь всѣмъ дѣйствующимъ, та щира прозба о дальшу помѣчь, а товариский вечерки «Бесѣды» стануть ся певно необходимыми нашимъ рускимъ родинамъ!

На «Народный Дѣмъ» въ Чернівцяхъ: На головномъ зборѣ «Союза» зѣбрали мурашки 2 зол. 10 кр., п. Омелянъ Маковіевичъ богословъ даровавъ 1 зол., Ви. о. Николай Гакманъ 10 зол., на весѣлю богосл. п. Воробкевича въ Испасѣ зложено 8 зол. 30 кр., въ Товариствѣ «Сѣчь» въ Вѣднѣ зѣбрала мурашка 3 зол. 4 кр., на проц. вечерку О. Сѣменовича «мурашки» 5 зол. 30 кр., п. Троф. Колубинскій зъ Юрковцѣвъ 1 зол. На 12 роковинахъ «Союза» 3 зол. 17 кр., Черновецкѣ мурашки 40 кр., «швабъ» 35 кр. — Щедрымъ дателямъ и ревнымъ збирателямъ щиро-руске «Спасибѣтъ!»

(Головний збѣръ) першого руского драм-лит. товариства одбуде ся въ Суботу, 6. (18.) с. м. на св. Николая о 3. годинѣ пополудни въ комнатахъ «Бесѣды».

«Союзъ» товариство рускихъ академикѣвъ въ Чернівцяхъ складае прилюдну-подяку за дары прислані въ пользу тогожъ товариства а именно: Высокоповажаному пану судіѣ Титкови Реваковичови за даръ 5 зол., преподобному о. протоерееви Гименови зъ Жадовы за даръ 3 зол. и преподобному о. протоерееви Вас. Хариновичови зъ Руского-Банилова за даръ 2 зол.

ДРОБНІЙ ВѢСТИ.

(Згорѣла церковь) деревяна збудована передъ 2 роками въ Самушинѣ.

(Унія!) католицизмъ! папизмъ! езуиты! и лихо знае, що ще за страхи на слабѣй души пускае православно-румунизаторска спѣлка, щобы роздѣлити Русинѣвъ, а на похоронахъ римско-католического нѣмця (!) каже, якъ се цѣлѣ Чернівцѣ собѣ оповѣдають, звонити въ православной катедральной церкви, папистѣ (!) сѣбѣвають православный питомцѣ въ реверендахъ надгробній пѣснѣ; бо п. Weitsecker бувъ управителемъ хору «Армоніѣ», де заступникомъ головы правосл. проповѣдникъ. Чи знае о сѣмъ православный консисторъ и его голова? Одъ коли и чому вѣльно румынскимъ православнымъ питомцямъ ставати до функцій зъ католическими ксьондзами? Православнымъ Румунизаторамъ отже вѣльно вязатись и зъ жидами, а православному-Русинови не вѣльно и сходитись зъ спѣльнымъ по обряду Русинѣмъ уніятскимъ. Звѣстно «панѣ съ паномъ знае ся», та бо и хлопиви не пустите вже вы всечестній, харамана, о то вже мы постараемось. А коли задумаєте писати нову «апологію», то «глянь на себе, буде зъ тебе!»

(Читальня) въ Новыхъ Мамаѣвцяхъ отворить ся на св. Николая, такъ якъ статуты подтвердило уже в. п. к. правительство въ Чернівцяхъ. Изъ сего видите, панови газды, що заснованье читальнѣ позволено паномъ президентомъ, заступникомъ Найяснѣйшого Монархи, одже дѣломъ не только дозволеннымъ а й дуже корыстнымъ. Тому не слушайте тыхъ, що васъ одстрашуютъ, а сходитѣ ся на св. Николая по службѣ Божѣй на отворенье читальнѣ старѣй и молодѣй, великѣй и малѣй!

(До испыту) квалификаційного ставлялось сего термину 30 учителѣвъ и учительокъ, и всѣ его выдержали. Зъ рускимъ выкладовымъ языкомъ квалификовано 8.

(Нова зелѣзница) зъ Глѣбоки до Берегометы надъ Серетомъ, и зъ Каранчева надъ Серетомъ до Чудина зѣстала отворена 30. л. с. м.

(До бранки) въ 1887. роцѣ покликанѣй молодѣй родженѣй въ рокахъ 1864., 1865., 1866. и 1867.

(П. Яна Камѣньского) надъучителя зъ Рѣшоша выбраного поновно до черновецкой рады мѣской признано по довгихъ короводахъ 18 противъ 15 голосовъ раднымъ.

(Выбѣръ посла) до сойму буковинского на мѣстце барона Шимоневича росписаный на 30. с. м.

(На посла) до сойму галицкого изъ повѣтовъ Долна-Болехѣвъ-Рожитѣвъ выбрано маршалка повѣтового Мазаракого. Выборцѣ Русины кандидовавши Дра Огоновского одтягнулись одъ голосованя и внесли протестъ, позаякъ правыборы переведено незаконно. Съ сего першій случай абстиненціѣ рускихъ выборцѣвъ и подае тымъ доводъ небувальхъ ще мабутъ выборчихъ агитаций польскихъ.

(Конкурсы): выписанѣй до 20. л. с. м. на мѣстце официала св. практиканта при черновецкомъ магистратѣ, а до 31. с. м. нотаря въ Станѣвцяхъ.

(Цѣны збѣжа въ Чернівцяхъ.) Дня 9. л. Декабря с. р. коштовали 100 кіло: пшеницѣ 7 зол. 50 кр. до 8 зол. — кр.; — жита 5 зол. 35 кр., до 5 зол. 60 кр.; — ѡвса 4 зол. 20 кр. до 4 зол. 50 кр.; — ячменю 4 зол. 80 кр. до 7 зол. 25 кр.; — кукурузы 4 зол. — кр. до 5 зол. — кр.

ДЛЯ НАУКИ И ЗАБАВЫ.

Якъ бы розвинути промыслъ у нашего народу, щобы зъ него бувъ якъ наибольшій хосенъ?

(Рефератъ Ил. Гарасимовича на Вѣчу въ Коломи.)

(Дальше.)

Приходитъ теперь обговорити кѣлька родѣвъ промыслу въ купѣ, котрѣ назву однимъ спѣльнымъ именемъ — промысломъ люксовымъ чи артистичнымъ. Промыслъ той обѣймае предметы, котрѣ служатъ лише для окрасы и для прѣмности. Суть то выробы рѣзбленѣ въ деревѣ и по части украшенѣ чудно мосяж-нымъ жировањемъ; дальше предметы выробленѣ або вылитѣ зъ мосяжа або иншого металю а писанѣ въ узоры; потому чудесна гончарска посуда дуже мудро писана; а въ рѣштѣ ткацкѣ выробы люксовѣ. Въ усѣхъ тыхъ галузяхъ довели нашѣ Гуцулы до великой вправы, а выконують тѣ роботы такъ красно, такъ штудерно, що й чужѣ люди дивуютъ ся, якъ можуть се робити люди, що не мають нѣякой науки! Роботѣ той чудувались першѣй разъ въ ширшихъ кругахъ на свѣтовѣй выставѣ у Вѣднѣ въ роцѣ 1873. дальше на выставахъ въ Станиславовѣ, Львовѣ, Коломи и Чернівцяхъ. За для великой вартости артистичной тѣ выробы суть постѣйными окрасами музеѣвъ промыслового и гр. Дѣдушицкого у Львовѣ, и державного або австрѣйского музея для штуки та промыслу у Вѣднѣ. Люди ученѣ не можуть и налюбувати ся тою майстерною роботою, тыми узорами, тыми складами, мѣшаньями красокъ! Однимъ зъ першихъ ученыхъ людей, котрѣ оцѣнили тѣ выробы гѣдно и съ наибольшимъ признаньемъ изъ становиска искусства и науки, бувъ директоръ згаданого австрѣйского музея, професоръ и совѣтникъ двору бл. п. Айтельсбергъ. Ще дальше рознесла ся слава про сей промыслъ далекими свѣтами, по Нѣмеччинѣ, Франци и въ загалѣ по цѣлой Европѣ коли п. Л. Вербицкѣй, урядникъ желѣзницѣ у Львовѣ, почавъ выдавати книжки съ вѣрными рисунками и образами тыхъ робѣтъ, и розказавъ словами о томъ великомъ талантѣ нашихъ Гуцуловъ. Той ученый панъ не може навѣтъ знайти словъ, щобы гѣдно той нашъ промыслъ похвалити. И пытаю ся теперь, для кого то выроблявъ нашъ народъ тѣ предметы? Ото выроблявъ онъ не для славы, не для великого хѣсна, а самъ для себе. Нынѣ-жъ промыслы тѣ упадають: упадають за для великого убожества, у котре попалъ народъ и не має нынѣ вже лишного гроша закупувати сѣ дорогой предметы. Держать ся они ще якѣйсь часъ, и то слабо, дякуючи лише пѣдпорѣ малой горстки людей. Грозитъ отже велика небезпечность, що мѣжъ народомъ може выгаснути охота и змыслъ до подобного рода працѣ. Той быстрый и красный змыслъ — то великѣй, величезный скарбъ въ нашомъ народѣ; онъ може стати сѣ въ будучности жереломъ великой силы невычерпаного богатства и принести намъ необчислимѣ

користи и услуги. Тожъ шануймо и стережѣмъ его съ наибольшою старанностью, щобы не змарнувавсь и не затративъ ся въ нынѣшнихъ тяжкихъ хвиляхъ. Пѣдно-магаймо для того мы, просвѣченѣ Русины, той промыслъ всѣми силами! Се нашъ свѣтый обовизокъ! Купуючи сѣ предметы великими масами, розвиваймо сей промыслъ, щобы бл. п. Юрко Юрнюкъ Шкриблякъ, Александеръ Бахминскѣй и инчѣ славны майстры бо-дай по смерти дѣстали не по одному, а цѣлыми десятками гѣдныхъ учениковъ! Народъ, очунивши ѣдъ нынѣшнихъ злиднѣвъ, зновъ радо повитае своего давного друга — свое искусство и може не дать ему другѣй разъ попасти въ такой клопоты, якъ нынѣ. Дастъ Богъ дочекати щасливо: Гуцулъ купить зновъ красно писанный и жированный боклажокъ, але вже не буде его сквернити поганою горѣвкою, але наповнить его золотымъ медкомъ або зелененькимъ вишцемъ; купить и такой-же топорецъ; у его новѣй свѣтлицѣ стане зновъ кафлева груба, якъ у старосвѣтскихъ прадѣдныхъ хатахъ; а тото красне черенѣ косѣвске, що то розхаютъ нынѣ паны въ Краковѣ, — будутъ розбирати таки свои люди на ярмаркахъ, таки тутъ або въ Косовѣ, Кутахъ, Пѣстыни, и т. д. И тогды зновъ зацвите на ново, може ще красне той нашъ, искусный промыслъ. А поки що третѣй способъ розвою мѣжъ народомъ промыслу, именно промыслу искусного, повиненъ бути наибольшимъ обовизкомъ совѣсти каждого щироого Русина!

(Конечъ буде.)

Якъ вызволювали Сороханъ и Громко своихъ сынѣвъ зъ войска.

(Оповѣдае Иванъ Ивановъ.)

(Конечъ.)

Спытати мы ся, куда иде ся до «айзенбанку.» Якѣйсь панокъ справивъ насъ. Ушли мы зъ одній гоны та хочемо зновъ кого пытати, куда намъ ити, ажъ тутъ почали ся паны зъ цѣлой улицѣ збѣгати. Мы такожъ цѣкави були побачити, чого се такѣй збѣгъ и приступили ближе. Паньства позбѣгало еще больше тай насъ замотали меже себе. Наразъ надѣхавъ якѣйсь дивный вѣзъ гей почта, паньство дало ся въ бѣкъ а кумъ Сороханъ ѣдъ мене загубивъ ся. Що я ходжу та крычу: куме! куме! але де тамъ, нема тай нема, хоть гинь. А бѣднажъ моя головко, щожъ онъ теперь безъ мене вдѣе, таже его грошѣ й харчѣ у мене! Скинувъ я сардакъ, взявъ на плечѣ, нѣмецкѣй чоботы на палицю, тай жену май широченьковъ улицевъ, та хто знае, чи бымъ бувъ кума и не наздогонивъ, кобы бувъ чортъ не надѣсь полицея. Я узрѣвъ его еще зъ далека на дорожѣ тай давъ емъ ся трохи въ бѣкъ, хотѣвъ го, бачите, обминути, хоть не мавъ я его чого й бояти ся, але, знаете, все лѣпше такихъ людей обѣйти. Але гадаете, що можъ було? Де тамъ, ледви мене задрѣвъ, тай такѣй за мновъ. А Христова-жъ бы та Мати побилла, не видѣшь другихъ людей на улицѣ, лише мене,

— думаю собі. А він причіпився до мене, та таке щось остро шварґоче, що аж страх збирає. Я ему говорю, що не маю часу, бо біжу за кумом, та показую ему на мигах, а він и чути не хоче. Панства почало зб'їгати ся, як коли бимь кого вбив або що, а він мене вхопив на якийсь повозъ тай привіз на поліцію. Тутъ почали мене щось по нїмецки випытовати, але деж нашому чоловікови того шваркотання зрозуміти. Аж за часокъ прийшовъ якийсь вже немолдуй панъ, тай промовивъ до мене такъ по нашому, по руски. Я урадовавъ ся якъ ріднимъ братомъ, хотївъ емь ему цїлу мою пригиду оповісти, але не давъ си говорити, лишъ каже мені, що комисаръ пытає, чому я безъ споденъ ходжу. Та того мене суда взяли? пытаю его. Того, того, каже. — Я на него видививъ ся тай кажу: пане, таже вы мете знати, що въ насъ лишъ шляхта въ сподняхъ ходитъ. — Та я се знаю й казавъ емь панови судіѣ, але панъ каже, що дома можете ходити, якъ хочете, а въ Вѣднѣ треба въ сподняхъ. — Та що робити, коли я не маю. — «Но, то купіть, бо инакше васъ запруть до арешту.» — А бѣднаж моя головонько, деж я то купю, та якъ я въ тѣмъ ходити му?

Щось вінъ поговоривъ зъ однимъ паномъ, але не дуже великимъ, тай сказавъ, аби я давъ два левы, а вінъ, той панъ, мені купитъ. Щожъ робити, давъ я двѣ банки. Прийсь, правда, мені споднѣ але якісь войскові, тай то еще полатані. Я натягаю ихъ та собі думаю: Не лїпше намъ було дома сидіти, воли не продавати та по сѣмъ нещасливѣмъ Вѣдню неволочити ся. Щомъ скуралі? Отъ най....

Вийшовъ я на двіръ, думаю, треба и въ сардакъ убрати ся, бо еще другій чортъ надійде та скаже, що и въ сорочцѣ не вѣльно ходити, та прикаже може кабатъ купити, а потѣмъ и шаблю причиплють! — Натягнувъ я и чоботы тай иду право до айзенбанку а съ кумомъ, деж мені его одшукати, гадаю собі, най ся дѣе Божа воля.

Трафивъ я щасливо до желѣзницѣ сѣвъ, и на другу добу опинивъ ся въ Неполоківцяхъ. Злїзъ я зъ тои проклятои машини та якъ уарївъ емь наші хаты та поле, то бѣгме цїлувавъ емь землю. Справивъ я ся до дому, але нагадавъ емь си, що люди муть казати, якъ мене побачуть въ панталонахъ?! — Сѣвъ я на окѣнъ та скинувъ ту прокляту ланку, сховавъ до торбы, та гайда до дому. А якъ емь ставъ на своѣмъ обійстїю, то здавало ми ся, щомъ го зъ десять рокѣвъ не видѣвъ.

Прибѣгла заразъ кума та почала пытати де кумъ, позбѣгали ся и другі сусѣды, пытають, що, якъ, куда, а я якъ дурний ставъ, не знаю, що кому казати. Якъ сказавъ я кумѣ, що кумъ у Вѣднѣ загубивъ ся, то она трохи ми очі не выдерла, таке завела. Вы, каже, ґазду запронастили, ґавать, ратуйте! Трохи жѣнка зъ розуму не зѣйде, таке заводитъ.

Третього дня приѣхавъ, хто? кумъ! Господи, що я одъ него мавъ ся! Ажъ якъ я ему всю рѣчь опо-

вѣвъ, то вінъ и подобрѣвъ на мене; бо, знаєте, вінъ собі чоловікъ дуже блаґій, леше жѣнку має остру! —

— Та чому вы на мѣстци не стояли, якъ мы загубили ся? пытаю. —

Та добре вамъ теперъ говорити, кобы то чоловікъ мавъ тогды той розумъ, що теперъ!

— Но та якъ вы дѣстали ся до дому — оповѣдайте! Та чого вы завязані по нѣдъ бороду? —

Ой дайте ми, кумцю, спокѣй! Якъ я тогды одъ васъ загубивъ ся — шукавъ емь васъ шукавъ а нарештѣ и переставъ шукати; бо деж въ такѣмъ пеклѣ й дошукати ся! Христининъ поїде до одного Кѣцмана, та ще тяжко кого однайти, а не то у Вѣднѣ.

Перебувъ я одинъ день голоденъ, ба вже и другій наставъ, я ходжу та прошу, щобы хоть крыхту хлѣба хто давъ, але де тамъ. То якийсь нарѣдъ такій лукавий, щобы не давъ кавалокъ хлѣба, хоть бысь на мѣстци згинувъ. Я просивъ докѣвъ просивъ, а на рештѣ йду мѣстомъ тай кричу: гей люди, хто въ Бога вѣрує, дайте їсти, бо гину. Прибѣжати одинъ панъ до мене, пытає, що; я ему кажу, но щожъ, коли вінъ не розуміє мене, а я его. — Вінъ стисне плечима тай даѣ. Я зновъ кричу, бо таки не що, але гину. Прибѣгає до мене другій панокъ, пытає по нїмецки, а я вже не говорю, лишъ показую въ ротъ палцемъ, що їсти хочу, може здогадає ся. Вінъ справивъ мене до однихъ дверей. Увійшовъ я тамъ до якихось покоївъ, показую тому панови, що противъ мене вийшовъ, щомъ голоденъ, а вінъ показує, щобы я сѣдавъ. Я сѣвъ на паньске крѣсло съ подушковъ, а панокъ показує, аби я ротъ отворивъ. Я зробивъ, якъ вінъ показавъ, та лишъ гадаю собі, що то за дива на свѣтѣ, що докѣвъ їсти дадять, еще въ ротъ дивлять ся. Панокъ пообзыравъ въ ротъ, якъ бы зубы раховавъ, тай махає головою, що не треба. Я ему зновъ показую палцемъ, щобы їсти давъ, а вінъ, щобы я зновъ ротъ отворивъ. Щожъ робити, отворяю, а вінъ маць въ ротъ, а мені ажъ свѣчки въ очехъ засвѣтили ся. Зубъ вырвавъ! Я почавъ ґавать кричати, та въ ноги. Выбѣгъ я на дорогу и кричу на цѣле горло, що зъ голоду умираю, а мені зубы тягнуть.

Ажъ, не доста ще бѣды, надѣбгъ полицай, вхопивъ мене тай завівъ до арешту. Тутъ дали трохи перекусити, а на другій день вытягнули зъ мене протоколы тай одслали «шупасомъ» до дому. Отаке, кумцю, я нанавивъ ся, закончивъ Громко.

Гей, дайте мы куме, покѣй, — кажу я — гадаєте що я на сухо вийшовъ? — Адѣтъ, видите тѣ панталѣоны на жердцѣ? Тай оповѣвъ я кумови цїлу мою пригиду....

А теперъ якъ деколи за той Вѣдень згадаємо, то ажъ намъ морозъ тѣломъ иде.

Таке мы, панове ґазды, пацили, а хто бы хотївъ свого сына одъ войска вызволити, або самъ до Вѣднѣ ити, той най собі першій разъ каже дати 25, а потѣмъ най розпочинає таке дѣло. То радимо кождому зъ щирого серця та зъ власнои практики. —

НОВІ КНИЖКИ.

«Библиотеки для молодежи» выдаваною «Рускою Бесѣдою» въ Чернівцяхъ подъ редакцією Ем. Ал. Поповича вийшла книжочка 9. и мѣститъ въ собі: 1) «Вороний» (пѣсня О. Федьковича), 2) «Цѣсарь Франць І.» (истор. статя), 3) «Андрѣй Гоферъ» (стихъ), 4) «Сестричка Мелася» (оповѣданье Марка Вовчка), 5) «Тѣло чоловіка» (статя гігієнична), 6) «Когуть и кравецъ» (басня О. Федьковича) и 7) Розгадки загадокъ. — Цѣна 10 кр., цѣлый рочникъ 1 зол. —

«ПОСТУП» называтись буде нова литературно-науково-политична часопись, котра одъ 1. н. с. сѣчня 1887. почне виходити у Львовѣ подъ редакцією Ивана Франка мѣсячними выпусками въ объемѣ що найменше по 5 листівъ малого 8°. Цѣна предплаты «Поступу» въ Австрій 5 зол. на цѣлый рѣкъ, 2 зол. 50 кр. на півъ року. Предплату принимає редакторъ, Львовъ, улицы Голембя ч. 9.

Оповѣстка. Подаю до загальнои вѣдомости, що готова до друку рукопись п. з. «Про рускій народный читальнѣ въ Галичинѣ и на Буковинѣ (1871—1886)». На подставѣ обширнаго матеріялу показанный тутъ початокъ и историчный розвѣй, особливо-жь теперѣшний станъ рускихъ народныхъ читалень и звязанныхъ зъ ними иншихъ культурныхъ спѣлокъ въ руской части Галичины и Буковины: хто и якъ до ихъ розвою причинивъ ся чи причиняє ся? якъ они теперъ стоять? якими справами займають ся и якъ далеко зайшли въ тыхъ справахъ? на якій трафляють перепони? въ якѣмъ стосунку стоять до однихъ и то-варистъ иншихъ народностей? якій ихъ хибы, потреби и яка будучиность?

Все се показано безсторонно, фактично и въ звязку зъ рухомъ руской интеллигенціи до народу и одъ народу, зъ працею еи надъ популярною литературою (въ порѣвнаню до такои-жь працѣ Поляковъ галицкихъ). — такъ, що згадане дѣло подасть не только повный образъ розвою рускихъ (и польскихъ въ схѣдной части Галичины) читалень, але такожъ въ загальныхъ зарисахъ образъ змаганъ руской интеллигенціи и народу одъ 1772 р. до самого кѣнца 1886 року.

До тексту доданный буде повный списокъ рускихъ народныхъ читалень въ Галичинѣ и на Буковинѣ першой и другои поры, списокъ касъ поэтическихъ, шпихлѣрѣвъ, хорѣвъ, крамницъ; нарештѣ списокъ польскихъ читалень „Kółek rolniczych“ и „Towarzystwa oświaty ludowej“ въ схѣдной части Галичины (для того, щобъ знати, зъ чимъ числитись).

Книжка обѣйматъ буде около 20 аркушѣвъ друку и коштувати буде въ продажѣ 2 зол. Пренумераты не оголошую, бо знаю зъ досвѣду, що довго мусѣвъ бы я здержати ся зъ друкомъ, — але завважую, що окрѣмъ незначной квоты не маю грошей на друкъ. Кто бы про те мѣгъ и хотѣвъ до выдання сѣи працѣ

причинитись, зволить ласкаво зголоситись до п. Ивана Франка. (Львовъ, ул. Голембя, ч. 9.)

Тымъ шановнымъ Добродѣямъ, котрѣ-бъ зволили причинити ся до сего выдання грошевыми датками, за присланный грошѣ (на ихъ жаданье) прислано буде только экземплярѣвъ надрукованой книжки, щобъ склепова цѣна еи вырѣвнала датокъ. Всѣ рускій и другій славянскій часописи прошу о повторенье сѣи оповѣстки.

М. Коломыйчукъ.

Переписка Редакціи и Администрации.

П. И. ДАНИЛО ВОЛОШИНЪ. Допись получили, та для сего ч. запѣано, помѣстимо въ слѣдующѣмъ, о дальшій просимо.

П. И. Л. ОСМ. ВЪ КРИСТИНОПОЛИ. Календаръ и Библиотеку выслали; чи получились?

П. И. БОЙЧУКЪ. „Правотаръ“ достати можна черезъ редакцію „Батьківщини“ у Львовѣ.

ВН. О. В. Г. . . . ВЪ Ж. . . . 8 зол. получили и передали посли Вашего распоряженія.

Довжниківъ тогорѣчныхъ завѣдомляемо; що передалисьмо стягненье довгу судови, то само припеволеній будемо зрѣбити съ кѣнцемъ року и съ сѣгорѣчными залеглостями; не наша вина.

„БИБЛИОТЕКА ДЛЯ МОЛОДЕЖИ“

съ образками

выходить разъ на мѣсяць и коштує:

на рѣкъ (12 книжочокъ) 1 зол., поодинокі книжочки 10 кр.

Просимо адресовати: до Редакціи: Чернівцѣ, улицы Лилийна ч. 29.

до Администрации: п. Гр. Никоровичъ, учитель въ Чернівцяхъ, улицы Седмоградска.

Еще можна набути цѣлѣй рочники и поодинокі книжочки

„Библиотеки для молодежи“ изъ року 1885. и 1886.

по 10 кр. за книжочку.

Предплатитель и всѣ купующі цѣлѣй рочники „Библиотеки“ получаютъ яко додатокъ ноты до всѣхъ пѣсней помѣщенныхъ въ сѣмъ рочнику.

Статуты для читалень

въ 5 примѣрникахъ разомъ съ поученьемъ: „якъ закладати читальнѣ“ можна достати у „Руской Бесѣдѣ“ въ Чернівцяхъ за 25 кр. безъ пересылки, а за 30 кр. съ пересылкою почтовою.

Выдає и за редакцію одвѣчає: Осипъ Ю. Гординскій-Федьковичъ. Зъ печатнѣ Г. Чошна.

«Буковина» виходить
1. (13.) и 16. (28.) кожного
мѣсяця.

ПРЕДПЛАТА

съ пересылкою выносить:
на цѣлый рокъ 3 зол. — кр.
» півъ року 1 » 50 »
» третину » 1 » — »

Поодинокі числа 15 кр.

БУКОВИНА.

Часописъ политична и наукова
для народа руского.

РЕДАКЦІЯ и АДМИНИ-
СТРАЦІЯ «Буковины» зна-
ходиться въ Чернівцяхъ
(улицы Лилійна ч. 29), куда
всѣ дописи адресовати на-
лежитъ.

ОБЯВЛЕНІЯ и ПРИЛОГІ
обчислюють ся якъ найде-
шевше.

СЪ КѢНЦЕМЪ РОКУ.

Симъ числомъ кѣнчить ся другій рокъ нашего издавництва. Въ сѣй то хвили и насуває ся мимо волѣ питанье, що зробила «Буковина» за той часъ, та чи заходить потреба еи дальшого издаваня.

Цѣль руской часописи є моральне и матеріальне поднесенє народа руского. До осягненя сєи цѣли провадитъ газета зазначаючи кожного разу станъ народа, въ якомъ онъ знаходить ся и подаючи способы до усунєня всего, що народови морально або матеріально шкодливе.

«Буковина» поставила собѣ за задачу: моральне и матеріальне движенєе буковиньско-го народа руского. Она совѣстно и неустрашимо вказовала на все, що буковиньскимъ Русинамъ приносить моральну або матеріальну шкоду. Нема одного числа, де бы она не выкрывала кривды, якї вороги руского народа єму причиняють або вчинити замышляють; словомъ: «Буковина» отворяла очи Русинамъ, чтобы познали, хто они, та хто имъ братъ, а хто собѣ радъ. «Буковина» подавала и раду, якъ бы Русинамъ выдобути ся зъ лиха, ободряла до борбы зъ врагами за руску долю-волю. Що голосъ «Буковины» не прогомѣвъ пусто, о томъ свѣдчитъ живѣйшій рѣхъ національный межѣ Русинами буковиньскими, якій ѡдъ часу издаваня «Буковины» все бѣльше и бѣльше змагаєсь. Съ каждымъ новымъ числомъ «Буковины» будивъ ся нашъ народъ, ширшало єго самопознанє, ставалась яснѣйшою самосвѣдомѣсть народна, росло житєє свое, не штучне. Вже одній тѣлько Читальнѣ отворені въ послѣднѣмъ роцѣ дають достаточный доказъ здобутковъ «Буковины». Въ «Буковинѣ» обмѣ-

нювали Русины свои гадки-думки, черезъ ню звязались тѣснѣйше до дѣла, до борбы. «Буковина» була духовою звязею межѣ буковиньскими а прочими Русинами. — Отъ напрямъ въ якомъ працювала «Буковина», а що еи праця не остала безхосенною, безъ слѣду, о томъ свѣдчатъ факты, свѣдчатъ и вороги руского народа, котрымъ «Буковина» стала колькою въ серци.

Сихъ скѣлька словъ сказали мы не для самохвальбы, а для того, чтобы оправдати издаванє «Буковины» и въ новомъ роцѣ 1887., котре зъ Богомъ та за помощю щирыхъ Русинѣвъ продовжати будемо. Важнымъ доказомъ хосенности «Буковины» уважаемо и то, що она вже другій рокъ пережила о своихъ силахъ мимо ворожихъ нападѣвъ и неточности въ уплатѣ декотрыхъ читателей еи. Залеглости стягати будемо хотьбы и судово не задля покритя довгѣвъ; бо такихъ Богу дяковати не маємо, а за для того, чтобы выплакати зъ Русинѣвъ людей, що почувають ся до обовязку, причиняти ся до загального добра чимъ мога, а не легкодухѣвъ, що радѣ бы жити хитро, мудро, та невеликимъ коштомъ, дармо користуватись, а про народне дѣло не дбати. Залеглости стягати будемо и задля того, чтобы переконатись, на кого народъ нашъ числити може, та и для того, чтобы надвышкѣ употребити въ користъ народа розширенємъ нашего издавництва.

Не можемо промовчати, еще одной справы. — Вороги нашѣ а властиво народа нашего не малѣють, а цѣлкомъ природно збѣльшають ся и подшившись, якъ вовкѣ въ овечу шкурѣ, туманять, кого можуть, що мы противники одной вѣры, а тягнемо на другу. Не разъ и не два мы доказали вже безпѣдставность и злобность сєи ложной клеветы; еще разъ и то разъ на завѣгды скажемо: Русины, якъ и многіи инші народы, суть рѣжного

вѣроисповѣданя; мы же бажаемо, щобы, якъ се и другіе народы чинять, всѣ Русины безъ взгляду на ихъ вѣроисповѣданье жили и трудились спольно яко одна руска родина. Вѣримо, що се нашимъ врагамъ не на руку; бо они радше бачили-бъ насъ розъединеныхъ, розбитыхъ на дробніи горсточкы, щобы тымъ лекше насъ згѣвечити.

Суть еще одніи, що нарѣкають на нашу газету, якобы писала зѣпсованымъ языкомъ и злою правописею. «Якъ хто умѣе, такъ и нѣе», каже пословиця; хто умѣе дѣлше найнучити насъ, але дѣломъ, не голымъ словомъ. Мы пишемо для народа и онъ насъ, якъ видно, розумѣе; а наша правопись та сама, що ей приписуе одинока руска граматика. Въ прочѣмъ намъ лежить на серцю дѣло, а не слово; хто хоче сваритись надъ тымъ, чи подѣ часъ пожежи треба кричати: «огонь» чи «вогонь», той хибѣ зъ глуздѣмъ зѣйшовъ. Кожду щирѣ раду пріймемо однакъ съ подякою; тому не голословте а зробіть дѣлше, коли знаєте, а мы, нѣ — цѣла Русь вамъ дяковати буде. —

Сихъ скѣлька слѣвъ уважали мы потрібными высказати съ концемъ року. Надѣючись, що припадуть они каждому щирому Русинѣ до серця такъ, якъ изъ серця походятъ, запрошаемо Васъ, братья Русины, не только зъ Буковины, а зъ усѣхъ усюдѣмъ до предплаты на III. рочникъ «Буковины», котра остане та сама, що и доси. Цѣлорочнымъ предплатителямъ, що надѣшлють цѣлу предплату (3 зол.) до конца Марта 1887. р. посылати будемо каждого кварталу безплатный додатокъ литературный въ размѣрѣ що найменше одного аркушу. Скоро бы набиралось достаточне число предплатителѣвъ, то стане „Буковина“ выходить що тыждня. Важность подвоєня нашей газеты чей ясна буде каждому, тому просимо занятись въ интересѣ народного добра збираниемъ новыхъ предплатителѣвъ або хотъ такихъ, котрі бы писемно обовязались побирати «Буковину» черезъ цѣлый рокъ а предплату присылать що третини року зъ горы. Не забывайте, братья, на приговѣдку: «Що хто дае, собѣ дае!»

Кѣнчимо сей рокъ щирою подякою всѣмъ тымъ поважаннымъ Родимцамъ, котрі въ минувшомъ роцѣ спирали народне наше дѣло морально и матеріально. Спасибѣгъ имъ!

Буковиньска выставка краєва.

IV. Въ ч. 22. помѣстили мы судъ о господарской части буковиньской выставки краєвой, въ сѣмъ подаемо судъ о другой половинѣ выставки то е о промысловѣй

ей части. Коротко сказавши промыслъ буковиньскій представленный бувъ на черновецкѣй выставѣ дуже малочисленно; бо только мало промысловцѣвъ зъ Черновѣцѣвъ и другихъ мѣсточекъ Буковины выставили свои вырѣбы, но то, що они выставили були, неуступало зовсѣмъ вырѣбамъ зъ поза Буковины, котрыхъ зѣбралось було много, а межи тымъ дуже много тандетной работы. Зъ всего видно, що нашѣ люди купуютъ и горшій товары, если они только зъ Вѣдны, або зъ иного позакраєвого мѣстця походятъ, тому то промысловцѣ буковиньскіи мало мають зарѣбку, жѣють по бѣльшой части нужденно и много зъ нихъ не може здобути ся до бѣльшой и дѣлшой работы. Однимъ словомъ нашъ промыслъ стоить лихо.

Межи промысловцами, що выставили були въ Черновѣцѣхъ свои работы було дуже мало Русинѣвъ, и не диво; бо буковиньскій рускій народъ майже только господарствомъ занимается, а промыслъ у него только дѣломъ въ пору зимову, въ часъ вѣльный одъ господарской работы. Що рускій народъ способный и до промыслу о томъ свѣдчить оддѣлъ «промыслу домового» подѣлюванный знатоками сего дѣла. Ось судъ «Газеты Польской», котра, якъ се вже напередъ сказано було, наибѣльше занялась совѣстнымъ и наибольшимъ справозданиемъ о буковиньскѣй выставѣ. Въ ч. 77. пише названа часопись о «домовомъ промыслѣ»:

«На коли бы на выставѣ черновецкѣй ничо уваги гѣдного бѣльше не находилось, якъ только сей оддѣлъ, то вже онъ выстарчить, що сего попису працѣ краєвой не можна легковажити . . . Промыслъ народный на сѣй выставѣ е не только цѣкавый, але однимъ словомъ импонующій и такъ составленный, акъ го доси напевно нѣяка выставка навѣтъ свѣтова не представила. А коли навченъ досвѣдомъ схочемо и то взглянути, що выставка черновецка е доперва перша на Буковинѣ, що носитъ признакъ выставки краєвой, и якъ то трудно приходитъ узискати кожду штукѣ выставову одъ народа, котрый доси не мавъ выображеня о цѣлѣ выставки; то належить выразити комисіѣ выставовѣй и ей инициаторамъ наибѣльшійу признательность, що переборѣли несчислѣныи трудности, всяку недовѣрчивость и на конецъ бракъ охоты, абы въ такой показности и такъ упорядковано представить то подставовѣ богатство краєвого промыслу народа.

Павильонъ збудованный въ образѣ креста и представлявъ дуже обширный и высокій будынокъ одновѣдной и хорошей формы, въ серединѣ въ горѣ зъ куполомъ зъ окнами. Треба було зѣбрати тысячѣ оказѣвъ, щобы сю цѣлу внутренню просторонь акъ подѣ самѣ дахъ заповнити. Вздожь стѣнъ стояли столы, на котрыхъ розложено дробѣйшій вырѣбы, подѣлений на повѣты (округи) цѣлого краю, що нагѣто улѣкшало порѣвнянѣе. Высокіи стѣны цѣлого будынку прибраны диванами, скорцами, коцами, килимами; подѣ ними висѣли на стѣнахъ найбарвѣйшій убрания (одежѣ) народу, представленъ послѣ этнографіѣ краю въ цѣлости або

такожъ въ поодинокихъ штукахъ. Рѣзнороднѣй гуньки (сердаки), бунды (манты), кожухи и кштарѣ мужескѣ и женскѣ, убраня на голову, шапки (кучмы), капелюхи поясы, баюрки, ременѣ, чересы, чоботы, постолы, торбы, трайстры, дзюбинки, горботки, запаски, сорочки, порошницѣ, рушницѣ, топорѣ, палицѣ, рушники и друга бѣлизна вышивана въ рѣзныи способѣ, фартухи, люльки, боклажки, барѣлки, раквы и сотки рѣзныхъ жинныхъ предметѣвъ, котрыхъ годѣ тутѣ начислити. На столахъ цѣлы купы жывочныхъ сорочокъ вышиваныхъ крашеновъ вонновѣ, шовкомѣ, сребными и золотыми нитками, а все найпынѣйшими своего роду рисунками. Такѣ само рушники и инши убраня на голову въ нечислимыхъ взорѣхъ, одѣ котрыхъ годѣ одвернути око. Помежи тыми видѣлисьмо рушники зъ гафтомъ въ стилю рускомѣ, сягаючомѣ що найменше одинѣ або два вѣйки назадѣ, хусты и хусточки бѣлы и барвыи.

На серединѣ павилону заставленѣ были довгы столы, котрыи зановненѣ были ажъ на долину рѣзными приборами начинѣмъ домовымъ: выробы деревянѣ, боднарскѣ, терлицѣ, (сѣдла), скрынѣ, солнички, домова сницерка, горщики, миски, коцы и т. д. Зъ горы спускають ся, якбы величезныи портѣры килимы по кольканацѣть метрѣвъ довготы, акихъ ся звычайно уживас на пѣдлоги або обиваня стѣнъ въ найрозличѣйшихъ барвахъ и рисунку взорѣвъ. Павилонъ сей справявъ враженѣ, якого доси нѣяка выставка свѣтова не выкликала. О такой гарной цѣлости не мавъ нѣхто доси и поняти. Есьмо того переконаня, що коли бы сѣ оказы въ цѣлости могли бути перенесенѣ до столичныхъ мѣстъ кожного краю Европы, будили бы всюды наибѣльше заинтересованѣ не тѣлько въ свѣтѣ промысловѣмъ але и въ артистичномѣ.

Такой одрубности стилю и характеристики не видѣла доси захѣдна Европа, а справоздавця має о томѣ право говорити и судити; бо одѣ року 1850 чи одѣ тогдѣшней выставки лондѣнской знанѣ ему по сегодѣнѣшнѣй день всѣ выставки чѣлѣйшии.

Найважѣйшимъ дѣломъ суть тутѣ ткани зъ вонны, бавовны, прядива льняного и конопляного. Стиль той и характеристика самѣблныи и не скажемо за много, що выроблялася черезъ вѣйки. Ажъ до найновѣйшихъ часѣвъ була она родимою, а одграничена одѣ захѣдной Европы бракомъ комуникацѣи шибкою, тримала ся въ стисло означеныхъ границѣхъ етнографичныхъ и такѣ упорно, що навѣтъ стычѣность зъ Выходомъ не змогла поспувати того, що такѣ скажемо, клясичного почутя красного.

На конецъ жалуетъ ся «Газета Польска» и то справедливо, що на мѣстѣе тревалого прядива льняного, конопляного, вонняного и шовкового всуває ся бавовна, дальше, що замѣсть тревалыхъ красокъ рослинныхъ употребляютъ до крашеня анилину, черезъ що третѣть тревалѣость и вартѣость тканейъ. Справедливо завывасе отже газета, чтобы нашъ народъ державъ ся льну, конопцѣвъ и вонны, та красокъ изъ зѣля выробленыхъ, якъ се за дѣда прадѣда бывало, а нѣ, то зве-

де ся такѣ дороцѣнный нашъ промыслъ домовый на нѣнащо.

Симъ и кѣнчимо справозданѣе о буковиньскѣй выставѣ краевѣй. Выстава ся показала силу землѣ буковиньской и народа заселяющого ея, та недбѣальство тыхъ, котрыи повинны бы дбати о разумну господарку о рациональный промыслъ; бо науки и тѣлько науки не достаетъ нашимъ господарямъ и промысловцямъ. Се знали мы и кождый, кому не чужѣй нашъ народъ, а непотрѣбно было заряджовати ажъ выставки, чтобы о сѣмъ переконати ся. Выстава буковиньска не принесла народови майже нѣякои користи; бо онѣ ея майже и не видѣвъ, а тѣ, що ея одвѣдали, зѣйшлись по бѣльшой части якъ на яку комедѣю. Справдѣлись отже слова высказанѣи нами въ 5. ч. «Буковины» передѣ отворѣньемъ выставки, що повинно бы ся постарати перше о пѣднесенѣе промыслу и господарства, а потѣмъ ажъ заряджовати выставки. За грошѣ выданѣи на выставу можна бы было засновати въ кождомъ повѣтовѣмъ мѣстечку Буковины господарскѣи и промысловѣи курсы науковѣи, самыи одсотки выданѣи на выставу суммы были бы выстарчили на удержанѣе тыхъ курсѣвъ, а капиталъ оставъ бы ся бувъ цѣлый. Се нашъ судъ о буковиньскѣй выставѣ краевѣй.

ДО ПИСИ.

(Изъ Кѣцмани). Я не разѣ лагодивъ ся до нашей газеты «Буковины» написати, та все одтягавъ ся, бо я не глѣбоко ученый, та не знаю, чи зможу такѣ мудро написати, абы нашѣ люди мали зъ того хосенѣ — и довѣдали ся, що и мы не спимо, лишь радѣ бысьмо черезъ працю, науку, тверезѣость и добрыи порядки въ громадѣ зъ бѣды выдѣбутись; але то не такѣ легко; бо въ нашѣй громадѣ е добрыи и злыи духи, одинъ насъ на добре научаютъ а другѣ баламутятъ и въ болото — въ тѣму бездонну втручаютъ. Отѣ послушайте ласкаво! Не менше якъ одѣ чотыринадцѣть рокѣвъ старасъ ся не тѣлько наша громада — але та кожъ всѣ до нашего повѣта належачѣи громады — о руску гимназѣю въ Кѣцмани; що мы написались, находѣлись, изпросѣлись о тую школу — для науки нашихъ дѣтей такѣ конечно потрѣбну. — Та що зъ того, коли въ насъ одинѣ впередѣ тягне, а десять назадѣ! Якъ уже нашъ милостивѣйшѣй Монарха, дай Имъ Боже много лѣтъ прожити и щасливѣ панованѣе — надъ нами Русинами змилосердили ся и еще року 1880., якъ были на гостинѣ въ Буковинѣ, вселаскаво приобѣщали, що та гимназѣя въ короткомѣ часѣ въ Кѣцмани отворена буде, то небавомъ прѣйшло зъ Вѣдны до бывшего пана старосты Ортиньского письмо, що якъ тѣлько громады цѣлого повѣту Кѣцманецкого о одновѣдный будынокъ для умѣщѣния гимназѣи постараютъ ся — то оплату учителейъ при гимназѣи прѣйме высоке правительство на себе. — Утѣшили ся люди, що уже разѣ

дочекають ся — мати своїхъ учителѣвъ, дяківъ, писарѣвъ, ученихъ начальниківъ громадскихъ — и вправдѣ то бы не зле було, абы зъ нашихъ дѣтей не тільки самі пастухи, сапалники и грубарѣ — фѣрманы — слуги выросли, — а було бы вже на часѣ, абы мы своихъ письменныхъ и свѣтлыхъ людей мали — такихъ якъ начальникъ Снятинчукъ въ Кѣцмані, якъ писарь Арійчукъ въ Шиницяхъ, Иванъ Храпко и начальникъ Шлемко въ Бергометѣ, якъ Калинюкъ въ Кришатику, Пацарина въ Окиѣ, Семенюкъ въ Суховерховѣ и другі! Ахъ правда велика! не одинъ скаже, що намъ неукамъ дуже тяжко на свѣтѣ жити — и що повинні були наші люди встаючи и лягаючи Нашому Монархови за такъ дорогоцѣнный даръ для буковинской вѣрної Руси дякувати — а при томъ — якъ могла — крейцаръ до крейцара складати — и гимназію будувати. Наша громада подарувала ґрунтъ на гимназію (20 пражинъ), — другі громады повинні були камѣнь до каменя — цеглу до цеглы звозити клаковъ — и уже сегодня були бысьмо забули — будынокъ для гимназіи бувъ бы уже готовый — а наші дѣти мали бы де учити ся! А, коли мы ворогамъ на радѣсть а намъ самымъ на велику школу и жалѣ, а тымъ бѣльшій смутокъ сунокѣнно спали и якъ той дѣдъ що сподѣвавъ ся на мѣдъ — чекали и на дармо сподѣвались, що намъ хтось инний — а не мы самі, гимназію выбудуе, поставитъ! — То теперь вибачаймо — ударьмо ся въ груди и признаймо, що черезъ наше недбалѣство — намъ гимназію зъ передъ носа взято! Мы самі скривдили черезъ то нашихъ дѣтей, що якъ повиростуть — будутъ насъ проклипати, щомъ не знали и не хотѣли для нихъ о вышну науку постарати ся — и що мы наші рѣдні дѣти на темноту, а черезъ то и на вѣчну бѣдноту засудили — и то невинно. — А що скажутъ люди доброй волѣ и совѣстній ґазды на тыхъ фарисеѣвъ — ѳдрокѣвъ — лизунѣвъ, людеферѣвъ въ людскомъ тѣлѣ, що ходили до пана старосты Ортиньского и дали до протоколу, що намъ жадной гимназіи — въ Кѣцмані не потрібно — и що абы и, староста до Вѣднѣ ѳдписали — що наші дѣти лишъ на то уродились, абы бѣдували — (а якъ виростуть абы жидамъ воду носили и въ грубахъ палили!) Пожаля ся, Боже, то правда! а правду годѣ утопити або въ огни спалити. Однакъ не смутѣть ся, брати селяне — честній хлѣбборобы, и не тратьмо надѣи на гимназію, безъ котрой мы нѣколи ѳбѣйти ся не можемо и котрой нѣколи не перестанемо у правительства просити! Прийде часѣ, що у Вѣднѣ панъ министеръ просвѣты прочитавши нашу еще передъ трома мѣсяцами предложену жалобу и прозьбу вселаскаво въ нашу корысть рѣшитъ — и що мы еще дочекаемо ся до той школы нашихъ дѣтей посылати, чого изъ серця Вамъ желаю. -- Наша громада — честь и слава ѣй ѳдъ рода въ родъ — недавно урадила на сесіи громадской, абы зъ весною окрему шкѣ олу для дѣвчатъ въ Кѣцмані выбудувати — и тымъ способомъ не буде нѣякой перепоны що до

основана ґимназіи; бо теперь уже має Кѣцманъ чотыро-клясову школу народну для хлопцѣвъ — и есть певна надѣя — що зъ сѣи школы буде кому до ґимназіи ходити. —

На другій рѣзь напишу Вамъ еще бѣльше о нашѣмъ мѣстечку и о томъ, що наші радні и начальникъ Снятинчукъ дуже ся старають о добро наше — и що, якъ такъ дальше наші радні ийдуть за проведомъ и доброю мудрою радою пана старосты Захара — котрый намъ сирѣе и намъ помогае на ретельну дорогу вступити — то Кѣцманъ можна буде яко прикладъ порядку, тверезости и просвѣты другимъ громадамъ захвалити.

Данило Волошинъ.

(Изъ новыхъ Мамаѣвцѣвъ). [Отворенье читальни]. Мимо грозьбы примѣрного душпаствыра о. Понескула, котрый не повстыдавъ ся навѣтъ ложныхъ денунціицй до черновецкого староства на основателѣвъ читальни, мимо бокована прочой интеллигенциѣ мамаѣвской ѳдбулось на св. Николая отворенье читальни въ Мамаѣвцяхъ Новыхъ дуже свѣтло. Дванацять представителѣвъ черновецкой православной интеллигенциѣ руской присѣло раннимъ ранкомъ до Мамаѣвцѣвъ, щобы опущеному и затревоженому народови помогчи до спасенного дѣла, якимъ е отворенье читальни. На самъ передъ вступили черновецкій патриоты до православной церкви и ѳдспѣвали зъ самымъ таки о. Понескуломъ цѣлу службу Богу доказавши такъ честному отцю и цѣлой громадѣ, що только злобный ворѣгъ може посуджовати буковинскихъ православныхъ Русинѣвъ, що черезъ читальни хотять запроводити унию. По службѣ Божѣй удались черновецкій гостѣ та честній ґазды и молодцѣ до дому ч. ґосподаря Костя Петрюка, де ѳдбуло ся отворенье читальни, позаякъ прозьба основателѣвъ, щобы ѳдступити на то школу остала не взгляднена, а и, учитель замкнувши школу и ѳдавши, якъ собѣ оповѣдано, ключъ о. сотрудинокви выѣхавъ до Кѣцмані въ дуже важной справѣ особистой (!) Зѣбраніи почали тутъ выписоватись въ члены читальни, и на рѣзъ стало 41 членъ, потѣмъ выбрали и, проф. Єротея Пигуляка, котрый въ Мамаѣвцяхъ родивъ ся и выросъ, на председателя збору. Проф. Пигулякъ ѳяснивъ присутнымъ въ дуже хорошей и прочувствованой бесѣдѣ цѣлу и статутъ читальни. Приступлено по сѣмъ до выбору выдѣлу, въ котрый увѣйшли: яко голова: ґосподарь Кость Петрюкъ, яко заступникъ: ч. ґосподарь Георгій Кудриньскій, яко секретарь: ч. Георгій Савчукъ, яко библиотекарь: ч. Софронъ Фотѣй, яко касіеръ: ч. Николай Глѣбка, а яко заступники: ч. Георгій Фотѣй и проф. Пигулякъ Єротей. Всѣ выдѣловы и много прочихъ членѣвъ самі письменні люди выйшовши изъ школы бывшого учителя Мамаѣвского п. Казіевича, котрого люди и доси добрымъ словомъ поминають. Пѣсля выбору пѣднѣсь председатель по довѣйшій промовѣ трикратне

«Слава» покровителеви просвіты народной Е. ц. к. Величеству Найяснійшому Монархови Францу Іосифу І., а хоръ одспівавъ при выстрѣлахъ изъ моздѣрѣвъ Имнѣ Народный. Гукъ моздѣрѣвъ скликавъ еще больше народу до читальнѣ. Доматоръ ч. Кость Петрюкъ угостивъ потѣмъ власнымъ коштомъ всѣхъ присутныхъ. Подъ часъ обѣду пивъ свѣтлый господарь Василь Савчукъ бувшій начальникъ громады въ довшой промовѣ здоровье опѣкуна и батька народа Е. В. Цѣсари, котрый здоймивъ зъ народа не толькы оковы зелѣзны а и кайданы темноты, дякуючи такожъ черновецкимъ свѣтлымъ Русинамъ, що не жаловали труда, а прийшли зажегчи свѣтло правды и просвіты своимъ молодшимъ братьямъ. Гучнѣй «Слава», спѣвъ «Многая лѣта» и выстрѣлы зъ моздѣрѣвъ були одгомономъ хорошой бесѣды ч. господаря, котрый мимо хоровитости своєї прибувъ, щобы захотити своихъ молодыхъ братѣвъ до читальнѣ. Честь ему за се! — Академикъ п. Семака Илія поздоровивъ читальню одъ рускихъ студентѣвъ передаючи їй на початокъ 12 книжочокъ. Найбольше враженіе на всѣхъ зробили два члени читальнѣ зъ Раранча, котрі пѣсньки приспѣли на отвореніе читальнѣ и въ теплыхъ словахъ загрѣвали своихъ мамаївскихъ братѣвъ до дѣла. Честь свѣтлымъ газдамъ Раранецкимъ!

Одчитомъ о читальни и спѣвами черновецкихъ гостей забавленосъ до 1. години полудни, коли черновецкѣй гостѣ попрощали новыхъ труженниковъ на поли просвіты народной, прирѣкаючи имъ всяку можливу помѣчь и оборону . . .

И мы кличемо до Васъ, панове члени читальнѣ въ Мамаївцяхъ: «Учѣте ся, братя милі, думайте читайте, долю-волю добувайте, темныхъ просвічайте! Згинуть Ваші вороженьки, якъ роса на сонцѣ, запануєте Вы, братя, въ своѣй сторонѣ! — Душу й тѣло мы положимъ за Вашу свободу!»

ЩО НОВОГО ВЪ СВѢТѢ?

Въ львѣвскѣмъ соймѣ на 1. засѣданіи, дня 9. л. грудня стояли на дневномъ порядкѣ межі иншими: справозданіе о красѣй запомозѣ для руской церкви въ Краковѣ; отвореніе окружного суда Чортковскаго въ Залѣщикахъ и справозданіе о потребѣ отворенія суда повѣтового въ Жабю. Пос. Копыцинскій мотивувавъ свое внесеніе о зниженіи лѣтъ службы учителей школъ народныхъ зъ 40 на 35 лѣтъ, котре то внесеніе одослано до комисіи школьной. — Зъ пословъ Русинѣвъ выбраніи до комисій: Литинскій (админ.) о. Ковальскій (бюджет.), Охримовичъ (горнич.), Бѣлинскій и о. Сѣчинскій (петни.), Романчукъ (школьн.). — Въ соймѣ долѣжно-австрійскѣмъ прійде на нараду справа безпосередныхъ выборовъ зъ громадъ сѣльскихъ и збѣльшеніе числа пословъ въ Вѣднѣ: въ с. горѣшно-австрійскѣмъ проектъ закона Лехнера о школахъ; въ шлескѣмъ

право выбору пяти-гульденовцѣвъ; въ Каринтіи законъ о забезпеченіи капиталу закладового въ громадахъ сѣльскихъ, мѣстахъ и мѣсточкахъ; въ Тироли законъ школьный. —

БУКОВИНСКІЙ ТОВАРИСТВА РУСКИЙ.

XVIII. пор. головный збѣръ членѣвъ «Руской Бесѣды» въ Чернівцяхъ одбуде ся 11. р. Сѣчня (23. лат. Януарія) 1887. р. о 3. годинѣ пополудни.

Дневный порядокъ: 1.) Справозданіе выдѣла о его дѣльности въ 1887. роцѣ. 2.) Одчетъ касовый. 3.) Справозданіе комисіи надзорной. 4.) Выбѣръ нового выдѣла. 5.) Вѣльнѣ внесенія. —

6 товарискихъ вечерѣвъ устроєныхъ «Рускою Бесѣдою» недѣля за недѣлю удалисъ отлично. Въ Недѣлю 30. м. м. читавъ секретарь товариства Ом. Поповичъ передъ численнымъ збѣраніемъ зложеннымъ переважно зъ представительѣвъ краснаго пола «про нашихъ женщинѣ». Подавши короткій переглядъ стану жѣноцтва въ давнѣйшихъ и теперѣшнихъ часахъ зазначивъ на подставѣ засадъ педагогѣвъ, якъ повинно виховуватисъ жѣноцтво въ загаль, а руске въ особенности. На подставѣ характеристики руской женщины, которой найгариѣйшими головными чертами суть: любовь, вѣра и надѣя, поднѣсь прелегѣнтъ потребу плеканія въ рускѣмъ образованѣмъ жѣноцтвѣ любовь до всего рѣдного, пытомого, рускаго, особливожь до руской мовы. — Панѣ Дрва Стопка, панна Грібовичъ своєю хорошою игрою на фортепьянѣ, хоръ мужескій одспѣваніемъ кѣлькохъ хорошихъ пѣсень, мѣжь тими новою гармонію композиціѣ Изидора Воробкевича «Якъ бымы знала, дальше 2 пѣссы одограніи на окаринѣ п. Никоровичомъ, 2 пѣснѣ одспѣваніи рускою молодежею, а въ конецъ товарискіи игры задержали цѣле товариство въ пріятной забавѣ черезъ 4 години.

Товарискій вечерѣкъ 7. с. м. упріємнили: панна Тарновецка класичною игрою на фортепьянѣ, панна Волянська прочувствованою патріотичною декламацією, панна Матіясъ миломъ солоспѣвомъ, молодой панъ Тарновецкій ексактною игрою на скрипцѣ а П. Ер. Пигулякъ на цитрѣ; дальше читавъ п. Ер. Пигулякъ одну изъ незрѣванныхъ повѣстей Марка Вовчка, а п. Шкурганъ гумореску Дениса зъ надъ Прута. Хоръ спѣвавъ мѣжь иншими пѣснями сердечный новый хоръ Из. Воробкевича «У Петровку» и на всесторонне бажаніе Нижанковского «Зъ Окрушкѣвъ» и Вахнянина «По морю», безъ котрыхъ пѣякій у насъ вечерѣкъ обійтисъ не може. Товарискіи игры задержали товариство зложено переважно зъ дамъ до опѣвночи.

Выражаючи на сѣмъ мѣстѣ загальну признательность для «Руской Бесѣды» за устроєніе 6 вельми пріятныхъ вечерѣвъ и п. т. публицѣ, котра завсѣгды такъ численно являлась, подаємо до загальнои вѣдо-

мости, що новий рядъ товариських вечерківъ, сполученихъ и съ танцями роспіднесъ одъ нашого Нового року. Дотичні запрошенія доставлені будуть вчасно.

«Союзъ» товариство рускихъ академиківъ въ Чернівцяхъ складає прилюдну подяку студентови п. Ф. Андрійчукови за даръ 50 кр. въ пользу тогоже товариства.

Новий Видѣль тов. «Народного Дому» въ Чернівцяхъ уконституовавъ ся выбравши проф. о. Воробкевича на предсѣдателя, совѣтника суд. п. Винницького на 1., а офиц. почт. п. Окуньовского на 2. заступника, уч. п. Руснака и конц. п. Гулку на секретарѣвъ, проф. п. Пигуляка Юстина на касієра, концип. п. Тиминьского на контролера. —

Товариство «Мироносиць» въ Чернівцяхъ збирає добровільні датки на бѣднихъ ученицъ. Сподѣваючись, що наші родимці не дадуть ся завстидати прочимъ народностямъ складаючимъ рѣчь рѣчно значній суми на свою бѣдну учачу ся молодѣжь, приймає и наша редакція и кождий членъ товариствъ нашихъ хотъ бы и вдовині лепты на выше означену цѣль. Списъ дателѣвъ буде свого часу оголошений.

Читальня въ Раранчи має 24 новихъ письменнихъ членівъ, котрі научились у тамошнього п. учителя минулої Пилипівки читати. Сего року вписалось на ново 24 старшихъ селянъ на науку.

Въ мѣщаньской Читальни въ Чернівцяхъ записалось такожъ зверхъ 20 старшихъ мѣщанъ и мѣщанокъ на науку читаня, котру удѣляє п. надъучитель Поповичъ. — Надѣмось, що и прочі читальні підуть за симъ примѣромъ, а панове учителѣ не одкажуть имъ своєї помочи.

На «Народний Дѣмъ» въ Чернівцяхъ жертвовавъ п. учитель Иванъ Данилевичъ изъ Черешковцѣвъ 333 старожитнихъ монетъ, чимъ положивъ підвалину підъ музей, котрий має отворитись въ «Народномъ Дѣмѣ». Складаючи п. п. дателеви щиро-руске «Спасибѣгъ» надѣмось, що и другі п. т. Родимці підуть за нимъ въ слѣдъ.

Видѣль «Народного Дому» просить заразомъ о дарованье всякого роду предметівъ на фантову лотерію до побѣльшення фонду. Першій початокъ зробила уже пов. панѣ Поповичъ Викторія даруючи гітару, чорнильницю, 10 рамцѣвъ до фотографій, 2 образки и вазу на цвѣты, за що складаємо сердечну подяку даровавшій.

ДРОБНІ ВѢСТИ.

Зъ святымъ божествомъ, зъ Божимъ рождествомъ витаємо Васъ, поважані читателѣ! Сі свята мирно опровадити, а другихъ щастливо дѣждати, даруй Вамъ, Боже!

(Соймъ) буковинскій державъ 8 (20) с. м. 2. засѣданье, на котрѣмъ принято рѣжні рахунки, позволено 600 зол. на лѣченье бѣднихъ одъ встеклыхъ звѣрѣвъ укушенихъ буковинцѣвъ у Відни и позволено

300 зол. на промысловий курсъ въ Сучавѣ. Таки курси суть вже въ Серетѣ и Радівцяхъ, теперъ отже буде и въ Сучавѣ, о рускій повѣты Буковини нѣхто и не помыслить, та и на що, Кѣцманъ, Вижиця, Заставна и Станѣвѣ лишъ на то, аби Румунѣвъ до сойму выбрали; бо хтожь бы старавъ ся потѣмъ о Сучаву и т. д. Отъ, панове выборцѣ, якихъ то послѣвъ ви собѣ поыбирали!

(Нова Читальня) отворить ся небавомъ въ Зеленовѣ.

(Родовѣдъ) румуньской шляхты ходячкової має небавомъ выдати Пидикѣвскій шляхтичъ, експинспекторъ, а телерѣшний екзаминаторъ и учитель Василіа де Цона. Першу пробу своєї зручної гербологіѣ подавъ п. екзаминаторъ підъ часъ послѣднего испиту квалификаційного зѣйшовшись съ кандидатами на ширѣ доводячи деякимъ учителямъ-Русинамъ, що они після его гербологічнихъ дослѣдѣвъ принадлежать до славного роду першихъ поселенцѣвъ Риму. Якъ видно п. експинспекторъ выкористує дуже добре свій новий чинъ.

(Вѣче въ Станиславѣ) выпало вельми свѣтло. Надъ двѣ тысячѣ Русинѣвъ взяло въ нѣмъ удѣль. Обширѣйше справозданье помѣстимо въ слѣдуючѣмъ числѣ.

(Румуньска консисторія) въ Чернівцяхъ старає ся о отворенье на университетѣ черновецкѣмъ особнои катедры церковно-славянського языка. Люди домѣрковують ся, що сю катедру мавъ бы обняти если не «приватно» зъ руского квалификованый Румунизаторъ, то колпортеръ „Parlamentar-a“, «Пролома» и инчихъ московскихъ брошурокъ, календарѣвъ и т. п. румуноугодныхъ книгъ. — Може бы свѣтла консисторія постаралась ще о катедру проповѣдничу зъ румуньско-нѣмецко-російско-польско-чешко-болгарско-рускимъ выкладовымъ языкомъ, якимъ румунизаторы на рускихъ селахъ для скрѣпленя вѣры проповѣдуютъ. Компетентѣвъ на то найдесь безъ лѣку, а румунизація руского народа, що грунтъ, пойдє, якъ по маслѣ.

(Сѣльскій писарѣ) наші суть рѣдко де пріятелямъ громадъ, зъ котрыхъ жиють. Просвѣта народа имъ дуже велика въ очахъ, а читальні, тѣ правдиві университеты народні, дуже имъ не на руку. Отъ такъ нишуть намъ зъ Черногузѣвъ: Сементъ Лихоробичъ засуджений судомъ за побитье Дмитра Величка на 14 днѣвъ арешту, удавъ ся до писаря Красуцкогго, а той покутний адвокатъ виробивъ ему свѣдоцтво, що Величко унивъ ся въ читальни напавъ на Лихоробича, а сей боронячись побивъ его. Такою неправдою хотѣвъ п. Красуцкій и злочинца выкрутити и читальню обчорнити. Дяковати ви. О. Томюку и п. начальникови Фочукови штука не удалась, позаякъ оба поважні мужѣ не хотѣли підписати ложного свѣдоцтва выставленого честнымъ писаремъ. Подаємо сей фактъ всѣмъ читальнямъ до вѣдомости и завязываємо ихъ, аби дбали о добру славу читалень а въ потребѣ боронили ихъ, що сила; бо ворогъ народнои просвѣты не спить, а якъ видно изъ сего прикладу, чатое и шукає способу, щоби увести читальні въ неславу, а тымъ згачувати просвѣту народу, котрой всѣ павки народу боять ся, якъ огню. Томужь, Читальні, майте ся на осторожности!

(Конкурсъ) выписаный на мѣстце учителя въ Барѣвцяхъ зъ рускимъ и нѣм. выкладовымъ языкомъ платеню 400 зол. и помешканьемъ. Подавати до 2. 1. 1887.

(Цѣны збѣжа въ Чернівцяхъ.) Дня 21. л. Декембра с. р. коштовали 100 кіло: пшееницѣ 7 зол. 50 кр. до 8 зол. — кр.; — жита 5 зол. 25 кр.,

до 5 зол. 60 кр.; — овса 4 зол. — кр. до 4 зол. 50 кр.; — ячменю 4 зол. 80 кр. до 7 зол. 25 кр.; — кукурузы 4 зол. — кр. до 4 зол. 25 кр.

ДЛЯ НАУКИ И ЗАБАВЫ.

Якъ бы розвинути промыслъ у нашего народу, щобы зъ него бувъ якъ наибольшій хосенъ?

(Рефератъ Ил. Гарасимовича на Вѣчу въ Коломыи.)
(Конецъ)

Абы розвинути якъ найширше промыслъ у нашего народу сихъ сторѣнь и щобы зъ него бувъ якъ наибольшій хосенъ, — на се есть одинъ зъ найважнѣйшихъ спосѣбъ четвертый: именно завязати для тутешныхъ сторѣнь спѣлку промыслову въ Коломыи.

Постѣйнымъ духовымъ и матеріальнымъ двигачемъ промыслу середъ народу, а дальше сповнителемъ поставленныхъ выше, а о скѣлко надѣю ся одобренныхъ и Свѣтлымъ Зборомъ правилъ — буде згадана спѣлка, завязана на удѣлахъ и на взорецъ «Народной Торговлѣ» у Львовѣ. Спѣлка тая буде мати слѣдующіи цѣли:

1) Розбужувати, розвивати, оргѣнизувати и подмагати дотеперѣшній промыслъ мѣжъ народомъ, а дальше буде давати початокъ до новыхъ користныхъ занятъ, промыслѣвъ и предпріемствъ, буде отже закладати новіи варстаты, а давній ульишувати и розвивати. Около тои спѣлки будуть групувати ся всѣ промыслы тутешной околицѣ, она буде въ звязи зѣ всѣми промысловцями и вилывати на нихъ, щобы зъ подъ рукъ ихъ выходили що найкраснѣй и що найлѣпшій вырѣбы; управа тои спѣлки буде давати промысловцямъ поясненіе, науковій средства, моделѣ, рисунки и т. д., а познѣйше, якъ покаже ся потреба, заложитъ зъ власныхъ фондѣвъ и школу промыслову. Не одинъ може и нынѣ мае якусь доору гадку, розночавъ бы якусь спекуляцію, якусь нову роботу, та не знае, якъ до того взятись, — буде отже мати тутъ въ кожѣй хвилѣ доброго порадника, котрому може все завѣрити. Кромѣ того люди довѣдають ся тамъ, на яке поле промысловое мають кидати ся, котре именно занятѣ мало бы въ данѣй хвилѣ найлѣпше поведѣженѣ и принесе наибольше користей, а котре зновъ треба занехати, щобъ устерегти ся ѡдъ неминучихъ стрѣтъ. Спѣлка така стане ся такимъ способомъ регуляторомъ промыслу въ сѣй околицѣ.

2) Друга цѣль тои спѣлки буде — постарати ся, щобы предметы промыслу, вырѣбы нашѣ найшли якъ найкористнѣйшій ѡдбутъ, т. е. продавали ся тамъ, де найлѣпше платитъ ся, и въ часѣ, коли за ними наибольше питають. Осягне ся тая цѣль, то поставитъ ся наразъ на ноги богато людей и выратуе ся не одного промысловца зъ неволѣ економичной и неволѣ

лихварской. У насъ бо практикуе ся дуже часто, що промысловецъ муситъ черезъ голодъ продавати свой товаръ, впрѣчѣмъ дуже добре поплатный, але власне въ хвилѣ, коли его найменше потребують або въ такѣй скѣлкости, за якою въ данѣй хвилѣ нема попыту. Такъ робитъ нашъ боднаръ, нашъ гончаръ и др. Теперъ же буде такъ: боднаръ чи хто тамъ прѣйде до нашей спѣлки и зложитъ у неи посуду; на разѣ дадутъ на товары завдатокъ, а рѣшиту грошей ѡстане тогда, якъ посуда продасть ся по доброй цѣнѣ на ярмарку весняномъ або лѣтнемъ. Спѣлка буде отже давати и завдатки на зложеніи въ комисову продажъ товары. Або може стати ся ще инакше. Масе чоловікъ и, пр. зъ Яворова два дуже краснѣй топорѣцѣ и одинъ мудрый премудрый боклажокъ, але не мае нѣгде тутъ на нихъ доброго кунца; тыкають ему 1—2 банки, а они вартѣ 10—12, и грошѣ тѣ ѡставѣ бы ѡнъ и, пр. у Вѣднѣ. А що не йти ему съ тымъ до Вѣднѣ, а й почтою пѣслати не знае до кого, то приходитъ до спѣлки и лишае тамъ свои топорѣцѣ и боклажокъ, а спѣлка высылаючи инчіи товары до Вѣднѣ пошле и тѣ рѣчи, тамъ продадутъ ихъ и пришлютъ грошѣ.

3) Трета цѣль такои спѣлки буде — достатчити промысловцямъ подъ найкористнѣйшими условіями: знарядѣвъ (сарсаны), начинія, машинѣвъ, варстатѣвъ, дальше хлѣба, а врештѣ и всякого матеріалу чи то сырого, чи вже обробленого, якъ: вовны, пряжѣ, шкѣры, мосяжу, и т. д. А достатчувати буде та спѣлка або за готовѣй грошѣ, або на выплату, або въ замѣну за товары.

Тутъ мушу додати, що хто схоче мати дѣло съ такою спѣлкою, то перша рѣчь, якои будутъ ѡдъ него вымагати, буде ретельность. Шахрай и крутой чоловікъ най пусто не трудитъ ся и порѣбъ перестунати.

Отъ бачите, якѣ великій, якѣ важній цѣли мае сповнити тая спѣлка! Разумно отже буде каждому, якѣй то краснѣй и користный вилывъ буде она мати на розвѣй промыслу нашего и на поднесеніе загального добробыту. Я гадаю, що и Свѣтлый Зборъ узнасть наглядчу потребу и велику хосенность завязаной на powyсшихъ условіяхъ спѣлки. Для того вношу подъ зрѣлу розвагу Свѣтлого Збору такую резолюцію:

«Въ цѣли ратованія упадающего а надзвычайно важного для цѣлого руского народу промыслу гуцульского въ сторонахъ Косѣовскихъ, Коломыйскихъ, Надворнянскихъ, Снятынскихъ и Городеньскихъ; въ цѣли движенія и розвою давного а пробужденія нового промыслу; дальше, въ цѣли ратованія народу сихъ сторѣнь тымъ способомъ зъ крайного убожества, — вызвае зѣбранѣ дня 17 (27) вересня 1886 въ Коломыи Вѣче народне всѣхъ Русинѣвъ, якъ зъ сихъ такъ и зѣ всѣхъ иншихъ сторѣнь, щобы въ якъ найскорѣйшѣй часѣ завязали для powyсше згаданныхъ сторѣнь въ Коломыи спѣлку промыслову подъ фирмою: «Перша гуцульская спѣлка промыслова, товариство зарѣгестрованоє съ неограниченою порукою съ удѣлами такими, щобы могли до неи приступити люди, зѣ всѣхъ верствъ руского народу, не перевысшающими отже сумы 5 рынскихъ а. в.

Я не сумніваюся аж хвилі, що Світлий Збір згодиться ся зовсім на моє пропозицію. Для того починаймо діло ще нині! Берімося ще нині проганяти з наших сторін убожество і нужду! Ще нині берімося ратувати ті тисячі зруйнованого народу!

Світлий Зборі! Приповідка каже: «громада по птиці, а бідному сорочка.» Великої дуже честі упрощу і нині для себе од Світлого Збору. Прошу именно, щоби позволив мені першому принести отту першу ниточку для бідного народу. (Тут бесідник зложив на стіл 5 зол., на уділ в Спільн.) Маю надію, що за отсею першою ниточкою пошлють ся дальші ниточки не то сотками, а тисячами і тисячами. А треба тих ниток багато, дуже багато, бо маємо з них уткати ткань, щоби укрити нею нагє, пробачте, тїло тисячей людей. Оттак нині ще берімося до того великого діла! На случай прийняття моєї резолюції предкладаю отже слїдуюче внесенє:

«Світле вїче народне зволить, в цїлі безпоровочного виконання резолюції в справі завязання Спільни промислової, вибрати спеціальний комітет екзекутивний з 10 членів, і уповажняє его в случаю потреби доповнити ся до потрібного числа членів.»

Най нинішня днина буде для нас роковою дниною!

Я вже своє скінчив, а маю ще сказати кілька слів до вас, чч. панове газди! Тут ще, або вертаючи додому, роздумуйте і ви, як би то можна прийти вам до лїпшого достатку. Може ви найдете ще лїпший спосіб, як я тут нині подав. Радьте ся між собою над долею нашою, не щадьте труду і заходу, і хоть не судилось би може декому з вас добути ся з нинішньої біды, то тим трудом і заходом вашим зготовите може бодай своїм дітем лїпшу долю. Але заразом прошу вас дуже, на одно майте все гадку. Як здобудете чи то собі, чи своїм дітем на ново щастє і добрий достаток, то сокотїть ся дуже а дуже, щоби праця ваша знов не пропала другий раз, щоби діти ваші знов не походили на пї-на що, а то стане ся тогды, як проженете раз на все з красних гір наших, з любови краини вашої погану препогану бриту, що заморожує лише ум та веде до всякого нещастя; як проженете од себе песте марнотратство часу і гроша; як проженете од себе легкодущність і всї погані норови і пороки, а приймете поміж себе нових гостей милих: науку, ощадність, статочність, запопадність. Вернувши до дому, беріть ся зараз до нової праці, а я вам уже наперед кличу: Боже помагай! Щастя Боже!

НОВІ КНИЖКИ.

Найодповіднїйшими подарунками для руских дітей на Різдво і Новий Рік єть слїдуючі книжочки з образками:

Видає і за редакцію одвічає: Осип Ю. Гордінський-Федькович. Зь печати Г. Чопна.

«Библиотека для молодежи», котрої вийшло доси 23 ріжних книжочок по 10 кр. и «Проскурка» збірник поезійок для малых діточок.

«Проскурка», подарунок для чемних руских діточок од Ю. Федьковича. Книжочка ся мїстит в собі 8 св. образків і слїдуючі в діточом наивном і сердечном дусі вельми майстерски написані поезійки: 1) Проскурка, 2) Я Твій, Ісусе, 3) Матїнка Христова, 4) Ангелику мій, 5) Дитинка на Бога уповає, 6) Де дитинці добре, 7) Святий о. Николай, 8) Уставайте! 9) Учїть ся! 10) Наша Хатка, 11) Коли дитинка не слухає. Цїна: одной книжочки 10 кр. 10 книжочок 80 кр., 100 книжочок 5 зол. — Продає ся: во всїх книгарнях, а гуртом в «Рускій Бесїдї» в Чернівцях, улица лїнійна ч. 29.

«Библиотеки для молодежи» вийшла книжочка X. и XI. Перша мїстит в собі: 1) Рідний край. (Поезія О. Федьковича), 2) И старому придасть ся наука. (Оповіданьє). 3) Денись і птиці, (басня стихом), 4) Дрозды. (Стати Из. Воробкевича з образком) 5) Здоровье то скарб, 6) Мудра жінка (повіданьє О. Федьковича), 7) Лїньох (стих Н. Кушнєрьова), 8) Загадка і мудрагель. — XI. книжочка мїстит: 1) Кінь і батіг. (Басня стихом О. Федьковича), 2) Цїсарь Фердинанд Благий (статистична), 3) Хитрий кравець (байка О. Федьковича), 4) Оповіданьє Пані Крапельки (з науки природи Ив. Иванова) 5) Одгадки загадок і мудрагель з 10. книжочки. — XII. книжочка з заголовним листком, змістом цїлого рочника і нотами до 8 пісней поміщених в сїм рочнику вийде ще перед новим роком.

«Библиотеки музыкальной» выпуск IX. мїстит в собі дві вязанки М. Кумановського на дві и на одну цитру, цїна 25 кр.; выпуск X. содержит два мужескі кuartети: «У Петрівку» и «Як бим знала», слова Данила Млаки, музыка Из. Воробкевича, цїна 20 кр. — Хто бачив хороше виготовленє, а чув перлы руских композицій поміщених в библиотекі музыкальній, купити не падумуючись и сї найновїйші выпуск, хто ще не знає сего видавництва, най его собі замовить через нашу редакцію, а певно нам дякувати буде.

Переписка Редації и Администраціи.

ВН. ПЕТРО Т... ВЪ ВАШКОВЦЯХЪ 2 зол. передали редакції «Библиотеки для молодежи». За квіт послужить Вам почтовий реєстр.
ВН. ПАР. Д... ВЪ ВОЛОЦЬ. 6 зол. 70 кр. получили и зарядили потрібне.
ВН. ПАРТ. ВО ЛЬВОВЬ. Коломийки выслано Ставроп. книгарни и дотичним особам.
ВН. П. ВАС. НИКИФОРОВИЧЪ ВЪ ДЕРВЕНТЪ. Присылайте, дуже просимо.
ВНР. О. Г. БАЛ... ВЪ ДИХ... — Газету выслано до Усть-Путилова. «Маруся и саданкій патреть» и число 18. и 21. Буковины высланы.
ВНР. О. БР... ВЪ СТАН... Предлату получили и дякуєм; календарь выслано.

